

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica

| oktober 2022

| št. 105

| 5300 izvodov

| brezplačno

NA NOVO UREJENA
INDUSTRIJSKA CONA BAČ
BO ZAGOTOVILA NOVA
DELOVNA MESTA

V UREDITEV ŠTIRIH INDUSTRIJSKIH CON,
KI SKRBIJO ZA RAZVOJ GOSPODARSTVA
V ILIRSKOBISTRIŠKI OBČINI, JE OBČINA
VLOŽILA 4,5 MILIJONA EVROV

OBČINA ILIRSKA BISTRICA
PO LETOŠNJI ISSO
ANALIZI NAD SLOVENSKIM
POVPREČJEM

V tokratni številki Bistriških odmevov vam predstavljamo, kako je Občina Ilirska Bistrica v zadnjem desetletju poskrbela za razvoj gospodarstva na Bistriškem. V industrijski coni na Baču se bo uredila komunalna infrastruktura, kar bo omogočilo hitrejši napredek vsem prisotnim podjetjem. Nove kupce pa privablja industrijska cona v Hrušici.

Po podatkih neodvisne in strokovno ocenjene analize je občina Ilirska Bistrica razvojno naravnana občina, ki strumno in uspešno stopa po poti uresničevanja svoje vizije o uspehu.

Vaščani Male Bukovice so se zelo razveselili novega mostu, že prej obnovljenih dveh mostov in ceste, katere obnova se nadaljuje. Kaj so povedali ob slovesni otvoritvi, si preberite na strani 15.

Tudi v Merečah so dočakali dan, ko se je podpisalo uvedbo v delo med Občino Ilirska Bistrica in izbranim izvajalcem. Ob ugodni vremenski situaciji se bi dela lahko začela že v kratkem.

Občina Ilirska Bistrica ima velike načrte z območjem med Tomšičevo ulico in Vojkovim drevoredom. Tokrat vam predstavljamo, kako bo izgledala celotna soseska Pod hribom, ki bo nudila dom mladim parom, družinam in starejšim.

Ljubitelje kulturnih dogodkov in prireditev je močno razveselila novica o ureditvi avle v Domu na Vidmu. Moderno oblikovan in estetsko dovršen prostor bo vsebinsko dopolnil ponudbo različnih kulturnih in izobraževalnih vsebin, ki bodo potekale v Kettejevi in Žnideršičevi dvorani.

Vaška domova v Podgrajah in na Baču lepo napredujeta. V naslednjem letu bosta že lahko sprejela vaščanke in vaščane ter društva na različna srečanja in dogodke.

Vse ljubitelje kulture je razveselil načrt o novih vsebinah v Ljudski šoli Dragotina Ketteja na Premu, ki bodo stavbi dale nov smisel in zagon. Z novo ureditvijo, šolskim muzejem in konferenčno sobo bo na Premu prav gotovo zavel nov veter. Prem bo končno dobil mesto, ki si ga zasluži kot rojstni kraj našega največjega slovenskega pesnika po Francetu Prešernu. Nova ureditev je velik poklon nadarjenemu poetu Dragotinu Ketteju, ki bo občutno prispevala k njegovi prepoznavnosti in koreninah na našem koncu.

Sviščaki so dobili moderno urejen ekološki otok, ki bo odpadke zaščitil pred divjimi živalmi in vremenskimi vplivi. Zidan objekt, ki ima videz počitniške hišice, bo poskrbel, da bodo lastniki hišk svoje odpadke uspešno ločevali in jih hranili v estetskem objektu, ki se idilično zlije z neokrnjeno naravo.

Ste vedeli, da na Baču nastajajo plezalni oprimki, ki jih pozna cel svet? Kako je nastala ideja o izdelavi oprimkov; s kakšnimi izzivi se sooča podjetje in kaj pomeni kreativno in drzno delovanje, si lahko preberete v intervjuju z direktorjem podjetja 360line, d. o. o., Matevžem Možetom.

Drage občanke in občani, še veliko zanimivih in aktualnih tem vas čaka v tokratni izdaji, zato lepo vabljeni k branju!

Tjaša Kaluža, odgovorna urednica Bistriških odmevov

AKTUALNO

Na novo urejena Industrijska cona Bač bo zagotovila nova delovna mesta	3
V ureditev štirih industrijskih con, ki skrbijo za razvoj gospodarstva v ilirskobistriški občini, je občina vložila 4,5 milijona evrov	6
Občina Ilirska Bistrica po letošnji ISSO analizi nad slovenskim povprečjem	9
Letos nov prizidek k zdravstvenemu domu, leta 2023 pa satelitski urgentni center, nova lekarna in športna dvorana	12
Slovesna otvoritev mostu na Mali Bukovici in zaključek rekonstrukcije drugega dela ceste	15
Vaščani Mereč se veselijo nove ceste	18
Stanovanjska soseska »Pod hribom« bo zanimiva tako za mlade kot za starejše	20
Osvežena podoba avle v Domu na Vidmu	22
Vaški dom na Baču	24
Obnova vaškega doma v Podgrajah	25
Ljudska šola na Premu bo dobila novo vsebino	26
Novo nogometno igrišče v »Športnem parku Trnovo«	27
Obnova ceste na Mali Bukovici	28
Rekonstrukcija ceste skozi Topolc	29
Hrušici se obeta moderno krožišče	30
Ekološki otok na Sviščakih varen pred obiski medvedov	31

ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV

1. november pri nas in po svetu	35
Pomoč družini na domu	36
Na Baču nastajajo plezalni oprimki, ki jih uporablja cel svet	40

SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE

Apiterapija in uporaba čebeljih pridelkov za zdravje	46
--	----

KULTURA

Če lahko sanjaš o nečem, lahko to tudi uresničiš	49
Ansambel Snežnik že 40 let	50
Naš bralni črv se je preobrazil v bralnega metulja	53

ŠOLSTVO IN ŠPORT

Zaključek projekta »Z igro do prvih turističnih korakov« na temo »Voda in zdravilni turizem	58
---	----

RAZVEDRILO

Nagradna križanka Bistriških odmevov	68
--------------------------------------	----

Vaše prispevke za novo številko ali geslo nagradne križanke pričakujemo najpozneje do 25. novembra na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si.

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Maja Uljan, Milivoj Kaluža, Tadej Primc, Kaja Božič, Mia Valenčič, Petar Bacio | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc razen oglasnih vsebin | **Oblikovanje:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Grafična priprava in tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5300 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Gedoma, d. o. o., Mateja Maraž, Foto atelje Maraž, Občina Ilirska Bistrica, Aneja Rože, Helena Kalčič, Maja Uljan, Kristina Slosar, Marta Pugelj, Irena Štemberger, Tjaša Kaluža, Visit Ilirska Bistrica, Tic Ilirska Bistrica, Zavod Pristan, arhiv Blanke Dovgan, arhiv Ansambla Snežnik, arhiv Zavoda za gozdove Slovenije, arhiv 360line d. o. o., Društvo otroške zabave in animacija, ZŠAM Ilirska Bistrica, DZA Ilirska Bistrica, KMS, Pihalni orkester Ilirska Bistrica, Vrtec Jožef Maslo, OŠ AŽ, PIP, Kreativna. | **Fotografija na naslovnici:** Tjaša Kaluža

NA NOVO UREJENA INDUSTRIJSKA CONA BAČ BO ZAGOTOVILA NOVA DELOVNA MESTA

Z utrditvijo, širitvijo in asfaltiranjem ceste ter urejeno komunalno opremo bo Industrijska cona Bač, ki zaposluje 90 ljudi, nudila primerno okolje za vzpostavitev nove poslovno-obrtne cone na Bistriškem. Šest podjetij bo tako povečalo svojo konkurenčnost in bo lažje sledilo svojim razvojnim načrtom. S finančnim vložkom 750 tisoč evrov, bo občina dobila še četrto cono za razvoj gospodarske dejavnosti.

Projekt *Komunalna oprema v industrijski coni na Baču* obravnava izgradnjo ceste in cestnega priključka ter komunalne opreme, v katero sodijo meteorna kanalizacija, fekalna kanalizacija, vodovod, elektro omrežje in cestna razsvetljava.

Industrijska cona Bač je locirana vzdolžno od strnjenelega dela naselja ob lokalni cesti Bač – Koritnice. Prometne poveza-

ve znotraj industrijske cone so deloma v asfaltni deloma v makadamski izvedbi. Asfaltna površina so dotrajane, znotraj cone so obstoječi komunalni vodi, in sicer vodovod, mešana kanalizacija, elektro omrežje in transformatorska postaja ter telekomunikacijsko omrežje.

S projektom se v prostor umešča asfaltirana dostopna pot do objektov v indu-

strijski coni Bač. Pot je prvih 50 metrov široka 6 m, saj na tem odseku poteka promet dvosmerno. V nadaljevanju se cesta zoži na širino enega voznega pasu 3,5 m (+ 1,2 m pasu z vključeno 0,5-metrsko muldo). Promet v tem delu poteka enosmerno vse do zaključka trase, kjer se priključi na projektirano pot z dvosmernim prometom. Cesta je kro-

žna in posledično ne potrebuje obračališča. Skupna dolžina projektirane trase je 371 m.

Prevoznost je preverjena s pomočjo programa Platea s horizontalno analizo za merodajno vozilo vlačilec.

Načrt prometne ureditve je izdelan na osnovi Pravilnika o prometni signalizaciji in prometni opremi na cestah. Pro-

metno signalizacijo in opremo sestavlja vertikalna prometna signalizacija, in sicer prometni znaki, ter horizontalna prometna signalizacija – talne označbe.

Meteorna kanalizacija se izvede za namen odvodnjavanja meteorne vode iz predvidenega cestnega omrežja, dvorišč in streh industrijskih objektov v Industrijski coni Bač.

Pri izračunih in dimenzioniranju meteorne kanalizacije je bila predpostavljena količina padavin, ki ustreza času petnajstminutnega naliva v povratni dobi dveh let. Jakost nalivov je privzeta iz podatkov povratnih dob za ekstremne padavine po Gumbelovi metodi za merilno postajo Ilirska Bistrica in znaša $196 \text{ l}/(\text{sek} \cdot \text{ha})$. Meteorna kanalizacija se bo priključila na obstoječo meteorno kanalizacijo, ki poteka ob severni strani ceste Bač – Koritnice. Obstoječa mešana kanalizacija, ki poteka na privatnih parcelah cone, bo prevzela vlogo meteorne kanalizacije, in se bo priključila na predvideno meteorno kanalizacijo. Na območju cestnega priključka je nadkritje cevi meteorne kanalizacije zelo plitvo, zato je nujno potrebno izvesti polno obbetoniranje cevi z armiranim betonom min. debeline 15 cm. Obbetoniranje se izvede v dolžini približno 40 m – od mesta priključitve na obstoječo meteorno kanalizacijo do jaška PRJ2 nove meteorne kanalizacije.

Fekalna kanalizacija se zaradi zaščite okolja izvede iz vodotesnega sistema enoslojnih PVC-DN 200-milimetrskih cevi, izdelanih skladno z veljavno zako-

nodajo in standardizacijo. Pri dimenzioniranju kanalov fekalne kanalizacije so upoštevana priporočila o najmanjših dimenzijah kanalov, ker so količine odve-

denih vod majhne. Fekalna kanalizacija je dimenzionirana na dvakratni sušni odtok.

Izvede se vodovodno omrežje v dolžini 380 m, ki se na parceli 4100/20 priključi na obstoječe vodovodno omrežje v novem vodovodnem jašku na uvozu v IC Bač in ne v obstoječem vodovodnem jašku na nasprotni strani ceste. Trasa vodovoda je speljana pod predvideno cesto znotraj IC, tako da je povezana v zaključeno zanko. Obstoječi vodovod, ki poteka na vzhodni strani IC, se ukine.

Predvideno je rušenje Transformatorske postaje Bač ob uvozu v cono in prevezava omrežja na Transformatorsko postajo Bač Javor. Najprej je potrebno izvesti vso kabelsko kanalizacijo, položiti kablovode elektro omrežja, postaviti nadomestni drog in šele nato se lahko izvede prevezava omrežja. Trasa predvidenega elektro omrežja v Industrijski coni Bač poteka v predvideni cesti, vzporedno z ostalimi komunalnimi vodi.

Izvajalec del podjetje CPK d. d. bo po uvedbi v del pričelo pričel z gradbenimi deli. Vrednost projekta znaša 750.000 eur. ●

MATEVŽ MOŽE, DIREKTOR PODJETJA 360LINE, D. O. O., KI IZDELUJE PLEZALNE OPRIMKE

Projekta ureditve IC na Baču se v podjetju 360line, d. o. o., veselimo in ga zelo podpiramo. Predstavlja veliko spodbudo za zagon razvoja podjetij znotraj cone, ki bo poleg novih delovnih mest v občini odprl možnosti tudi za njeno ekonomsko utrditev, širitev poslovanja, diverzifikacijo industrije in s tem možnost izboljšanja kakovosti življenja občanov.

MARKO SLAVEC, DIREKTOR PODJETJA SLAVEC BAČ, D. O. O., KI SE UKVARJA Z VELIKIMI KOVINSKIMI KONSTRUKCIJAMI IN MONTAŽNIMI HALAMI

Na področju bivše tovarne Javor sem videl velik potencial, zato sem šel v nakup. Za lastne potrebe smo obdržali eno halo, ostale smo prodali. Velik problem nam je predstavljal covid, saj je vse skupaj trajalo kar dve leti. Preden sem kupil to območje, sem se pogovoril z vaško skupnostjo in dogovorili smo se, da če se cona razvija, je treba promet umakniti iz vasi. Namen je, da iz strelišča potegnemo glavno cesto v cono in razbremenimo promet v središču vasi.

SIMON MERKAČ, DIREKTOR PODJETJA EXTRAFORM, D. O. O., PE BAČ, KI OPRAVLJA LESNO DEJAVNOST

Ureditev industrijske cone je za nas zelo pozitivna stvar, saj smo pogrešali urejeno območje. Za nas pomeni možnost

nadaljnega razvoja. Razvoj našega podjetja bo šel v smer nadgradnje izdelka v višje faze finalizacije. Investirali bomo v nove tehnologije in posledično bomo povečali tudi število zaposlenih.

SIMON DOLES, DIREKTOR DSI, D. O. O., KI PONUJA GRAFIČNE STORITVE

Ureditev naše industrijske cone na Baču nam pomeni ogromno. Je velika spodbuda za normalno delo v prihodnosti. Vizije za razvoj podjetja težko predstavljamo, saj vidimo, v kakšnih časih živimo. Nekatere pogoje pa moramo izpolniti, da se o tem sploh lahko pogovarjamo. Vizije za razvoj podjetja vsekakor obstajajo, a veliko je odvisno od tega, kaj se bo dogajalo na trgu. Trudimo se po najboljših močeh.

VODSTVO PODJETJA VALPANEL, D. O. O., KI SE UKVARJA Z LESNO DEJAVNOSTJO

Komaj čakamo, da dobimo normalne pogoje za delovanje našega podjetja. V teh pogojih res težko delamo. Za nas so najpomembnejši vodovod, komunalni priključki in elektrika. Trenutno namreč vodo črpamo iz podtalnice. Upamo, da bo cona kmalu urejena, saj načrtujemo nova delovna mesta in uporabo novih strojev, ki sedaj stojijo v hali zaradi preobremenjenega omrežja. Naročila imamo do leta 2027, zato res nestrpnost čakamo na ureditev.

V UREDITEV ŠTIRIH INDUSTRIJSKIH CON, KI SKRBIJO ZA RAZVOJ GOSPODARSTVA V ILIRSKOBISTRIŠKI OBČINI, JE OBČINA VLOŽILA 4,5 MILIJONA EVROV

V Plami se obetajo nove zaposlitve.

Občina Ilirska Bistrica ima štiri industrijske cone: v Trnovem, na južnem delu Ilirske Bistrice, ob Plami v Hrušici in na Baču. Dve coni v mestu Ilirska Bistrica sta urejeni in v celoti razprodani, Industrijska cona v Plami se še oblikuje in ima zemljišča naprodaj, na Baču pa bodo obstoječa podjetja v kratkem dobila vso potrebno infrastrukturo za uspešen razvoj in rast podjetij v prihodnosti.

Za ureditev con v Ilirski Bistrici, na Baču in v Plami je Občina Ilirska Bistrica v obdobju 2011–2022 investirala približno 3.500.044,00 evrov. Ob tem je potrebno posebej poudariti, da so industrijske cone ob bistriški obvoznici in na Baču v celoti razprodane. Prostor za bodoče investitorje je na voljo izključno v industrijski coni Plama v Hrušici.

Poleg investicij v izgradnjo in komunalno opremljanje industrijskih con je občina namenila še dodatnih 692.343,00 evrov za subvencije nakupa zemljišč v industrijskih conah in 290.508,00 evrov za subvencije komunalnega prispevka podjetjem, ki so se odločila investirati v naši občini. Občina Ilirska Bistrica je v omenjenem obdobju namenila kar 4.482.896,00 evrov za razvoj občinskega gospodarstva.

Občina Ilirska Bistrica želi z vlaganji v industrijske cone v občini izboljšati pogoje za poslovanje obstoječih in potencialnih novih podjetij in zagotoviti ugodne pogoje za nastanek, rast ter razvoj podjetij. Njeno vodilo je omo-

gočanje razpršenega gospodarskega razvoja občine, ki temelji na izboljšanju ekonomskega položaja občanov, nudenju zaposlitev v domači občini ter znižanju stopnje brezposelnosti občanov in občanov. Občina namerava povečati svoje prihodke skozi pobrane davke ter v domače okolje privabiti slovenske in tuje investicije. Z izboljšano komunalno urejenostjo con pozitivno vplivajo na gospodarski razvoj in konkurenčnost Slovenije ter skrbijo za večjo prepoznavnost občine na državnem nivoju. Urejene industrijske cone pozitivno vplivajo na okolje, spodbujajo rast prebivalstva v občini ter posledično dvigujejo življenjski standard občanov in občanov.

Urejenost industrijskih con je usklajena z razvojnimi strategijami in politikami Strategije razvoja Slovenije 2030, Operativnim programom za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 in Regionalnim razvojnim programom Primorsko-notranjske regije za obdobje 2021–2027.

STRATEGIJA RAZVOJA SLOVENIJE 2030

Investicija je skladna s Strategijo razvoja Slovenije 2030, ki je krovna nacionalna strategija. Investicijo lahko najdemo v prioritetenem področju Gospodarska stabilnost, kjer je med drugim zapisano, da bo cilj dosežen s krepitvijo funkcionalnih regij kot razvojnih in gospodarskih celot ter s spodbujanjem razvoja, ki bo temeljil na izkoriščanju razvoj-

nih zmožnosti, prometni povezanosti in izboljšanju funkcionalnih povezav med mesti kot razvojnimi poli, ter v prioritetenem področju Konkurenčen in družbeno odgovoren podjetniški in raziskovalni sektor, kjer je med drugim zapisano, da bo cilj dosežen z zagotavljanjem spodbudnega in predvidljivega podpornega okolja, sistemov standardizacije, akreditacije in meroslovja ter s spodbujanjem razvoja visokotehnoloških podjetij.

OPERATIVNI PROGRAM ZA IZVAJANJE EVROPSKE KOHEZIJSKE POLITIKE V OBDOBJU 2014–2020

Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2022 določa prednostne osi izbranih prednostnih naložb, kamor bo Slovenija vlagala sredstva evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020 z namenom doseganja nacionalnih ciljev v okviru ciljev EU. Investicija je skladna s prioriteto Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast oziroma s podpoglavjem 2.3.3. Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej, in s spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji.

REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM PRIMORSKO-NOTRANJSKE REGIJE ZA OBDOBJE 2021–2027

Investicija je skladna z Regionalnim razvojnim programom Primorsko-notranjske regije za obdobje 2021–2027, in sicer je skladna s prioriteto 6.1. Gospodarski razvoj Primorsko-notranjske regije oziroma s cilji spodbujanja razvoja podjetništva tako z dvigom inovativnosti podjetnikov kot s krepitvijo podpornega okolja za podjetništvo. Investicija je skladna z ukrepom Podporno okolje za podjetništvo in neposredno prispeva k cilju Izboljšanja infrastrukturnih pogojev za razvoj gospodarstva oziroma aktivnostjo urejanja in upravljanja ekonomsko-poslovnih con in prostorov za inkubacijo podjetij.

V Občini Ilirska Bistrica so se v zadnjem desetletju zavzemali za ureditev industrijskih con, ki bodo srednjim in malim podjetjem, obrtnikom in podjetnikom pomagale k hitrejšemu razvoju podjetja in njegovi višji dodani vrednosti ter zmanjšanju stroškov poslovanja. Ustrezno opremljene komunalne površine s sodobno infrastrukturo so logistično prilagojene dejavnostim uporabnikov. Posamezne dejavnosti pa so oziroma še bodo umeščene v funkcionalne enote in razporejene tako, da bo njihovo delovanje optimalno. Znotraj con je poskrbljeno za urejen prometni režim in odprto transportno pot.

INDUSTRIJSKI CONI ILIRSKA BISTRICA JUG IN TRNOVO

Na obravnavanem področju je bila predvidena izgradnja industrijskih objektov, interno cestno omrežje pa je zasnovano ob upoštevanju predvidenih priključkov na cesto in ob upoštevanju prostorske lege območja. Interno cestno omrežje omogoča dostopnost do vseh parcel, ki so predvidene znotraj kompleksa. Iz dovoznih cest so do po-

sameznih parcel predvideni priključki, ki so usklajeni z zasnovo pozidave in ostalih funkcionalnih površin. Na vzhodnem delu cone Ilirska Bistrica Jug je urejeno javno parkirišče s 63 parkirnimi mesti za osebna vozila, štiri pa so rezervirana za invalidne osebe.

V okviru ureditve obeh con se je uredilo fekalno kanalizacijo, kolektor in meteorno kanalizacijo ter poskrbelo za ustrezno oskrbo z vodo. Oskrbo s požarno vodo bodo zagotavljali nadzemni požarni hidranti. V omenjenih industrijskih conah se je vzpostavilo tudi elektroenergetsko omrežje in uredilo javno razsvetljavo.

INDUSTRIJSKA CONA PLAMA

Občina Ilirska Bistrica je v okviru ureditve gospodarske cone Plama omenjeno zemljišče v velikosti opremila s komunalnimi vodi. Projekt obsega vzpostavitev srednje napetostnega kablovoda s transformatorsko postajo in vodovodnim omrežjem ter ureditvijo dostopa v makadamski izvedbi do novega dela Industrijske cone Plama.

Komunalno je bilo tako opremljenih 10.800 m² zemljišč, od katerih je prostih le še 3.191 m², pa še ta so v postopku prodaje in bodo v kratkem dobila novega lastnika.

Za ureditev dostopa do naslednjega sklopa prostih zemljišč v IC Plama je potrebno zgraditi nov odsek prometne infrastrukture, s katerim se nadomesti obstoječo gozdno pot, ki poteka preko industrijskih zemljišč, hkrati pa je potrebno v območje novo urejene ceste umestiti še vodovodno, energetska in telekomunikacijsko infrastrukturo.

Območje zahodnega dela gospodarske cone Plama (HS02) meri 22.66 ha, od katerih je sedaj komunalno urejenih 1,97 ha zemljišč, z izvedbo načrtovane operacije pa se bo uredilo še dodatnih 1,4 ha zemljišč, namenjenim razvoju industrijske cone.

V IC Plama bodo z izgradnjo novih hal svojo poslovno dejavnost razširila podjetja TERMOPLASTI-PLAMA, d. o. o., Plama-pur, d. o. o., in IZOTERM PLAMA, d. o. o., ki bodo v prihodnje tudi na novo zaposlovala. ●

OBČINA ILIRSKA BISTRICA PO LETOŠNJI ISSO ANALIZI NAD SLOVENSKIM POVPREČJEM

Edinstvena celovita in strokovna analiza informacijskega sistema slovenskih občin je pokazala, da je bistrska občina v štirih letih znatno napredovala v razvoju, saj je pridobila kar 31 mest. S tem se uvršča med 10 občin, ki so v štirih letih najbolj izboljšale svojo uvrstitev.

ANALIZA ISSO

Analiza ISSO na enem mestu prinaša pregled ključnih pokazateljev uspeha (KPI) za lokalne skupnosti. Ti kazalniki so del sistema ISSO – informacijskega sistema slovenskih občin. Gre za kompleksen projekt, s katerim skoraj desetletje spremljamo razvojni utrip na lokalni ravni.

ISSO je edini projekt te vrste pri nas, ki občine spremlja na celovit način, saj pretresa prav vse razvojne aspekte in se ne osredotoča le na posamezne prvine. Je edini pregled te vrste, ki je zares postavljen na strokovnih temeljih, saj je bil večkrat predstavljen na strokovnih dogodkih in v publikacijah pri nas in v tujini. Nad metodologijo bdi Strokovni svet projekta Zlati kamen, ki ga sestavlja edinstvena multidisciplinarna skupina teoretikov in praktikov z različnih področij.

Ob tem so kritični kazalniki izbrani tako, da omogočajo kar čim boljše praktično uporabo pri načrtovanju razvoja kraja, in sicer pri primerjavi kraja z drugimi, spremljanju dinamike razvoja, analizi odmika od standarda odličnosti v slovenskih razmerah, hitri identifikaciji glavnih prednosti občine in njenih razvojnih izzivov.

NAJBOLJŠA UVRSTITEV ZA OBČINO ILIRSKA BISTRICA DO SEDAJ, KI JE V ŠTIRIH LETIH PRIDOBILA KAR 31 MEST

Glede na svoj razvojni položaj je občina Ilirska Bistrica med 212 občinami uvrščena na solidno 69. mesto z vrednostjo sestavljenega indeksa ISSO, ki je nad povprečjem. Ob tem moramo omeniti dva momenta:

1. Občina je, kot kaže v nadaljevanju analiza preboja, v zadnjih štirih letih

pridobila kar 31 mest. Odkar se pripravljajo analize ISSO, Ilirska Bistrica še ni bila uvrščena tako ugodno. 2. Pri tem posebej izstopajo vrednosti kazalnikov aktivnosti. Če pogledamo le kazalnike aktivnosti, je občina uvrščena na 35. mesto. Tudi doseženo razvojno stanje je solidno in nad povprečjem. Šibkejša vrednosti so vrednosti dinamičnih kazalnikov, po katerih se Ilirska Bistrica uvršča na 147. mesto. Na to šibkejšo dinamiko precej vplivajo demografska gibanja, kot so: staranje prebivalstva, upad števila prebivalcev in nizek naravni prirast. Prav demografija je najšibkejša izmed osmih področij, ki so vključena v analizo, zato so demografska gibanja brez dvoma največji razvojni izziv kraja v prihodnje. Na drugi strani spektra imamo okolje kot glavni razvojni adut občine. Velik del površine sodi med zaščitena območja Nature 2000 in Ilirska Bistrica sodi med vodilne kraje v Sloveniji po razvitosti ekološkega kmetovanja. Na ostalih področjih je položaj globalno gledano soliden, če ne prav dober. Občina je uvrščena nadpovprečno glede na trg dela, izobrazbo in socialno kohezijo. Tudi glede na sestavljeni indeks gospodarstva je uvrstitev Ilirske Bistrice še nadpovprečna. Življenjski standard je glede na sestavljeni indeks soliden in prav na povprečju za 212 slovenskih občin. Takšno podobo nam razkrijejo sestavljeni indeksi. Posamezni kritični kazalniki uspeha kažejo bolj kompleksno stanje in odkrijejo nekaj področij, ki si vsekakor zaslužijo pozornost. Vrednost indeksa bega možganov sicer še ni kritična, je pa šibka. Beg možganov je odločilnega pomena za prihodnji razvoj kraja, tesno pa je povezan tudi z demografskimi gibanji. Beg možganov je pogosto povezan s strukturo delovnih mest v kraju in podjetniško dinamiko.

Za vsa ta področja velja podobno, da vrednosti kazalnikov niso kritične, so pa pod povprečjem. Prav preplet teh kazalnikov bi lahko bil odločilen za razvoj kraja v prihodnosti. Kakor lahko sklepamo po merljivih kazalcih, se v občini tega zavedajo in vlagajo nadpovprečne deleže v področja, kot so štipendije, pospeševanje podjetništva in spodbujanje gradnje novih stanovanj. Pod črto je torej razvojni položaj občine soliden z vrsto razvojnih izzivov in priložnosti oz. nastavkov za kakovostni razvoj. To velja zlasti, če odmislimo demografsko področje. Brez demografskih kazalnikov bi se Ilirska Bistrica povzpela še za 37 mest na zelo visoko 32. mesto.

ANALIZA PREBOJA

Občina Ilirska Bistrica je največji preboj dosegla na treh področjih – pri proračunski učinkovitosti je napredovala za neverjetnih 73 mest, pri gospodarstvu je pridobila 50 mest, na trgu dela pa je svoj položaj izboljšala za 30 mest. Ilirska Bistrica je torej v štirih letih znatno izboljšala svoj razvojni položaj. Rast sestavljenega indeksa ISSO je močno nad regijskim in slovenskim povprečjem, skupno pa je glede na indeks ISSO občina pridobila kar 31 mest v primerjavi z letom 2019. S tem se Ilirska Bistrica uvršča med deset občin, ki so v štirih letih najbolj napredovale po lestvici navzgor.

OSEM PODROČIJ

Izrazito ugodno gibanje v zadnjih štirih letih zaznavamo predvsem na področjih proračunske učinkovitosti, gospodarstva in trga dela. Vrednost indeksa (in uvrstitev) se je izboljšala tudi na področju demografije. Pri izobrazbi se je vrednost indeksa sicer zmanjšala, uvrstitev Ilirske Bistrice pa se je kljub temu

izboljšala. Vrednost sestavljenega indeksa za izobrazbo se je na ravni Slovenije zmanjšala še bolj, na kar najbolj vpliva umirjanje (prej zelo hitrega) spreminjanja izobrazbene strukture. Obratni pojav zaznamo na področju življenjskega standarda, kjer se je vrednost indeksa za Ilirsko Bistrico za malenkost izboljšala, občina pa je vseeno uvrščena za nekaj mest manj. Na področju socialne kohezije lahko govorimo o praktično nespremenjenem položaju. Ilirska Bistrica je največ mest izgubila na okoljskem področju, a upoštevati moramo, da je uvrstitev glede na indeks okolja ostala odlična, pred štirimi leti pa je bila med najboljšimi v Sloveniji.

DEMOGRAFIJA

Vrednosti demografskih kazalnikov so se za malenkost izboljšale. Do večje spremembe je prišlo zlasti na področju privlačnosti kraja za priseljevanje. Pred štirimi leti je analiza pokazala negativni selitveni prirast, zdaj je ta pozitiven. Prav zato se je nekoliko umiril upad števila prebivalcev, nekoliko boljša pa je tudi dinamika staranja.

PRORAČUNSKA UČINKOVITOST

Vrednost sestavljenega indeksa proračunske učinkovitosti se je močno izboljšala. Razloga sta zlasti dva: analiza 2022 kaže precej večji obseg investicij. Občina posluje nadpovprečno stroškovno učinkovito. Povečali so se tudi lastni prihodki trajnejše narave: prav pri tem kazalniku je občina pridobila največ mest.

Občina je prav tako izboljšala raven svoje finančne samostojnosti.

GOSPODARSTVO

Glede na sestavljeni indeks je Ilirska Bistrica na področju podjetniške dinamike in moči gospodarstva pridobila kar 30 mest. Na področju investicij je Ilirska Bistrica pridobila precej mest, izboljšala pa se je tudi dinamika rasti števila podjetij. V občini so močno povečali obseg sredstev za spodbujanje podjetništva in posledica je znatno boljša uvrstitev.

TRG DELA

Relativni položaj se je izboljšal pri vrsti pomembnih kazalnikov, povezanih tako z zaposlenostjo kot s številom delovnih mest. Dinamika nastajanja novih delovnih mest se je precej izboljšala. Tudi glede na vrednost indeksa brezposelnosti je Ilirska Bistrica izboljšala svoj položaj. To je še posebej izrazito pri mladih, saj je prav pri strateško pomembnem kazalniku brezposelnosti mladih skok največji.

IZOBRAZBA

Izboljšali sta se zlasti dve pomembni uvrstitvi: Ilirska Bistrica je bolje uvrščena glede na dinamiko spremembe izobrazbene strukture, posebej pa pri indeksu bega možganov.

ŽIVLJENJSKI STANDARD

Življenjski standard v občini je soliden, saj je vrednost sestavljenega indeksa prav na povprečju za slovenske občine. Izstopajo nekoliko nadpovprečne plače, ki razmeroma hitro rastejo. Ponovno

izstopa tudi kazalnik aktivnosti oz. delež sredstev, namenjenih za spodbujanje gradnje novih stanovanj. Nekoliko večji pozitivni premik zaznamo tudi pri prezigodnji umrljivosti.

SOCIALNA KOHEZIJA

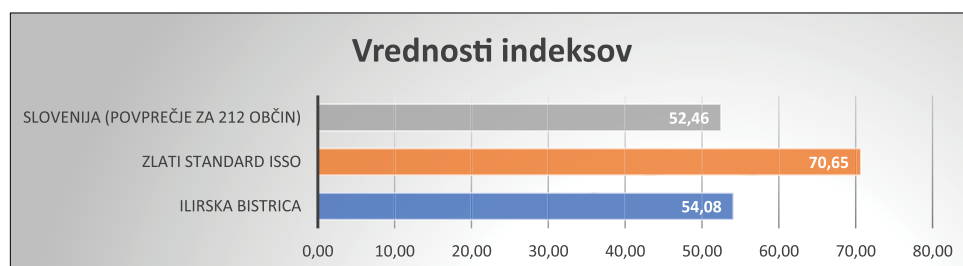
Pomembni razvojni adut občine je tudi visoka raven socialne kohezije. Posebej izstopa sosedska povezanost, ki je med najmočnejšimi v Sloveniji. Ob tem pa je občina uvrščena bolje glede na aktivnosti društev in delež dolgotrajno brezposelnih prebivalcev.

OKOLJE

Okoljsko področje ostaja adut Ilirske Bistrice, saj sodi med deset krajev, kjer je največji delež kmetijskih površin obdelanih po ekoloških načelih. Tudi raven proizvodnje energije po trajnostih načelih je nad povprečjem. Vrednost investicij, spodbujenih s sredstvi eko sklada, se je izboljšala, povečal se je tudi delež kmetijskih površin, obdelanih po ekoloških načelih (ta delež je bil med največjimi v državi že leta 2019). Razmeroma velik delež površine sodi med območja, zaščiten po načelih Natura 2000, a tudi na delih, ki sicer niso vključena v ta območja, ima kraj nadpovprečno neokrnjeno naravno okolje. To ne ponuja le (nemerljive) visoke kakovosti bivanja, ampak pomeni tudi veliko priložnost za razvoj. Ilirska Bistrica je pridobila precej mest glede na ločevanje odpadkov in še posebej glede na proizvodnjo energije iz trajnostnih virov.

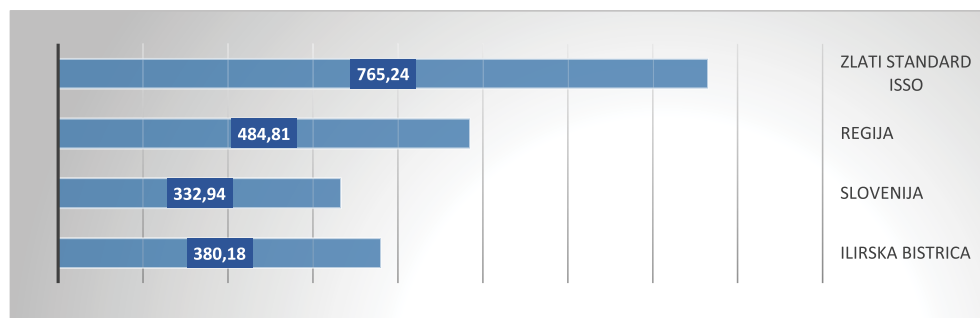
IZSLEDKI ANALIZE POTRJUJEJO, DA OBČINA ILIRSKA BISTRICA KOT DOBER GOSPODAR VELIKO VLAGA V RAZVOJ OBČINE

Aktivnosti občine so zlasti v zadnjem obdobju precej pripomogle k izboljšanju kazalnikov razvojnega indeksa ISSO. **Raven investicij je nadpovprečna. Izstopa raven študijskih štipendij** in tudi nekatera vlaganja v razvojno pomembni področji, kot sta podjetništvo ter spodbujanje gradnje stanovanj. Omenimo še, da **občina posluje nadpovprečno stroškovno učinkovito.**

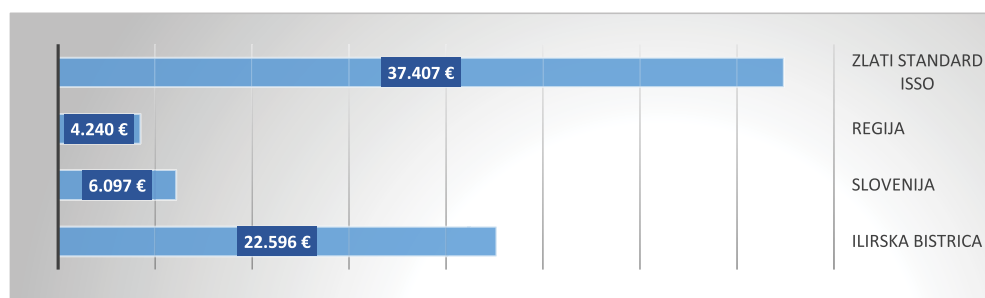
Aktivnosti občine na področju razvoja

Občina Ilirska Bistrica pri kazalcih razvoja beleži nadpovprečen uspeh.

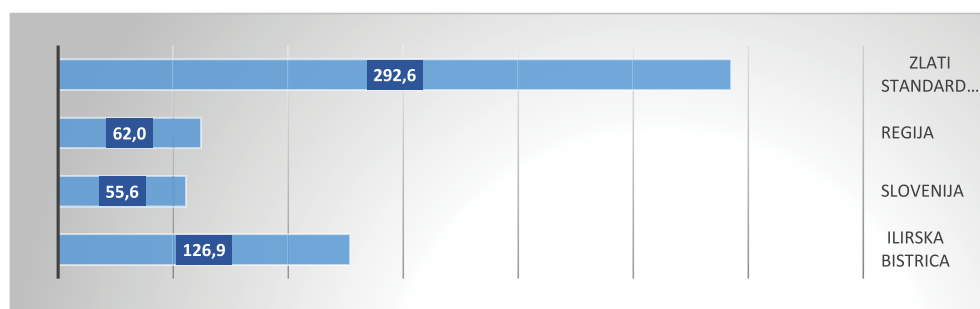
Povprečna vrednost investicij na prebivalca

Grafikon prikazuje petletno povprečje investicijskih odhodkov, preračunanih na prebivalca. Povprečna vrednost investicij na prebivalca je ključni kazalnik občinskih aktivnosti v določenem obdobju. **Kot tak pomembno prispeva k učinkovitost, učinkovite občine pa po našem razumevanju odlikujeta bogata investicijska aktivnost in stroškovna učinkovitost.**

Vsota izplačanih štipendij

Graf prikazuje vsoto izplačanih štipendij v petletnem obdobju, preračunano na 1000 prebivalcev. Kazalnik je izračunan s pomočjo podatkov iz zaključnih računov občin.

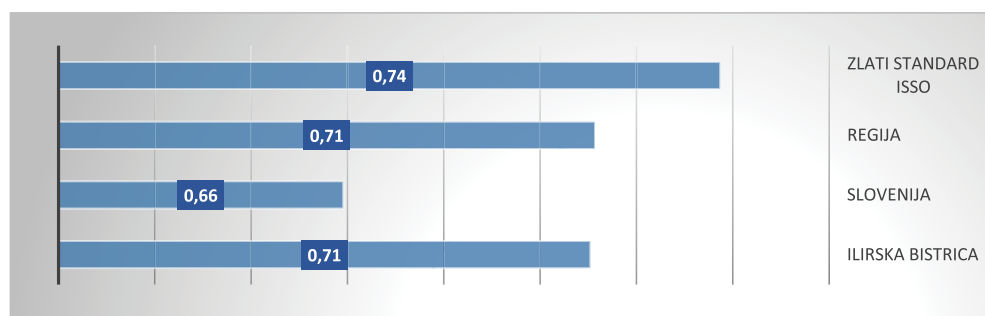

Proračunska sredstva za spodbujanje malega gospodarstva

Graf prikazuje proračunska sredstva, preračunana na prebivalca in porabljena za spodbujanje malega gospodarstva. Podatek je kumulativne narave – petletna vsota sredstev je deljena s povprečnim številom prebivalcev v merjenem obdobju.

ZAPOSLENOST PREBIVALCEV JE NAD SLOVENSKEM POVPREČJEM

Delež zaposlenih prebivalcev v občini je nadpovprečen, indeks brezposelnosti pa ima precej ugodno vrednost. Spodbudna je tudi nizka raven brezposelnosti mladih.

Zaposleni prebivalci občine

Grafični prikaz zajema delovno aktivno populacijo med 15 do 65 let. Stopnja brezposelnosti izhaja iz števila registriranih iskalcev zaposlitve. Delovno aktivno prebivalstvo zajema vse zaposlene in samozaposlene osebe, ki so socialno zavarovane. ●

LETOS NOV PRIZIDEK K ZDRAVSTVENEMU DOMU, LETA 2023 PA SATELITSKI URGENTNI CENTER, NOVA LEKARNA IN ŠPORTNA DVORANA

Tri milijone evrov vreden prizidek, za katerega je občina odštela dva milijona evrov, bo nudil kakovostno oskrbo pacientom in boljše delovne pogoje zaposlenim. V starem delu bo satelitski urgentni center, vreden 1.5 milijona evrov, pred njim nova lekarna v vrednosti 1.5 milijona evrov, ob šoli pa nova športna dvorana v vrednosti več kot šest milijonov evrov.

»Ko sem pred dvanajstimi leti prevzel župansko funkcijo, smo si zastavili cilj zgraditi za bivanje prijazno občino. Enako kot korak za korakom urejamo občino, urejamo tudi okolico prostora, v katerem se trenutno nahajamo. Dom na Vidmu, osnovna šola, športno igrišče, zdravstveni dom in lekarna predstavljajo središče našega mesta. Dom na Vidmu je iz ruševine postal ugledna stavba, blatna parkirišča pred zdravstvenim domom je zamenjal asfalt, problematična pot v osnovno šolo je postala varna pot v šolo, dotrajane športne površine so se spremenile v urejeno igrišče in danes prostorsko obremenjenemu zdravstvenemu domu dodajamo moderno

stavbo, ki bo olajšala delo zaposlenim in zagotovila višjo kvaliteto storitve za paciente,« je urejenost upravno-administrativnega, zdravstvenega in šolskega središča mesta uvodoma predstavil župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc.

Matična stavba bistriškega zdravstvenega doma je bila zgrajena davnega leta 1966, njen prizidek pa je bil dokončan leta 2001. »Skoraj dve desetletji kasneje smo se zaradi prostorske stiske Občina Ilirska Bistrica in vodstvo zdravstvenega doma dogovorili za prepotrebno povečanje zdravstvene ustanove. Objekt je skupaj z opremo stal približno tri milijone evrov.

Od tega smo pridobili nekaj več kot milijon evrov nepovratnih sredstev, ostali del, približno dva milijona, pa je zagotovil občinski proračun,« je izdal finančni vložek občine za zdravje občanov in občanov v svojem tretjem mandatu predstavil župan Emil Rojc.

Dejavnosti, ki so dobile nove prostore v prizidku, je predstavil direktor Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica Boštjan Plešec: »Iz osrednje stavbe zdravstvenega doma se v prizidek selijo splošne ambulate z referenčnimi ambulantami, fizioterapija in laboratorij. Novi prostori bodo omogočali bolj kakovostno storitev, delo pa bo za zaposlene lažje in bolj prijetno. Zahvaljujem se županu in občinskemu svetu, ki sta pokazala voljo, da naredimo ta prizidek in občanom ter zaposlenim omogočimo boljše delovne pogoje.«

PO ENERGETSKI SANACIJI STAREGA DELA ZDRAVSTVENEGA DOMA BO TAM VZPOSTAVLJEN SATELITSKI URGENTNI CENTER, ZA KATEREGA JE REZERVIRAN POL DRUGI MILIJON EVROV; UVAJAJO BELEŽENJE KLICEV

»Prostori, ki se bodo sprostili v starem delu hiše, bodo prenovljeni. Obetajo se energet-

ska sanacija stavbe, izgradnja satelitskega urgentnega centra, obnova prostorov in preselitev diabetološke ambulante. Uvedli bomo tudi storitev, ki se imenuje beleženje klicev, kar pomeni, da bo treba poklicati le enkrat in na vsak klic se bomo odzvali ter poklicali nazaj. V prihodnje bomo v zdravstveni dom skušali dodati še nove vsebine, kar nam bo predstavljalo dodaten izziv,« je novosti v samem zdravstvenem domu povzel direktor Plešec.

Kot je pojasnil župan Rojc, so za energetsko sanacijo fasade osrednje stavbe že zagotovljena evropska sredstva, za satelitski urgentni center, ki bo pacientom nudil hitrejšo in kvalitetnejšo storitev ter omogočil nove zaposlitve, so zagotovljena sredstva v višini približno 1,5 milijona evrov.

vstveni dom sta obe investiciji pomembni, ker to pomeni pridobitev dodatnih prostorov za nove programe, in sicer v sedanji lekarni ter na območju sedanjih garaž ZD, ki se bodo preselile v garažno hišo pod športno dvorano. Načrtovani dodatni programi za nas paciente pomenijo, da bomo lahko več zdravstvenih storitev opravili doma,« je nove vsebine, ki se obetajo Bistričanom, predstavil župan. ●

Foto: Foto atelje Maraz

NASLEDNJE LETO BOSTA ZGRAJENI NOVA LEKARNA, VREDNA POL DRUGI MILIJON EVROV, IN NOVA ŠPORTNA DVORANA DRAGOTINA KETTEJA V VREDNOSTI VEČ KOT ŠEST MILIJONOV EVROV

Investicije na tem področju se nadaljujejo tudi v letu 2023. Ob stari stavbi zdravstvenega doma bo zrasla sodobno opremljena lekarna v vrednosti nekaj več kot 1,5 milijona evrov, ki bo zgrajena kot samostojna stavba, velika športna dvorana z garažno hišo v vrednosti več kot 6 milijonov evrov pa bo nadomestila dotrajano telovadnico. »Za zdra-

ZDRAVSTVENI DOM ILIRSKA BISTRICA – OD OSNOVNE DEJAVNOSTI DO RAZŠIRJENIH STORITEV IN POTREBE PO NOVIH PROSTORIH

V Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica so ambulantam družinske medicine, laboratorijskim storitvam, negi na domu, fizioterapevtski obravnavi, nujni medicinski pomoči, zobozdravstvenim storitvam in specialističnim storitvam, kot so: okulist, ortoped, ginekolog in diabetolog, pred nekaj leti dodali še referenčne ambulante, več vrst laboratorijskih preiskav, ponovno pa so pridobili program fizioterapije.

»Še posebej v času epidemije se je pokazalo, kako veliko vlogo pri zmanjšanju prenosa okužb imajo tudi ustrezni prostori. Najprej je izredno pomembno, da imamo ločene prostore, v katere lahko vstopajo tudi osebe s sumom na okužbo. Potem je pomembno, da je ta pot ločena od poti gibanja ostalih, praviloma zdravih oseb. Nenazadnje pa si tudi kužen bolnik zasluži dostojne prostore za pregled in ostalo zdravstveno obravnavo,

česar doslej nismo uspeli zagotavljati,« je pomen prostorov za izolacijo izpostavila zdravnica družinske medicine Andreja Vinšek Grilj.

Pomemben sprožilec iskanja rešitev za prostorsko širitev zdravstvenega doma je zavezanost k sistemu kakovosti po Certifikatu ISO 9000:2015, ki nalaga stalne izboljšave postopkov in procesov dela. Skladno s povečanjem obsega dela je v zadnjih letih naraščalo tudi število zaposlenih. Tako je v ZDIB trenutno zaposlenih 89 oseb.

»Prostori, v katerih preživimo večji del dneva, so izjemno pomembni pri ustvarjanju pozitivne delovne klime. Upošteva dejstvo, da v zdravstveno ustanovo pretežno prihajajo ljudje z zdravstvenimi težavami, ki so občutljivi in katerim so enako pomembni strokovni nasvet, prijazna beseda ter ustrezno okolje, v katerem se bodo dobro počutili, so svetli in zračni prostori nujna v sodobnem zdravstvenem sistemu,« pojasni zdravnica Andreja Vinšek Grilj. ●

SLOVESNA OTVORITEV MOSTU NA MALI BUKOVICI IN ZAČETEK REKONSTRUKCIJE DRUGEGA DELA CESTE

Župan Emil Rojc, podžupan Andrej Batista in predstavnik vasi Janez Ljubič so prerezali trak in tako simbolično predali most svojemu namenu. Z izgradnjo drugega dela ceste v vrednosti skoraj milijon evrov bo dostop do glavne ceste širši in varnejši.

»Ta cesta ima res nekoliko dolgo brado. Kar nekaj časa smo se dogovarjali, da jo bomo začeli graditi. Vaša vas leži ob železnici in zaradi dogovorov s Slovenskimi železnicami so vsi projekti daljši za leto ali dve kakor drugod. To smo občutili pri pridobivanju dovoljenj za cesto, nekaj podobnega smo imeli pri mostu v Dolenjskem potoku in na mostu čez železnico, ki smo ga naredili v tem mandatu. Tudi pri pridobivanju dovoljenj za cesto se je zapletlo. Govorimo o letih in ne le o mesecih. Dovoljenja za drugi del ceste so pridobljena in pogodbeni vrednost del znaša nekaj

manj kot milijon evrov. Občina je zagotovila dodatna sredstva, saj so bila prvotna sredstva iz proračuna premajhna. Občina je tako pokrila razliko, ki je nastala zaradi dviga cen v tem obdobju,« je o peripetijah, ki so botrovala zamudi pri rekonstrukciji ceste in mostov, povedal župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc.

Kako nujna je bila obnova ceste in mostov na Mali Bukovici, je pojasnil tudi podžupan Občine Ilirska Bistrica in vaščan Male Bukovice Andrej Batista: »Po mojih podatkih je bila cesta asfaltirana pred približno štiridesetimi leti in glede na stanje je bila rekonstrukcija nujno potrebna. Dejstvo je, da je posebej v poletnih

mesecih na tej cesti veliko tranzitnega prometa, saj je to bližnjica do mejnega prehoda. Naša cesta pa je zelo obremenjena s tovornim prometom, predvsem z izvozom lesa proti Starodu in Studeni Gori tudi iz farme, ki jo imamo v vasi. Nova cesta nam bo močno olajšala življenje.«

»Pred štirimi leti je takratni kandidat za župana Občine Ilirska Bistrica gospod Emil Rojc v svoj predvolilni program poleg ogromno drugih projektov uvrstil tudi Malo Bukovico. Dva obnovljena in ena novo zgrajena most ter obnovljena cesta na Malo Bukovico so prav gotovo velik razlog za zadovoljstvo in slavo, saj je pro-

jekt skoraj v celoti zaključen,» je posluh in razumevanje župana za dobrobit vaščanov izpostavil predsednik Krajevne skupnosti Koseze Marijan Boštjančič, predstavnik vasi Gregor Šepič pa se je zahvalil vsem, ki so pomagali pri projektu in izvedbi prireditve ter slavlja.

POTEK DEL NA MOSTU NA MALI BUKOVICI

Most na lokalni cesti Koseze – Mala Bukovica je bil rekonstruiran v sklopu obnove omenjene lokalne ceste. Obstoječa cesta je bila na mostu preozka za promet, zato jo je bilo potrebno razširiti. Vozišče širine $2 \times 1,80$ m se je v sklopu rekonstrukcije razširilo na 5 m. Zaradi širitve ceste je bilo potrebno razširiti tudi most. Širitev mostu je izvedena kot konzola, ki gleda čez obstoječo mostno konstrukcijo za 1,20 m. Po celotnem vozišču dolžine 18,90 m se je zabetonirala 30 cm debela talna plošča, ki konzolno gleda čez kamniti zid mostu. Na konzoli je narejen 1,20 m širok hodnik za pešce, ki služi za umik pešcem z vozišča na mostu. Hodnik za pešce je od vozišča ločen z granitnim robnikom in

dvignjen za 12 cm od vozišča. Ob robu pločnika je postavljena zaščitna ograja, ki pešce in vozila ščiti pred padcem v globino.

Na obravnavanem mostu oziroma na AB plošči je izveden tudi podporni zid

nasipa železnice v dolžini 18,90 m, ki je obložen z naravnim kamenjem.

Pogodbena vrednost del znaša 164.532,30 evrov, dela pa je izvedlo podjetje CPK, d. d. ●

PRIDRUŽITE SE MREŽI SPREMLJEVALCEV SLEPIH IN SLABOVIDNIH

Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije v soboto, 26.11.2022 od 9. - 16. ure organizira brezplačno usposabljanje za spremljevalce slepih in slabovidnih.

Kje: Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije, Groharjeva cesta 2, 1000 Ljubljana

Za prijavo in več informacij pokličite na telefon: 01/4700-244 ali pišite na naslov: klicni.center@zveza-slepih.si

Prijave sprejemamo do ponedeljka, 21.11.2022.

"Ne moremo delati velikih stvari – delamo lahko le majhne stvari z veliko ljubezni"
(Mati Terezija)

VAŠČANI MEREČ SE VESELIJO NOVE CESTE

Po podpisu uvedbe v delo se bodo prebivalci Mereč lahko že spomladi zapeljali po širši in varnejši cesti, ki je vredna nekaj več kot šesto tisoč evrov.

mi glede mostu, za cesto pa nam je v zadnjem trenutku vendarle uspelo podpisati pogodbo in lahko rečemo, da smo obljubo tudi izpolnili,» je uvodoma dejal bistriški župan Emil Rojc.

Marsikdo misli, da občina naroči projekt in že drugi dan izvajalec prične z deli, a resnica je daleč od tega. »Da pridemo do projekta in da izvajalec pride na teren, je potrebno ogromno truda in potrpljenja z lastniki zemljišč in pridobivanji soglasij. Ta del glede lastništva nam je povzročal določene težave, a večji del je rešen in cesta bo narejena. Poskušamo se dogovoriti še z lastnikom zemljišča,

»Običajno pred volitvami obiščemo krajevne skupnosti in pred štirimi leti sem vam dal določene obljube. Bilo bi mi zelo neprijetno, če obljube ne bi mogel izpolniti. Obljubili smo vam cesto in most. Trenutno rešujemo zaplete s Slovenskimi železnica-

katerega del je ostal nedorečen, a v skrajni sili bomo pristopili k razlastitvi. Ko občina podpiše pogodbo, se lahko računa, da je projekt končan. Sredstva so zagotovljena in izvajalec bo dela zanesljivo dokončal. Zelo sem zadovoljen in upam, da boste zadovoljni tudi vi, ko se boste spomladi peljali po novi cesti,» je svoj nagovor veselo zaključil župan Emil Rojc.

Ob predaji projektne dokumentacije in podpisu uvedbe v delo zadovoljstva nad novo cesto, ki se obeta Merečam, ni mogel skriti niti predstavnik Krajevne skupnosti Topolc Darko Šabec, ki je povedal: »V začetku mandata smo županu predstavili naše želje, na naslednji sestanek smo morali malce počakati, a 20. februarja 2019 smo se znova sestali in izrazili svoja pričakovanja. Nato so se stvari pričele počasi premikati. Ko se bodo izvajala gradbena dela, bo cesta zaprta in dostop nam bo omogočen preko Podtabora in Podstenjska. Veselimo se novega asfalta! Rad bi se zahvalil županu in vsem

ostalim, ki so kakorkoli prispevali k temu projektu.«

Za glasbeno popestritev dogodka je poskrbel Uroš Šajn, po končani slovesnosti pa je napočil čas za druženje in pogovore o nadaljnjih korakih.

REKONSTRUKCIJA CESTE

Cesta poteka ob levem bregu Merejskega potoka in se vseskozi vzpenja proti naselju Mereče. Obstoječe dotrajano cestišče je široko 3 m, nima urejenih bankin, na nekaterih odsekih pa poteka neurejeni odvodni kanali, ki so speljani v prepuste in nato v prosto ponikanje.

Nova cesta bo široka 4.50 m in dolga 922 m. Bankina bo široka 0.75 m, koritnica ali jarek 0.5 m, berma pa bo v širino merila 0.74 m. Na podlagi klimatskih in hidroloških pogojev je bila določena mejna debelina voziščne konstrukcije za zaščito pred zmrzovanjem in odtajevanjem. Sestavo tal in geomehanske karakteristike zemljin se je določilo na podlagi terenskega ogleda in sondažnih razkopov.

V okviru projekta bo poskrbljeno za odvodnjavanje. Od stacionaže km 0.0 do km 0.294 na desni strani proti naselju Mereče se predvidi odvodni jarek, širina dna jarka znaša 0.50 m. Odvodni jarek je speljan v obstoječi odvodni jarek, ki poteka ob glavni cesti G1-6. Nato se od km 0.294 do konca obdelave na desni strani in na levi strani od km 0.840 do konca obdelave predvidi asfaltna koritnica širine 0.50 m. Meteorne vode iz koritnice in zaledne vode, ki se bodo stekale v koritnico, se peljejo po novozgrajeni meteorni kanalizaciji do Merejskega potoka oziroma v obstoječi meteorni kanal, ki je speljan v Merejski potok oziroma v obstoječe prepuste in nato v prosto ponikanje.

Ob cesti bo postavljena prometna signalizacija, ki mora dosegati minimalne zahteve glede mehanske odpornosti, kot so: faktor varnosti za obremenitev, pritisk vetra, dinamični pritisk pri čiščenju snega, najmanjša dopustna deformacija pri upogibanju, prebadanje znaka in robovi plošče.

Zaradi večje varnosti bo urejen tudi cestni priključek na glavno cesto Prem-Ilirska Bistrica. Preglednost cestnega priključka v desno znaša 122 m, za preglednost v levo pa 114 m. Hitrost bo omejena na 70 km/h zaradi lokacije treh zaporednih priključkov (dva na desni strani in eden na levi strani v smeri stacionaže). V preglednem trikotniku ni dovoljeno postavljati ograj in saditi grmičevja, višjega od 0.75 m.

Občina Ilirska Bistrica je z izvajalcema JV HIP KA, d. o. o., in HIP PLUS, d. o. o., podpisala pogodbo v vrednosti 643.494,04 evrov. Dela naj bi bila zaključena do meseca maja 2023. ●

STANOVANJSKA SOSESKA »POD HRIBOM« BO ZANIMIVA TAKO ZA MLADE KOT ZA STAREJŠE

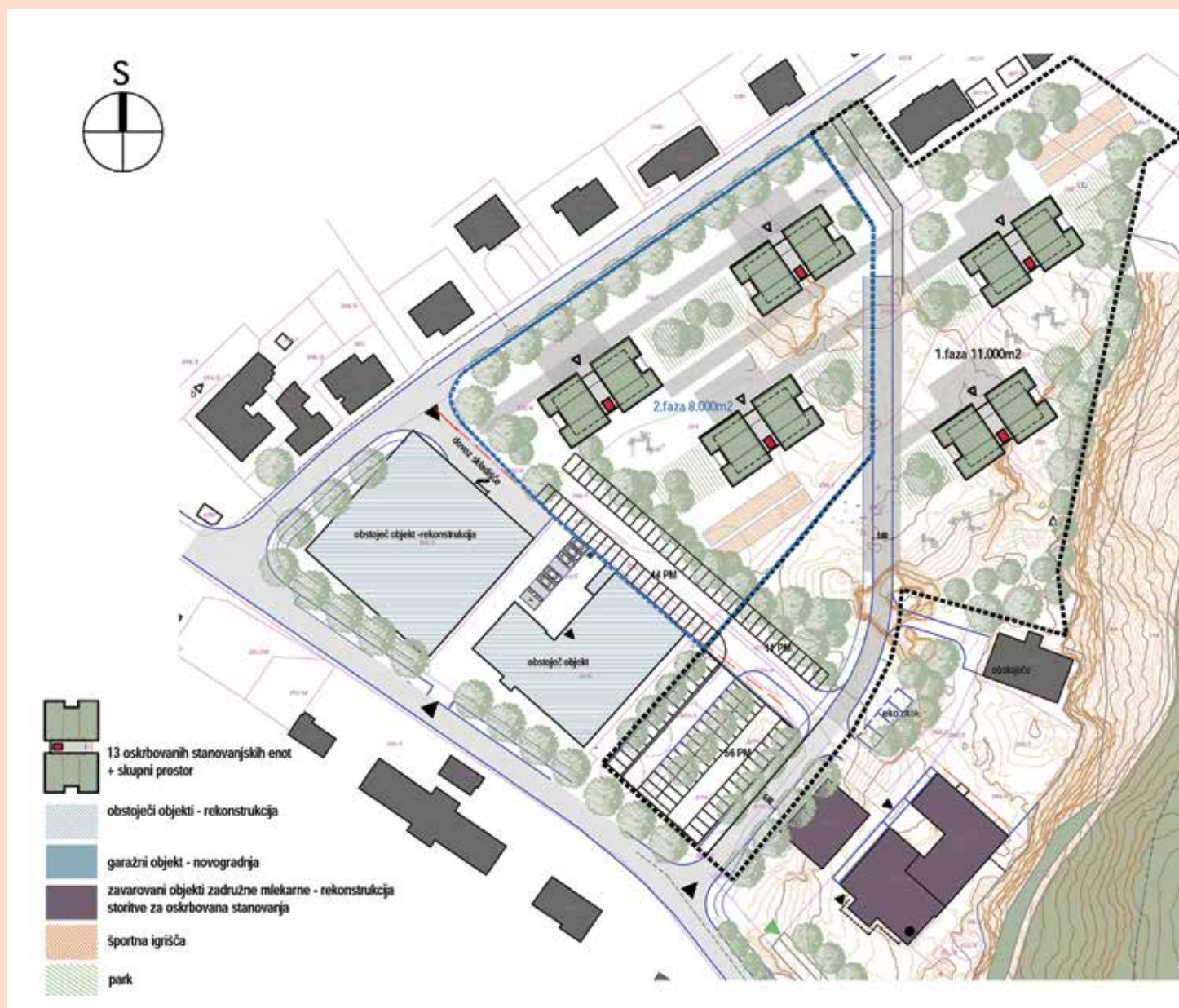
Po rušitvi objektov bivše Tovarne organskih kislin je Občina Ilirska Bistrica omenjeno območje predvidela za izgradnjo novih stanovanj. V Trnovem bo tako v naslednjih letih zrastle moderna soseska s 70 stanovanji na idilični lokaciji in v popolnem sozvočju z naravo. Prvi blok se bo pričel graditi predvidoma naslednje leto. Stanovanja bodo lastniška. V nadaljnji gradnji bo občina sodelovala s stanovanjskim skladom, gradila pa se bodo tudi oskrbovana stanovanja.

menila prostorski akt prav z namenom umestitve nove stanovanjske soseske na omenjenem območju in je trenutno v postopku pridobivanja vse potrebne dokumentacije za gradnjo prvega vila bloka in za gradnjo vse potrebne komunalne infrastrukture za celotno sosesko. V dogovoru med Občino Ilirska Bistrica in Domom starejših občanov Ilirska Bistrica se je glede na pričakovane potrebe v območju Pod hribom dopustila tudi gradnja oskrbovanih stanovanj za starejše občanke in občane. Občina Ilirska Bistrica je tako z zasnovo soseske predvidela željen preplet različnih medgeneracijskih struktur uporabnikov prostora, vse od mladih parov, mladih družin do invalidnih oseb in starostnikov.

Obravnavano območje je v prostorskem aktu Občine Ilirska Bistrica OPN

predvideno kot območje osrednjih centralnih dejavnosti. Občina je spre-

Na obravnavanem območju je umeščenih pet vila blokov s kletjo, pritličjem in

trema nadstropji. Med bloki bo veliko urejenih parkovnih mest, za rekreacijo bo poskrbelo balinišče, starši pa bodo lahko male nadobudneže spremljali pri igri na otroških igralih. V vsakem vila bloku je predvidenih 14 stanovanjskih enot v treh velikostih. Bodoči lastniki bodo izbirali med dvosobnim, trisobnim in štirisobnim stanovanjem. V pritličju so predvidene tri stanovanjske enote z lastniško zelenico ob stanovanju, za stanovalce v nadstropjih so predvidene prostorne niše oz. balkoni in terase v zadnji etaži. Objekt bo imel dvigalo, ki bo olajšalo dostop do bivanjskih prostorov gibalno oviranim osebam in mladim družinam. Vsaki enoti pripadajo shrambe, locirane v kleti, in eno do dve parkirni mesti.

Dostop do objektov je predviden z Vojkovega drevoreda preko dvosmerne ceste do glavnega parkirišča za obiskovalce in stanovalce soseske. Neposredno pred bloki so predvideni tudi parkirni prostori za hitro parkiranje. Urejena sprehajalna pot do Brinškovega hriba pa je umeščena ob robu soseske.

Stanovalci soseske Pod hribom bodo imeli vse dejavnosti na doseg roke – od šole, zdravstvenega doma, lekarne, upravnega in kulturnega središča Doma na Vidmu, živilskih trgovin, bližine železniške in avtobusne postaje ter zelenih površin na Hribu svobode.

TRENTNO STANJE NA OBMOČJU BIVŠEGA TOKA

Območje Pod hribom je na jugu omejeno z občinsko cesto in železnico, vzhodno pa z varovanim gozdnim robom in zelenim območjem, imenovanim Hrib svobode. Severozahodno je preko prometnice omejeno s stanovanjskim območjem. Jugozahodno se povezuje z obstoječo železniško postajo. Na jugovzhodu stoji kulturnovarstveno zaščiteno območje nekdanje združne mlekarnice. Združna mlekarna sestavljajo osrednja (industrijska) stavba, ki je bila zgrajena med letoma 1903 in 1904, ter klasicistično oblikovana upravna stavba iz 1921. Osrednja stavba, ki ima s timpanonom poudarjeno vhodno fasado, je bila delno zgrajena po načrtu I. Jagra iz leta 1900.

Za nekdanjo mlekarno je umeščen edini enostanovanjski objekt, ki koristi obstoječ dostop z Vojkovega drevoreda. Na skrajnem jugozahodnem delu območja ob Vojkovem drevoredu se nahajata zapuščena hala in poslovni objekt, ki trenutno še posluje. ●

OSVEŽENA PODOBA AVLE DOMA NA VIDMU

Moderno oblikovan in estetsko dovršen prostor bo vsebinsko dopolnil kulturni dom.

»Nocoj občanom ponosno predstavljamo našo novo pridobitev. Prenovljeno avlo krasi nov strop z zanimivo osvetlitvijo prostora, nova pa so tudi vrata. Moderen dizajn daje naši avli nove vsebine; nova pa bo tudi športna dvorana, ki jo nameravamo pričeti graditi naslednje leto. Kettejeva dvorana v Domu na Vidmu, v kateri boste sedaj spremljali čarodeja, prejeme 300 gledalcev, nova športna dvorana z 800 sedeži pa bo lahko gostila tudi večje kulturne prireditve in koncerte,« je ob uradni otvoritvi prenovljene avle dejal bistrski župan Emil Rojc in si z vnukoma ogledal čarovniško predstavo.

Starši in njihovi nadobudneži so se dodobra nasmejali dogodivščinam čarovnika, ki sliši na ime Jole Cole, po zaključeni predstavi pa so se vsi skupaj preselili v pogostitveni prostor ob prenovljeni avli, kjer so jih že čakala dekleta iz Društva otroške zabave in animacija. Otroci so se preizkusili v ročnih spretnostih in izdelovanju duhcev, ki svetijo v temi, ob koncu delavnice pa so vsi skupaj še veselo zaplesali.

MODERNA PODOBA AVLE V DOMU NA VIDMU VSEBINSKO BOGATI OBE DVORANI IN POGOSTITVENI PROSTOR

V okviru spodbuditve turističnega utripa v regiji je Občina Ilirska Bistrica kot investitor v partnerstvu z Las med Snežnikom in Nanosom pristopila k obnovi osrednjega kulturnega hrama v občini.

V letu 2019 je bil izveden projekt *Kulturni utrip 2*, s katerim se je uredilo prostore za kulturne prireditve. Posodobilo se je zvočne sisteme in slikovne ter svetlobne tehnike. Uredilo se je oder in tehnične prostore ter garderobe. V sklopu projekta je bila izdelana spletna

aplikacija z info panojem, ki samodejno zajema podatke iz koledarja prireditev in omogoča izmenjavo informacij o prireditvah v kulturnih središčih iz LAS območja.

Po izvedeni investiciji se je izkazalo, da je potrebna tudi obnova avle, ki je močno dotrajana in ne omogoča ustreznih prostorskih pogojev za sprejem obiskovalcev. Ureditev 162 m² velikega prostora obsega zamenjavo dotrajanega stavbnega pohištva, ureditev sten in stropa, posodobitev razsvetljave in nabavo nove opreme za sprejem obiskovalcev.

V prenovljenem atriju je nova električna napeljava, prostor ima nova svetila in spuščen strop. Vetrolov je odstranjen,

zamenjale pa so ga nove steklene stene proti arhivu, pogostitvenemu prostoru in garderobam. Čarobno vzdušje pričara nova namestitvev svetil, ki jo sestavlja deset visečih elementov in osemnajst vgrajenih reflektorjev, za zanimive zaključke pa je dodan tudi led trak. Novost so tudi tapetirana vrata kinodvorane, ki bodo zaokrožila podobo prostora.

Avlo bo lepo dopolnila tudi nova oprema, saj bodo počivalniki, divani, kavč in mizice nudili udobne kotičke za počitek in sprostitev. Osvežen bo tudi obstoječi impozantni mozaik, ki bo izstopal z medeninastim okvirjem, doživetje prostora pa bo zaključila tudi stenska obloga iz kock.

Novo pohištvo, ki bo nameščeno v avli, bo mogoče premikati in s tem prilagajati prostor različnim funkcijam. Nov moderen prostor bo vsebinsko dopolnil Kettejevo dvorano in bo kot nalašč za sprejeme, promocije, predstavitev in razstave, ki pomembno bogatijo kulturno in turistično ponudbo mesta.

V okviru projekta *Spodbuditev turističnega utripa v regiji* je pridobljenih 67.343,55 evrov, približno 85.000 evrov pa je primaknila Občina Ilirska Bistrica.

NOV VAŠKI DOM NA BAČU

Dom bo središče vaške skupnosti.

V novem vaškem domu na Baču se nahajajo dvorana, pisarna, kuhinja, dve stranišči, od tega je eno prilagojeno invalidnim osebam, hodnik in dva društvena prostora.

Vaški dom na Baču je zidan objekt v obliki črke L, ki je dolg 16 m in širok 12,70 oziroma 8,50 m.

Objekt temelji na raščenem do delno preperlem laporju. Na zahodni strani je nosilni teren nižje, tako da se ta fasadni sistem izvede kot greda, podprta s točkovnimi temelji. Talna plošča pod objektom in talna plošča garaže se izvedeta v debelini 12 cm na utrjeno podlago. Zidovje je zidano z modularnimi opečnimi bloki v debelini 25 cm in ojačano z vertikalnimi in horizontalnimi vezmi. Plošča nad delom pritličja je debeline 15 cm, enako stopniščne rame in vmesni podest. Strešna konstrukcija doma je lesena. Špirovci so na osnem razmaku 100 cm, povezani s škarjami. Nad dvorano je zaradi velikega razpona slemenska lega podprta z AB- nosilcem 30/50 cm.

Objekt se napaja iz javnega vodovoda preko vodomera DN 20 v vodomernem jašku. Toplo sanitarno vodo omogočata dva električna bojlerja.

Kombinacija talnega ogrevanja in toplotne črpalke je enakomerno razporejena od tal do stropa. Ta rešitev je bila izbrana

za ogrevanje vaškega doma. Zunanja enota toplotne črpalke je locirana ob objektu, notranji del pa je v energetskega prostora.

V objektu je urejeno lokalno mehansko prezračevanje sanitarnih prostorov, v kuhinji pa v ta namen služi napa nad štedilnikom. Dvorana in pisarna se bosta v poletnih mesecih ohlajali s pomočjo inverterja.

Na Baču računajo, da bodo nov vaški dom slovesno odprli na dan državnosti. ●

OBNOVA VAŠKEGA DOMA V PODGRAJAH

Osrednja stavba v Podgrajah bo pod eno streho imela trgovino, dvorano, Telekomovo centralo in prostore za krajevno skupnost. Trenutno poteka prva faza gradbenih del v vrednosti slabih 70 tisoč evrov.

Na Vaškem domu Podgraje je izvedena zunanja konstrukcijska sanacija temelja fasadnih zidov, vgrajena je drenaža okoli objekta, prav tako je vgrajena tudi me-

teorna kanalizacija okoli objekta. V pritličju so bila na površini dvorane izvedena manjša rušenja. Sledeča aktivnost obnove je izvedba povezave drenaže in

pritličju pa bodo odstranjene obstoječe električne in strojne inštalacije.

V pritličju Vaškega doma Podgraje je večnamenska dvorana. Spremljajoči prostori vključujejo vežo, shrambo pod stopnicami, dvojne sanitarije, shrambo in dve skladišči za potrebe trgovine. V nadstropju se bodo uredili prostori za potrebe krajevnega skupnosti in različnih društvenih dejavnosti. Na podstrešju bo urejen prostor za klimo. Vertikalna komunikacija znotraj objekta bo potekala preko obstoječih dvoranskih armirano-betonskih stopnic. Objekt se bo ogrevalo in hladilo z VRF (split klime)

meteorne kanalizacije na obstoječo meteorno kanalizacijo ob cesti.

Prva faza projekta zajema: sanacijo obstoječih temeljev, izvedbo novih vertikalnih vezi iz armiranega betona v pritličju in rušenje predelnih sten v pritličju. Izvedena bosta nova notranja fekalna kanalizacija in nov tlak v pritličju, odstranilo se bo notranji prireditveni oder, v

sistemom. Pri rekonstrukciji se bo izvedlo dve novi medetažni AB plošči, obnovljeno bo leseno ostrešje, novi pa bodo tudi jekleni ločni elementi in vsa elektro- in strojna inštalacija.

V objektu se bodo tako nahajale štiri dejavnosti: trgovina, centrala Telekom, večnamenska dvorana in prostori, ki so namenjeni delovanju krajevnega skupnosti. Rok izvedbe za prvo fazo del je 30. november 2022. Vrednost prve faze znaša 65.687,95 evrov. Izvajalec gradbenih del je Žilj, d. o. o., s podizvajalcem Alojzom Rutarjem, s. p. ●

LJUDSKA ŠOLA NA PREMU BO DOBILA NOVO VSEBINO

Nekdanja premska osnovna šola bo obnovljena. V prvem nadstropju bo stalna razstava o bistriškem šolstvu, drugo nadstropje pa je rezervirano za muzejski depo. Finančni vložek občine znaša 140 tisoč evrov.

V stavbi nekdanje osnovne šole na Premu si obiskovalci lahko ogledajo spominsko sobo Dragotina Ketteja. V lanskem letu pa je bila postavljena prenovljena stalna razstava o življenju pesnika slovenske moderne z naslovom *Ne bom se vdal: življenje Dragotina Ketteja*. Prem poleg premskega gradu in Kettejeve spominske sobe vsebuje še druge znamenitosti, kot so: tipične brkinske domačije, cerkev sv. Helene, ki je znana po poslikavah Toneta Kralja, kapela sv. Katarine in ostale znamenitosti.

V prihodnje bi si želeli vse te znamenitosti povezati v celoto, tako da bi obiskovalcem ponudili ogled Prema skozi zgodbo, ki se odvija s sprehajanjem po vasi. Prvi korak k razvoju dodatne turistične ponudbe je obnova dotrajane stavbe stare premske osnovne šole, nato pa bi v njenih zgornjih prostorih uredili stalno razstavo o zgodovini šolstva na Bistriškem in odprto muzejski depo. V projektu bo v ospredju ohranjanje lokalne kulturne dediščine, ki je tesno povezana z ohranjanjem lokalne iden-

titete. Zavedamo se, da ni pomembno le, da ohranimo elemente dediščine v fizični obliki, temveč je za izgradnjo in ohranjanje lokalne identitete pomembna tudi kvaliteta interpretacija. S tem bomo dvignili kakovost življenja domačinov, hkrati pa bomo tudi obiskovalcem Prema oziroma bistriškega prostora ponudili avtentično, edinstveno izkušnjo.

V stavbi nekdanje premske osnovne šole bo predstavljena učilnica šole na vasi, kakršna je bila v času socialistične Jugoslavije, ko je premska šola še delovala. V nadstropju prostorov bosta urejeni dve učilnici, ena bo urejena kot muzejska učilnica z opremo in učnimi gradivi iz sedemdesetih let 20. stoletja, druga pa bo urejena kot konferenčna soba s časovnim trakom, interaktivnimi vsebinami na tabli in predalnikom z muzejskimi eksponati. Na hodniku in stopnišču bodo postavljene dodatne informativne table.

V odprtem muzejskem depolu na drugem nadstropju se bo obiskovalec sku-

paj s kustosom seznanil z muzealijami in muzejskim delom. Depoji bodo opremljeni z vitrinami in arhivskimi omarami.

POTEK OBNOVE

Obnova ljudske šole na Premu se prične z rušilnimi deli, ki obsegajo odstranitev lesenih stopnic s podkonstrukcijo, ograjo in ročajem ter odstranitev elektroinštalacij, ladijskega poda in stropnega opaža ter ometa s trstiko. Rušenje se zaključi z odbijanjem preperlega stenskega notranjega ometa.

Zidarska dela obsegajo grob in fin omet sten in stropov s predhodno izdelavo cementnega obrizga. Poškodovan in dotrajan omet se bo saniralo in finalno očistilo prostor po zaključku del.

V okviru sanacijskih del bo izdelan stropni omet na leseno podlago. Da se stropni omet boljše sprime s podlago, se bo vgradila tudi armirna mrežica.

Obnovilo se bo lesena vrata s krili in podboji ter okna. Staro stopnišče bodo nadomestile smrekove stopnice z nosilno leseno konstrukcijo, nastopnimi in zrcalnimi ploskvami in stopniščno leseno masivno ograjo z ročajem. Nova bo tudi loputa za vstop na podstrežje z izvlečnimi stopnicami, na tla pa bo položen ladijski pod iz smrekovih lakiranih desk debeline 24 mm.

Zamenjane bodo elektroinštalacije, za toploto pa bodo poskrbeli IR paneli. Občina je v ta namen rezervirala sredstva v višini 140.135,31 evrov. ●

NOVO NOGOMETNO IGRIŠČE V »ŠPORTNEM PARKU TRNOVO« BO KMALU PRIPRAVLJENO

Bistriški nogometaši bodo končno dobili sodobno urejeno nogometno površino za treninge in tekme. V naslednji fazi bo stadion zaokrožen s stezo za atletske preizkušnje, ki bo omogočala kakovosten trening za atlete.

V Športnem parku Trnovo se je v prvi fazi povečalo in obnovilo nogometno igrišče z naravno igralno površino dimenzij 100 x 65 m. Nova sta tudi drenažni in namakalni sistem.

V naslednji fazi projekta bo vse atlete razveselila še 6-stezna atletska steza s skokom v daljino. Preostale atletske discipline bo možno dodajati naknadno. Obstoječi objekt z garderobami bo dobil svoj električni priključek in priklop na vodo, na novo pa bo urejen tudi kanalizacijski sistem. Pomembna spremljajoča infrastruktura je tudi podzemni zadrževalnik meteornih voda, ki bo med drugim omogočal zalivanje

nogometne zelenice. Obiskovalci bodo do stadiona dostopali po urejenih površinah in osvetljenem parkirišču.

Izvajalec prve faze del je podjetje HORTEK – Boštjan Peček, s. p. Vrednost prve faze projekta Športni park Trnovo znaša 95.000,00 evrov. ●

OBNOVA CESTE NA MALI BUKOVICI

Vaščane in uporabnike cest bo razveselila novica o ureditvi nadaljnega slabega kilometra ceste na Mali Bukovici, ki bo poskrbela za večjo varnost in preglednost na omenjenem odseku.

843 metrov dolg odsek ceste med Kosezami in Malo Bukovico bo rekonstruiran. Na odseku ceste od prečkanja železnice do naselja Mala Bukovica je predvidena obnova vozišča ceste z ureditvijo horizontalnih in vertikalnih elementov ceste, rekonstrukcija zgornjega ustroja, ureditev priključka javne poti in nekategorizirane makadamske poti, obnova odvodnje ceste s koritnicami, muldami in meteorno kanalizacijo z izpusti v obstoječe odvodnike, obnova prometne signalizacije in komunalnih naprav, ki je potrebna zaradi predvidene posega.

Obravnavani odsek ceste je del povezave med naseljema Koseze in Mala Bukovica. Cesta z razpokanim asfaltnim tlakom je konstrukcijsko v slabem stanju, obstoječa širina vozišča meri od 3,40 do 4 metre. Poleg osebnih vozil, manjših in srednjih tovornih vozil po cesti vozijo tudi tovornjaki s priklopnim vozilom in tovornjaki s polpriklopniki, ki odvažajo

posekani les. Cesta je preozka za promet, ki se na njej odvija. Na omenjenem odseku bo izveden nov zgornji ustroj z asfaltiranjem cestišča. Na trasi ceste je predvidena ureditev uvozov oziroma dostopov do stanovanjskih stavb in kmetijskih parcel.

Odvodnja bo urejena s koritnico ob robniku ali muldo in požiralniki ter z meteorno kanalizacijo z iztokom v obstoječe izpuste v zemeljski jarek.

Projektna dokumentacija obravnava rekonstrukcijo sekundarnega vodovoda na območju zahodno od obravnavane ceste. Trasa predvidenega vodovoda bo v celotnem poteku v cestnem telesu cest. Predvidena rekonstrukcija vodovoda bo omogočila kvalitetno vodno oskrbo in požarno varnost obravnavanega območja. Ob rekonstrukciji vodovoda je predvidena prevezava vseh ob-

stojećih vodovodnih priključkov na novi cevovod. Zaradi gradnje vodovoda bodo na nekaj odsekih prekinjeni obstoječa vodovodna cev in hišni priključki, zato bo potrebno izvesti provizorično napajanje. Po izvedbi vodovoda, tlačnem preizkusu in razkužitvi novega cevovoda se bodo izvedle prevezave obstoječih priključkov na novo cev, izvedli se bodo novi priključki in opustitev ter demontaža provizornega cevovoda.

Občina Ilirska Bistrica je z izvajalcem HIP PLUS, d. o. o., podpisala pogodbo v vrednosti 921.534,10 evrov z DDV. Dela naj bi bila zaključena predvidoma do meseca maja 2023. ●

REKONSTRUKCIJA CESTE SKOZI TOPOLC

1225 metrov dolg odsek ceste skozi Topolc bo obnovljen in razširjen, pešci pa bodo dobili varen pločnik za hojo ob cestišču.

Gradbena dela na Topolcu bodo obsegala rekonstrukcijo in razširitev ceste, izgradnjo podporne in oporne konstrukcije, izgradnjo propustov, postavitve prometne opreme, izgradnjo hodnika za pešce, predvideni pa sta tudi avtobusni postajališči.

V okviru izvedbe, prestavitve in zaščite komunalnih vodov se bodo postavili cestna razsvetljava, elektrovod in telekomuni-

kacijski vodi, rekonstruiralo pa se bo tudi vodovodno omrežje. Uredila se bo kanalizacija v območju ureditve ceste in izven območja.

Direkcija za ceste je naročila izdelavo novelacije projektne dokumentacije za državno cesto skozi Topolc. Novelacija je bila predstavljena tangiranim lastnikom zemljišč in v skladu s podanimi pripombami bo projektant nadaljeval z izdelavo projektne dokumentacije za izvedbo del.

Občina Ilirska Bistrica je že pridobila gradbeno dovoljenje za rekonstrukcijo vodovodnega omrežja in izvedbo fekalne kanalizacije na območju predvidene rekonstrukcije državne ceste.

Sporazum o sofinanciranju projekta, ki sta ga podpisala Ministrstvo za infrastrukturo in Občina Ilirska Bistrica, je bil podpisan aprila lani, začetna ocena vrednosti investicije pa znaša 2.872,950 evrov. ●

HRUŠICI SE OBETA MODERNO KROŽIŠČE

Nevarno in nepregledno križišče v Hrušici bo postalo krožišče. Dostop in vključevanje na glavno cesto bosta varnejša za voznike, ki se na cesto vključujejo iz vasi in za tiste, ki se vsakodnevno vozijo v službo v Industrijsko cono Plama. Na svoj račun bodo prišli tudi vaščani, ki se jim ob glavni cesti obeta hodnik za pešce.

Glavna cesta G1-7 Starod – Kozina – Krvavi potok predstavlja glavno prometno povezavo med Hrvaško in Italijo. Obravnavani odsek ceste, ki bo doživel popolno prenovu, je urejen kot dvosmerna cesta z voziščem, širokim približno 7 metrov. Obstoječe štirikrako križišče z lokalno cesto s širino vozišča 5 m, ki vodi v vas Hrušica in lokalno cesto z voziščem 7 m, ki vodi v Industrijsko cono Plama. Neposredno v območju križišča se na lokalno cesto navezuje tudi cestni priključek za bližnje stanovanjske objekte. Ob vozišču ni urejenih

površin za pešce in kolesarje, sama voziščna konstrukcija je mestoma poškodovana, saj so na njej mrežaste razpoke in kolesnice. Odvodnjavanje je disperzno na okoliški teren, pa tudi cestna razsvetljava na obravnavanem odseku ni urejena.

Zaradi izboljšanja prometne varnosti vseh udeležencev v prometu na območju štirikrakega križišča in izboljšanja kakovosti življenja v naselju Hrušica je nujno potrebna ureditev glavne in lokalne ceste. Predvidena je ureditev križišča z navezavo na obstoječe stanje, uredi-

tev vseh priključkov oziroma dostopov na zemljišča in stanovanjske objekte, površine za pešce, odvodnjavanje meteornih vod, prestavitve in zaščita vseh komunalnih vodov (vodovod, fekalna kanalizacija, telekomunikacija in elektroenergetski vod), ureditev prometne signalizacije in cestne razsvetljave vključno s priključitvijo na elektroenergetsko omrežje in pridobitev soglasja za priključitev.

Za prometno ureditev križišča Hrušica je bil v letu 2021 izdelan osnutek idejne zasnove *Ureditev krožnega križišča na G1-7/0355 Podgrad – Obrov v naselju Hrušica*, ki predvideva izvedbo krožnega križišča z zunanjim premerom 32 m, ureditev dveh avtobusnih postajališč, površin za pešce na območju krožnega križišča in na južni strani glavne ceste ter ureditev cestne razsvetljave.

Po pridobitvi pozitivnih mnenj lastnikov zemljišč, na katera se bo posegalo, se bo nadaljevalo z izdelavo projektne dokumentacije za izvedbo del. ●

NOV EKOLOŠKI OTOK NA SVIŠČAKIH VAREN PRED OBISKI MEDVEDOV

.....

Lastniki počitniških objektov so dobili sodoben ekološki otok za ločevanje odpadkov. V zaprtem objektu so smeti varne pred sunki vetra in obiski medvedov.

Nov ekološki otok je postavljen na betonski ploščadi v velikosti $13,9 \times 1,6$ m, ki je ograjena z zidom in močno ograjo, ki varuje zabojnike in odpadke pred neugodnimi vremenskimi razmerami in obiski nepovabljenih gostov. Ekološki otok ima nadstrešek in drsna vrata. V njem je pod nadstreškom, ki je dolg 11,7 metra, postavljenih 7 zabojnikov, in si-

cer 4 plastični zabojniki prostornine 1100 litrov za mešano odpadno embalažo, 2 plastična zabojnika prostornine 1100 litrov za ostanek komunalnih odpadkov in 1 plastični zabojnik prostornine 1100 litrov za papir.

Zvon za odpadno steklo je postavljen ob objektu.

Pred ekološkim otokom je urejen asfaltiran manipulativni plato v velikosti 14×2 m, ki s smetarjem omogoča manipulacijo z zabojniki in njihovo praznjenje.

Ekološki otok se lahko po potrebi tudi zaklepa in tako onemogoči dostop nepooblaščenim osebam. Moderno zgrajen ekološki otok za ločeno zbiranje odpadkov je ustrezno zavarovan in ima medvedu nedostopne zabojnike. Smetnjaki so zračno tesni, tako da se vonj iz njih ne more širiti in privabljati divjih živali. Za obiskovalce in turiste so na voljo koši za ločeno zbiranje odpadkov in pepelniki.

V primeru potrebe po odvozu manjše količine kosovnih odpadkov lahko uporabniki objektov naročijo odvoz z vozilom. V primeru večje količine odpadkov pa lahko naročijo dostavo 5 m^3 zabojnika. Odvoz se zaračuna po veljavnem ceniku JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o.

Za nov ekološki otok, ki uspešno rešuje problematiko odlaganja smeti na Sviščakih in se s svojim videzom počitniške hiške idilično vklopi v svet pod Snežnikom, je Občina Ilirska Bistrica odštela 42.300,00 eur. ●

NA ILIRSKOBISTRIŠKEM V ŠTIRIH LETIH OČISTILI 42 TON ODPADKOV, KI SO JIH ZA SEBOJ PUSTILI NEZAKONITI MIGRANTI

Triletnemu smetarskemu izkupičku 34 ton smeti, letos na Bistriškem dodajajo še dobrih 8 ton odpadkov, ki so jih odvrgli prebežniki. 59 lokacij so le v tem letu očistili marljivi delavci komunale. Na Občini Ilirska Bistrica so z vladno odredbo o sofinanciranju čiščenja divjih odlagališč dobili povrnjen finančni vložek v višini 87.698,17 evrov.

»Leta 2019 so delavci Javnega podjetja Komunala d. o. o., Ilirska Bistrica na 63 lokacijah nabrali 10.230 kg odpadkov, leto pozneje je bil izplen iz 67 lokacij 11.360 kg smeti, lani pa so komunalni delavci odstranili 12.630 kg smeti z 87 evidentiranih lokacij. V začetku leta so z 22 lokacij odstranili še 3.890 kg mešanih odpadkov, v jesenskem obdobju pa smo obdelali še dodatnih 37 lokacij in pobrali še 3.970 kg smeti. Izplen 276 nahajališč je torej 42.180 kg smeti v štirih letih,« je boj za čisto naravo na Občini Ilirska Bistrica podrobno opisal občinski redar Jože Ludvik, ki bdi nad sanacijo migrantskih odpadkov.

Odstranitev 34.320 kg odvrženih smeti v naravi je stala 71.258,16 evrov, v le-

tošnjem letu pa bo za pobranih 7860 kg smeti občina prejela 16.440,01 evrov« je štiriletni izkupiček boja z odvrženimi smetmi predstavil redar Ludvik in napovedal, da že poteka zbiranje prijav o novih lokacijah odpadkov, ki jih bodo očistili spomladi.

»Največ odpadkov smo tokrat pobrali na obmejnem področju med Podgradom in Starodom, Dolenjami in Jelšanami, Trpčanami in Zabičami ter med Novokračnimi in Sušakom, najdbišča migrantskih odpadkov izpostavi vodja komunalne dejavnosti, ki je zadolžena za ohranjanje čiste narave, Kristijan Šestan in doda: »Med mešanimi odpadki, ki jih pospravimo v posebno vrečo, prednjačijo jakne, hlače in majice, veliko je obutve, nahrbtni-

kov ter embalaže hrane in pijače, še vedno pa najdemo tudi zavržena zdravila in vitaminska dodatke, higienske pripomočke, odeje in spalne vreče. Zaradi ugodnih vremenskih razmer in suhega terena, smo letos bistveno prej zaključili z odstranjevanjem odpadkov kakor prejšnja leta.«

ZA USPEŠNO OHRANJANJE NEOKRNJENE NARAVE SI NA BISTRIŠKEM PRIZADEVAJO NA OBČINI, NA POLICIJI IN NA KOMUNALI

Po vladni uredbi o sofinanciranju čiščenja divjih odlagališč namreč velja poseben protokol – policisti popišejo smetišča, občina lokacije posreduje komunali in delavci komunale v zaščitnih oblačilih očistijo odvržene odpadke. JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., za opravljeno delo izstavi račun Občini Ilirska Bistrica, ki ga poravna, država pa nato občini povrne stroške. Sodelovanje med vsemi akterji, ki sodelujejo pri sanaciji odpadkov, je zgledno, zato se odpadki redno in uspešno odstranjujejo.

Dodatna sredstva ministrstva za notranje zadeve, ki jih je zaradi neprehočnosti meje in dolžine same meje prejela tudi Občina Ilirska Bistrica, so bila vložena v ureditev gozdnih prometnic in cest v obmejnem pasu. Obnovljene ceste in poti tako omogočajo lažji dostop patrolnim in terenskim vozilom, JP Komunala, d. o. o., pa ima bistveno olajšan dostop do smetišč v težje dostopnem okolju. ●

JAVNI RAZPIS

ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA SOFINANCIRANJE IZVEDBE PRIREDITEV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V OKVIRU OBČINSKEGA MESECA KULTURE V LETU 2023

Predmet razpisa je:

1. SOFINANCIRANJE IZVEDBE PRIREDITEV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V OKVIRU OBČINSKEGA MESECA KULTURE, V KATEREM JE ZAJETO TUDI PRAZNOVANJE SLOVENSKEGA KULTURNEGA PRAZNIKA V LETU 2023.

Občina Ilirska Bistrica bo sofinancirala izvedbo prireditev do višine 935 EUR.

2. POGOJI ZA PRIJAVO

Na razpis se lahko prijavijo:

- kulturna društva,
- ostala društva in zavodi, ki imajo v svoji dejavnosti registrirano kulturno dejavnost,
- zveze kulturnih društev, ki jih ustanovijo društva,
- javni skladi s področja kulturnih dejavnosti,
- samostojni kulturni ustvarjalci, katerih dosedanje delo potrjujejo javno priznani uspehi oziroma so na enem od opisanih področij ustvarili zaključen projekt,
- pogoj je tudi korektno sodelovanje z Občino Ilirska Bistrica v obdobju zadnjih 3 let.

Prijavitelji morajo izpolnjevati tudi pogoje iz 5. člena Pravilnika za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica.

Izbrani izvajalci kulturnega programa po tem razpisu so dolžni pri izvedbi prireditve:

- na vabilih, plakatih, oglaševanju in drugem obveščanju ter informiranju javnosti uporabiti logotip Občine Ilirska Bistrica v skladu z Odlokom o grbu in zastavi Občine Ilirska Bistrica ter celostni podobi Občine Ilirska Bistrica oziroma navesti, da je prireditev sofinancirala Občina Ilirska Bistrica;
- Občini Ilirska Bistrica izročiti po tri (3) izvode izdanih publikacij v zvezi s prireditvijo (plakati, vabila, brošure, knjige ter ostale tiskovine) za potrebe domoznanskega oddelka Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica.

3. MERILA ZA OCENJEVANJE PREDLOGOV SO:

- program, kakovost in obseg prireditve,
- višina predvidenega sofinanciranja.

4. NAVODILA ZA IZDELAVO PRIJAV

Prijavitelj mora izdelati prijavo v slovenskem jeziku, program mora biti ovrednoten v EUR.

Prijavitelje se naproša, da predložijo izpolnjeno dokumentacijo, zloženo po naslednjem vrstnem redu:

1. izpolnjeno in podpisano prijavo na javni razpis, iz katere so razvidni zahtevani podatki (osnovni podatki o prijavitelju, predstavitev prireditve, reference prijavitelja, finančna konstrukcija prireditve in viri financiranja),
2. podpisano izjavo o izpolnjevanju in sprejemanju pogojev javnega razpisa,
3. izpolnjen in podpisan osnutek pogodbe.

Razpisna dokumentacija je prijaviteljem na voljo na spletni strani www.ilirska-bistrica.si ali v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica v času uradnih ur.

Izjavo o izpolnjevanju pogojev in vse dokumente, ki jih je v prijavi dokumentaciji potrebno podpisati, izpolni in podpiše oseba, zakoniti zastopnik ali oseba, ki se v dokumentaciji izkaže s priloženim pooblastilom zakonitega zastopnika.

5. NAČIN IN ROK ZA ODDAJO PRIJAV

Pisne prijave naj prijavitelji oddajo v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica ali pošljejo priporočeno na naslov: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica.

Na ovojnici naj prijavitelj navede pripis »JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE PRIREDITEV 2023 – MESEC KULTURE – NE ODPIRAJ«. Na ovojnici (hrbna stran) mora biti označen naslov prijavitelja.

Upoštevane bodo vse prijave, ki bodo prispele do 22. 11. 2022 do 10. ure na naslov Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica ali bodo do tega roka oddane v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, pritličje levo. Prijave, ki bodo prispele po roku za oddajo prijav, bodo zapečatenе vrnjene prijavitelju.

6. OBDELOVANJE OSEBNIH PODATKOV

Občina Ilirska Bistrica bo osebne podatke, ki so potrebni za izvedbo razpisa (kontaktne osebe prijavitelja (ime in

priimek, funkcija, stalno bivališče, telefon in elektronski naslov), podatke o strokovnih delavcih (ime, priimek, naziv, str. uspos., leto pridobitve, leto obnovitve, veljavnost), udeležencev (ime in priimek, leto rojstva), kadra (ime in priimek, strokovni naziv, izdajatelj licence), udeležencev šolanja, usposabljanja ali izpopolnjevanja (ime in priimek, leto rojstva, str. naziv, podatek o šolnini) in zahtevana potrdila obdelovala za namen izvedbe postopka sofinanciranja, spremljanja in nadziranja programov v sklopu izvajanja prireditev v okviru občinskega meseca kulture v občini Ilirska Bistrica za leto 2023 na podlagi veljavnega Zakona o lokalni samoupravi, Zakona o javnih financah, Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, Pravilnika za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v občini Ilirska Bistrica in Odloka o rebalansu proračuna Občine ilirska Bistrica za leto 2022.

Občina bo hranila in varovala osebne podatke skladno z roki, določenimi v klasifikacijskem načrtu občine in na primeren način, tako da ne bo prišlo do morebitnih neupravičenih razkritij podatkov nepooblaščenim osebam. Občina bo omogočila obdelavo oziroma posredovanje osebnih podatkov izključno naslednjim pooblaščenim uporabnikom: pooblaščenim zaposlenim, pooblaščenim osebam, ki obdelujejo osebne podatke pri pogodbenem obdelovalcu ali osebam, ki izkažejo pooblastilo za dostop do osebnih podatkov v okviru zakona oziroma podzakonskih predpi-

sov. Občina ne uporablja avtomatiziranega sprejemanja odločitev, vključno z oblikovanjem profilov. Če podatki, zahtevani v razpisu, ne bodo zagotovljeni, obravnava vloge ne bo možna.

Prijavitelj/ica, strokovni delavci in udeleženci imajo glede osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj/e, pravico seznanitve, dopolnitve, popravka in omejitve obdelave (vključno s pravico do pritožbe pri Informacijskem pooblaščenču in sodnim varstvom pravic). Podrobnejše informacije o tem, kako občina ravna z osebnimi podatki, so na voljo prek kontaktnih podatkov pooblaščenice osebe za varstvo osebnih podatkov, podatki katere so dostopni na spletni strani občine.

7. ODPIRANJE PRIJAV

Odpiranje prijav bo predvidoma 23. 11. 2022 in ni javno. Predloge bo ovrednotila petčlanska komisija, ki jo imenuje župan Občine Ilirska Bistrica. Predlagatelji bodo o izbiri obveščeni predvidoma v roku 30 dni od odpiranja prijav in izbrani prijavitelj bo pozvan k sklenitvi pogodbe.

Podrobnejše informacije so na voljo pri Eriki Vrh, tel. štev. 05 7112 333. ●

Številka: 410-154/2022-1

Datum: 11. 10. 2022

Župan
Emil Rojč

NOVOSTI, KI JIH PRINAŠA PRENOVLJENA eKARTICA

Knjigovodska kartica – eKartica v eDavkih davčnim zavezanecem omogoča vpogled v stanje terjatev in obveznosti, eviden-tiranih v knjigovodski evidenci Finančne uprave iz naslova davkov, prispevkov, trošarin in okoljskih dajatev. Da bi bila eKartica za zavezance še bolj uporabna, so od zdaj na voljo njene nove funkcionalnosti, ki so bile razvite tudi upoštevajoč pobude uporabnikov.

Bistvene novosti na eKartici so:

- takojšen prikaz knjigovodskih podatkov tekočega leta,
- omogočen vpogled tudi v podatke predpreteklega leta,
- ločen prikaz salda vseh odprtih postavk in salda samo odprtih zapadlih postavk na dan vpogleda,
- prikaz stanja posamezne postavke (stolpec »Še odprto«),
- filtriranje po podatkih o izvedenih pobotih in izravnava,
- dodani podatki o davčnem obdobju, končnem prejemniku in datumu vnosa.

Za obveznosti zavezancev, ki so izkazane na eKartici, je mogoče na vpogledu eKarticaO tudi izračunati zamudne obresti in pripraviti plačilne naloge s QR kodo.

Za pridobitev celotnega knjigovodskega stanja na Finančni upravi je treba pogledati še v eKarticoC, ki prikazuje carinsko poslovanje zavezanca, terjatve in obveznosti iz naslova trošarin in okoljskih dajatev do 10. 6. 2021 ter druge denarne nedavčne obveznosti, ki jih je Finančna uprava prejela v izterjavo.

Za vstop v eDavke je potrebna registracija ali prijava z davčno številko in geslom. Če ste se v eDavke v preteklosti že registrirali, se v mobilno aplikacijo zgolj prijavite s svojo davčno številko in geslom, ki ste ga uporabili pri registraciji na spletnem portalu eDavki. ●

Prenovljena eKartica
Avtor Bigstock, Finančna uprava

1. NOVEMBER PRI NAS IN PO SVETU

Praznovanje dneva mrtvih ima bogato tradicijo, ki je pri nas povezana s krščanstvom. Zakaj sploh »praznujemo« dan mrtvih in kakšni običaji ga spremljajo pri nas in po svetu?

DAN SPOMINA NA MRTVE ALI VSI SVETI

Cerkev je v 3. stoletju uvedla javno čaščenje spomina na svetnike. Po zahodni krščanski tradiciji je bil to 1. november. Ker je število svetnikov skozi leta naraslo, je bilo dni v letu premalo, da bi lahko imel vsak svetnik svoj godovni dan. Cerkev je zato leta 835 uvedla posebni spominski dan za vse svetnike.

2. november pa je po krščanski tradiciji praznik vseh rajnih in vernih duš oz. praznik spomina na mrtve. Verniki so na ta dan s spominom počastili vse umrle in posebej molili za njihove duše v vicalih.

Slovenski državni praznik dan spomina na mrtve se danes časovno prekriva s praznikom vseh svetih.

SLOVENCIMNOŽIČNO OBISKUJEMO S CVETJEM IN SVEČAMI OKRAŠENE GROBOVE

V slovenski kulturi je zasidrana ideja, da mora biti 1. novembra grob pokojnikov urejen, lep, bogato okrašen, očiščen. To tradicijo so vpeljali južni Slovani, ki so grobove okraševali ob večjih praznikih, sprva z mahom in svežim cvetjem. Obisk pokopališča in urejanje grobov imata za svojce poseben pomen, saj s tem počastijo pokojnika in spomin nanj. Klinični psihologi pravijo, da je urejanje grobov ena od oblik žalovanja.

Dan spomina na mrtve pri nas skriva cel spekter navad. Slovenci (po vzoru zahodne kulture) spomin na mrtve obeležimo v mirnem, otožnem, intimnem okolju.

DAN SPOMINA NA MRTVE NA RAJSKI FILIPINSKI PLAŽI

Praznovanje dneva mrtvih na Filipinih traja 3 dni ter predstavlja meša-

nico krščanskih in filipinskih običajev ob večjih praznikih. Praznovanje se začne z razkošnim, s cvetjem okrašenim zajtrkom, ki ga sestavljajo tropski sadeži. Nato se razširjena družina svojca odpravi v cerkev – ne glede na to, ali so ti verni ali ne. Sledi zabaven spreved po ulicah filipinskih mest, ki se zaključi z zabavo na rajskih plažah.

MEHIČANI UMRLIM PRIPRAVIJO OLTAR IN POJEDINO

V Mehiki dneve mrtvih (Días de los muertos) obeležujejo tako, da umrlim v hiši postavijo oltar, ki ga bogato okrasijo z rožami, cvetjem in predmeti, ki so jih imeli svojci najraje. Na oltar postavijo najljubšo hrano in pijačo umrlega, se veselijo, plešejo in pojejo. Vse od vhodnih vrat do oltarja posujejo cvetne liste oranžnih ali rdečih rož, zato da bi umrli našli pod doma in oltarja, s katerega bi pojedli hrano in pijačo, ki so jim jo darovali. Za Mehičane je dan mrtvih dan veselja – oblečejo se v duhove, mumije in okostnjake ter pripravijo spreved po mestnih ulicah.

RUSKI OBRED S POLIVANJEM VODKE

V Rusiji je večina prebivalcev pripadnikov pravoslavne cerkve, ki dan mrtvih obeležuje večkrat letno – to so dnevi, poimenovani raditeljska sobota (starševska sobota). Praznovanje je povezano s hrano in (alkoholno) pijačo. Svojci se zberejo ob pokojnikovem grobu, pripravijo pogostitev, ki jo vedno spremlja tradicionalna ruska vodka. Ob grobu večkrat nazdravijo, ob vsaki zdravici pa

nekaj vodke zlijejo na pokojnikov grob. Pravoslavna cerkev je tovrstna ravnanja že večkrat ostro obsodila, saj s polivanjem grobov z vodko in ostanki hrane žalijo spomin na pokojnika.

PRAZNOVANJE DNEVA MRTVIH NA DALJNEM VZHODU

Daljni vzhod koncepta dneva mrtvih ne pozna, saj je prežet s hinduizmom in budizmom, ki smrt dojemata povsem drugače – kot rojstvo novega življenja. Za umirajočega in svojce je pomembno, kako umirajoči preživi zadnje trenutke življenja, saj je od tega odvisno njegovo »novo« življenje. Hinduisti truplo umrlega med posebnim obredom upepelijo in pepel stresejo v reko Ganges. Smrt doživljajo kot nekaj dobrega, saj se duša umrlega rodi v drugem telesu (reinkarnacija).

DAN SPOMINA NA MRTVE IN DAN REFORMACIJE – STA POVEZANA?

Zanimivo je, da sta dva državna praznika z versko zasnovo (katoliško in protestantsko) časovno tako blizu. Vsekakor ju lahko dojemamo kot pomembna praznika, ki odražata različno religiozno, kulturno in nacionalno slovenstvo. ●

Tamara Rojc

POMOČ DRUŽINI NA DOMU

Staranje je naraven proces, ki tako kot vsako življenjsko obdobje prinaša mnoge spremembe in izzive. Družina zaradi sodobnega načina življenja pa na vse te izzive ne more vedno odgovoriti v zadostni meri. V ta namen je v Občini Ilirska Bistrica organizirana socialno-varstvena storitev »Pomoč družini na domu«, ki jo od julija 2020 izvaja Zavod za socialno oskrbo Pristan.

odpušeni v domače okolje s potrebnimi po izjemno velikem obsegu pomoči druge osebe. Pomoč družini na domu je namenjena upravičencem, ki imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v svojem bivalnem okolju, če se zaradi starosti ali hude invalidnosti ne morejo oskrbovati in negovati sami, njihovi svojci pa take oskrbe in nege ne zmorejo ali zanju nimajo možnosti. Cilj pomoči na domu je, da so starejši lahko čim dlje v domačem okolju.

Povpraševanje po pomoči na domu je glede na splošen trend staranja prebivalstva in deinstitucionalizacije skrbi za stare ljudi vedno večje. Razlogi so tudi v daljših čakalnih vrstah za institucionalno oskrbo v domovih za starejše in v pomanjkanju kapacitet v negovalnih bolnišnicah, zaradi česar so starejši pogosto

Pomoč na domu v občini Ilirska Bistrica trenutno izvaja 5 socialnih oskrbovalk, ki starejšim na domu pomagajo pri temeljnih dnevnih opravilih (negi, kopanju, preoblačenju ...), gospodinjstskih opravilih (prinašanju toplih obrokov na dom, osnovnem čiščenju bivalnih prostorov, prinosih iz trgovine ...) in ohranjanju socialnih stikov.

Da pomoč na domu prinaša družini olajšanje, razbremenitev in občutek varnosti, izpostavlja tudi ga. Ana Polh, vnukinja ge. Justine Nekič, ki jo med delavniki na domu redno oskrbujejo socialne oskrbovalke: »Življenje se začne v družinski skupnosti in naj bi se tam tudi končalo. A zaradi sodobnega načina življenja družinski člani za babico nismo zmogli več ustrezno poskrbeti. Veliko ji pomagajo tudi sosedi in drugi člani njene neformalne socialne mreže, vendar se nam je zdelo pomembno in odgovorno, da zanjo uredimo tudi formalno obliko skupnostne pomoči, kot je pomoč na domu.«

V Zavodu Pristan, ki izvaja pomoč na domu v kar 22 občinah po Sloveniji, se trudijo prilagajati potrebam starejših in nanje odgovarjati kar se da hitro. »Za-

vod Pristan je takoj pristopil nasproti potrebam stare mame in navsezadnje naše razširjene družine. Še posebej bi izpostavila njihovo strokovno opravljanje dogovorjenih storitev z veliko mero fleksibilnosti tako pri konkretnem delu na terenu kot pri vseh potrebnih dogovarjanjih ter hitro odzivnost in dostopnost. Poleg tega oskrbovalke v dom naše stare mame prinašajo tople, medčloveški odnos, ki staremu človeku veliko pomeni. Z gotovostjo lahko rečem,

da je bila vključitev stare mame v storitve Pristana prava odločitev, ki prinaša vsem veliko mero varnosti, predvidljivosti in zanesljivosti,« še dodaja ga. Ana.

Pozitivno izkušnjo s pomočjo imajo tudi svojci g. Alojza Samse, ki ima oskrbovalke, ki prihajajo iz lokalnega okolja, izjemno rad. »Žal nam je samo, da se za takšno pomoč nismo odločili že prej, saj nam močno olajša skrb za očeta,« meni Alojzova hči Andreja.

Čeprav je delo oskrbovalk velikokrat fizično in psihično naporno, ga vse opravljajo z veliko mero srčnosti, empatije in potrpežljivosti. Zavedajo se, da so starejši velikokrat nemočni in da je poleg prinosa hrane, pomoči pri ohranjanju osebne higiene ali skrbi za gospodinjstvo najpomembnejše, da jim prisluhnejo in se vživijo vanje. Če so oskrbovanci velikokrat hvaležni že za lepo besedo, stisk roke in nasmeh, odhajajo oskrbovalke od njih z občutkom, da so nekomu resnično pomagale in osmislile dan ter bogatejše za marsikatero življenjsko modrost. ●

Zavod Pristan

KAKO DO POMOČI NA DOMU?

Zavod Pristan (Goriška cesta 27, 5271 Vipava)

Elektronska pošta:

info@pristan.si

ivana@pristan.si

nika@pristan.si

Telefonska številka:

031 664 645/05 36 87 753

DARILO GOZDA VAŠEMU DOMU – SLOVENSKO OKRASNO DREVO

Okrasna drevesca, pridelana v Sloveniji, so letošnje leto na tržišču označena z roza nalepko, letnico 2022 in napisom Zavod za gozdove Slovenije in Darilo gozda vašemu domu. Večinoma so to smrečice, zrasle v gozdovih, na zaraščajočih se kmetijskih površinah, pod daljnovodi, manjši delež tudi v namenskih nasadih zunaj gozda.

Vsakdo ne more iti v gozd in si posekati svoje okrasno drevo. V gozdovih okrasna drevesca lahko sekajo le lastniki gozdnih površin na podlagi odločbe Zavoda za gozdove Slovenije. V odločbi so zapisane usmeritve in pogoji za pridobivanje okrasnih drevesc na gozdu neškodljiv način. Poleg odločbe Zavod izda lastnikom tudi plombe v obliki nalepk za označitev okrasnih drevesc med prevozom in na tržišču. Do 25 plomb dobijo lastniki brezplačno. Če želijo posekati večje število drevesc, morajo za vsako plombo odšteti 37 centov.

Omejitve so postavljene tudi za nabiranje mahov, ki se v tem času uporabljajo za postavitev jasic. Te lahko pridobivajo v gozdu tudi nelastniki gozdov, vendar v omejenih količinah. S površine, ki jo prerašča mah, lahko odvzamejo največ petino vsega mahu.

Slovenska okrasna drevesca se najpogosteje prodajajo na tržnicah. Prodajajo jih lahko lastniki gozdov, lastniki nasadov drevesc na kmetijskih površinah, ki imajo potrdilo o opravljanju kmetijske dejavnosti, in ustrezno registrirani trgovci, ki so drevesca kupili od lastnikov gozdov ali lastnikov nasadov okrasnih drevesc.

Brez nalepke so na tržišču lahko okrasna drevesca, pridelana izven Slovenije, okrasna drevesca v lončkih in drevesca drevesnih vrst, ki v naših gozdovih niso domača. To so na primer omorike, srebrne smreke, kavkaške jelke in podobno. Prodajo okrasnih drevesc nad-

zorujeta gozdarska in tržna inšpekcija. Prodajalci morajo imeti pri sebi ustrezen dokument, ki dokazuje izvor drevesc. Za drevesca, pridobljena v gozdu, je to odločba za pridobivanje okrasnih dreves, ki jo izda Zavod.

V Zavodu za gozdove Slovenije, ki usmerja pridobivanje okrasnih drevesc iz gozdov v skladu z določili Zakona o gozdovih, spodbujamo kupovanje naravnih, v Sloveniji pridelanih okrasnih drevesc. Domača okrasna drevesca so pridelana na način, ki najmanj škoduje našemu življenjskemu okolju, upoštevajoč način pridelave in prevoz na tržišče. Vsako leto poudarjamo, da so drevesca pridelana brez škode za gozd, saj tudi brez poseganja človeka vse majhne smrečice v gozdu nimajo pogojev, da zrastejo v velike smreke. Poraba domačih okrasnih drevesc kljub temu še vedno iz leta v leto pada.

Da bomo čim dlje uživali v zelenem okrasju domačih drevesc, jih postavimo v stojala, ki jih lahko napolnimo z vodo. Ko bodo odslužila svojemu namenu, jih razrežimo in odložimo v zabojnike za organske odpadke ali uporabimo za kurjavo. ●

Marija Kolšek,
Zavod za gozdove Slovenije

DRUŠTVO OTROŠKE ZABAVE IN ANIMACIJA PO PESTREM POLETJU V AKTIVNO JESEN

Poleti so se odvili naši trije standardni projekti, ki so bili tudi to-
krat dobro obiskani, za kar se vam iskreno zahvaljujemo.

Prvi projekt, ki je bil na sporedu v petek, 12. 8. 2022, na gradu Prem je bila gledališka predstava *Dobri gusarček*. V čudovitem ambientu premskega gradu se nas je zbralo več kot 100 in vsi skupaj smo se do solz nasmejali odlični predstavi pod okriljem gledališkega tandema Smejček in se s skupnimi močmi podali na lov za skritim zakladom.

Za dobro voljo med navihanimi otroki smo poskrbeli tudi čez štiri dni, ko smo na Hribu svobode v sodelovanju z IDEja Barom izvedli projekt *Migajmo na svežem zraku*. Za naše najmlajše smo pripravili različne športne in ustvarjalne delavnice, za zaključek pa je vsak udeleženec prejel kuponček, ki mu je zagotovil sladkanje s sladoledom.

V Društvu otroške zabave in animacija smo poskrbeli tudi za malce starejše. Od 22. 8. do 26. 8. so na igrišču Parka Nade Žagar potekale športne delavnice, v sklopu katerih so nam različni vaditelji predstavili raznolike vadbe. Preizkusili smo se v pilatesu, jogi, funkcionalni vadbi, aerobni funkcionalni vadbi in vadbi za trebuh, noge ter zadnjico. Zagotovo je vsakdo našel tisto, kar mu je najbolj pisano na kožo.

namenjene otrokom od 3. do 5. leta starosti in potekajo vsak torek ob 16. uri. Z vašimi malčki se na zabaven in igriv način učimo novega besedišča in jih pripravljamo na prihodnost.

V minulem mesecu smo izdale tudi poučno pobarvanko, s katero otroci spoznajo znamenitosti našega mesta. Dobite jo v trgovini Kakež, lahko pa nas kontaktirate na 031 729 135, otroskeza-baveinanimacija@gmail.com ali na naših družbenih omrežjih.

Vsi omenjeni projekti so sofinancirani s strani Občine Ilirska Bistrica. ●

NA BAČU NASTAJAJO PLEZALNI OPRIMKI, KI JIH UPORABLJA CEL SVET

Podjetje 360line d. o. o. z Bača je letos prejelo občinsko priznanje za gospodarstvo. Ob tej priložnosti smo se odločili, da našim občankam in občanom поблиže predstavimo mednarodno uveljavljeno podjetje ki izdeluje oprimke za - v našem okolju še razmeroma nepoznano - športno plezanje. Direktor Matevž Može nam je predstavil poslovno pot podjetja, njihove vrednote in vizijo razvoja ter njihova odmevna projekta.

Vaše podjetje je eno od vodilnih v proizvodnji športnih plezalnih oprimkov na svetovni ravni. Kako lahko slovensko podjetje doseže svetovne trge? Kaj je vaš recept za uspeh?

Osnova za prodor na katerikoli mednarodno tržišče je dobro poznavanje panoge – tako je tudi v športnem plezanju. Dobro poznavanje športa tako na rekreativni kot na profesionalni ravni, ki izvira iz izkušenj ustanoviteljev podjetja, smo združili z razvojno naravnostjo pri uporabi novih materialov in tehnoloških postopkov ter poskrbeli za vrhunsko kvaliteto izdelkov, po kateri so poznane naše blagovne znamke in je razlog, da na naša vrata trkajo tudi konkurenčne blagovne znamke, če bi bili pripravljeni proizvajati izdelke zanje. Tiste mehke, težje otipljive razloge za mednarodni uspeh, je težko specificirati, vsekakor pa imajo korenine v naših vrednotah pri upravljanju podjetja in ideji, ki jo zasledujemo – biti kreativni, drzni in drugačni.

Vaše športne plezalne oprimke prodajate v več kot 60 držav. Kateri so vaši najbolj zvesti kupci in na katerem kontinentu je športno plezanje dobilo pravi zagon?

Evropa, Severna Amerika in Japonska predstavljajo bolj zrele plezalske trge, saj se tam ta šport razvija že nekaj desetletij. Kljub temu so ti trgi še vedno v približno 10-odstotnem porastu vsako leto, saj plezanje pritegne vedno več ljudi, tako da je tudi tukaj še veliko prilo-

žnosti. Zaradi večje finančne investicije pri odpiranju novih telovadnic je drugod po svetu panoga še manj razvita, se pa že napoveduje (oz. se ta že dogaja) naslednja velika priložnost, in sicer razcvet azijskega tržišča. Naši primarni kupci so telovadnice, specializirane za sodobno športno plezanje. To so večinoma veliki plezalski centri ali pa celo verige tovrstnih telovadnic v večjih državah. Zaposlujejo postavljavce športnih plezalnih smeri oz. route setterje, kot jim rečemo mi, ki dobro razumejo privlačnost tega športa za plezalce, ki želijo biti športno aktivni, izzivati in premikati sposobnosti svojega telesa, hkrati pa se želijo ob tem tudi zabavati in družiti. Route setterji morajo zanje znati postavljati različne izzive glede na stopnjo njihove sposobnosti, naši izdelki pa so njihovo orodje, s katerim lahko to svojo kreativnost izražajo in opravljajo svoje delo. Naša naloga je, da oprimki omogočajo čim večjo raznolikost uporabe, da so dolgo obstojni (saj se velikokrat montirajo na in demontirajo iz stene, ko se plezalske smeri in balvani spreminjajo), varni za uporabo in da z inovativnimi oblikami, teksturami ter materiali omogočajo nove ideje in z njimi drugačne možnosti postavljanja plezalskih izzivov. Kot primer smo eno izmed takšnih oblik (v raznolikih velikostih in profilih) predstavili skozi našo blagovno znamko 360HOLDS in jo poimenovali »Asimetriki«. Ideja je v svoji osnovi preprosta – okrogla in hkrati asimetrična oblika oprimka. Na plezalski steni jo lahko uporabijo na mnogo na-

činov že ob manjših spremembah kotov in položajev za čisto drugačno plezalsko izkušnjo. Zaradi asimetrične oblike ti oprimki presenetijo tudi same plezalce, saj jih morajo prijeti oz. nanje stopiti na drugačen način, kot so ga poznali iz dosedanjih izkušenj.

Vaši oprimki se redno uporabljajo na tekmah svetovnega pokala in na svetovnih prvenstvih v plezanju. Športno plezanje je na zadnjih olimpijskih igrah doživelo svoj ognjeni krst in postalo olimpijska disciplina. Kako v vašem podjetju sledite temu trendu rasti popularnosti športnega plezanja?

Trende v športnem plezanju kot ena izmed večjih proizvodenj športno plezalnih oprimkov na svetu tako sooblikujemo, kot jim sledimo. Podjetje s svojimi blagovnimi znamkami in proizvodnjo linijo predstavlja enega od »trend setterjev« v svetovnem merilu. Oprimki, ki jih danes oblikujemo v naši hiši, se bodo naslednje leto pojavili na tekmah svetovnega nivoja in na olimpijskih igrah. Njihova oblika bo usmerjala razvoj dela postavljavcev športnih plezalnih smeri, nove postavitve pa načine športnega plezanja. V tem smislu smo na samem začetku razvojne verige športa. To zahteva dobro strateško načrtovanje

našega asortimana, aktiven tržno-komunikacijski pristop, ki gradi močne blagovne znamke in aktiven razvoj partnerskih odnosov z vsemi deležniki v panogi. Nove mejnike pa postavljamo tudi na druge načine – na svetu smo prvi, ki v proizvodnjo tovrstnih izdelkov vpeljujemo tehnološko avtomatizirane in polavtomatizirane rešitve. Obstoječ pristop k izdelavi oprimkov je sedaj namreč še dokaj obrtniški. Če želimo dvigniti proizvodne kapacitete, moramo biti sami zase pionirji pri razvoju novih tehnoloških postopkov in aktivno sodelovati pri razvoju strojne opreme za masovno proizvodnjo športnoplezalnih oprimkov. Po drugi strani moramo trendom v športnem plezanju tudi slediti. Ključen trend je enormna porast priljubljenosti športa, ki se kaže z odpiranjem novih telovadnic. Te se po svetu odpirajo na teden-ski, skoraj že na dnevni ravni. Proizvodne zmožnosti v panogi trenutno ne morejo slediti povpraševanju, zato je tudi naša proizvodnja zasedena za veliko časa vnaprej. Naša ključna prioriteta, kamor usmerjamo tudi večino naših virov, je prioriteto povečevanje proizvodnih zmožnosti. Poleg že omenjenega razvoja novih tehnoloških pristopov aktivno zaposluje in načrtujemo tudi nove proizvodne linije tako doma kot po svetu.

Kako je športno plezanje razvito pri nas? Je trend razvoja plezanja prisoten zgolj v mestnih središčih ali je opaziti zanimanje za to disciplino tudi na podeželju?

Trend porasta priljubljenosti športnega plezanja je mogoče opaziti tudi v Sloveniji, čeprav se pri nas še dobro pričena razvijati, omejeni pa smo tudi z majhnostjo tržišča. Opaziti je, da trend ni omejen zgolj na mestna središča, ampak se razvija tudi na ruralnih področjih. Opazimo veliko povpraševanja po rekreativnem športnem plezanju tako za otroke kot za odrasle tudi na našem lokalnem

območju. Marsikdo, ki ve, da imamo na Baču postavljeno balvansko plezalno steno, nas vpraša, če je mogoče tu rekreativno plezati oz. če izvajamo tečaje plezanja. Žal je ta namenjena samo testiranju oprimkov in drugim marketinškim aktivnostim, tako da to povpraševanje trenutno ostaja nenaslovljeno. Lahko pa v zadnjih letih po Sloveniji opazujemo številne na novo postavljene plezalske stene – sedaj se npr. v Prevaljah na Koroškem gradi velik in sodoben plezalski center. Pri projektu sodelujemo tudi sami kar se tiče plezalske opreme.

Gre le za dvoranski šport ali si posamezniki omislijo tudi domačo hišno plezalno steno?

Celotno izkušnjo iz telovadnice je težko poustvariti doma. Težavnostne plezalske stene so visoke po 15 m in več, balvanske pa 3–4 metre in morajo biti opremljene z ustreznimi varovalnimi blazinami. Taka oprema zahteva veliko prostora in tudi strošek njene postavitve ni majhen. Omejitve hišnih plezalnih sten so običajno tudi oprimki – omejena izbira kaj ima kdo na voljo in kako jih postaviti doma na steno, da ni vedno enaka plezalska izkušnja. Tudi z njihovo montažo/demontažo je veliko dela. Obstajajo pa določene rešitve za »domače treniranje« plezanja – rešitve za moč, ravnotežje, koordinacijo, vzdržljivost ...

Kako ste sploh začeli z izdelavo plezalnih oprimkov? Vaša pot se je pričela v Prestranku? Kako vas je pot zanesla na Bač?

Pričetek našega delovanja izhaja iz kombinacije navdušenja nad športnim plezanjem (tako rekreativnim kot profesionalnim, zunanjim in dvoranskim) in poznavanjem ter željo po nadaljnjem razvoju materialov, ki se uporabljajo za izdelavo oprimkov in katere smo znali preleti v poslovno idejo ter jo razviti. Ustanovitelji podjetja smo pričeli z izdelavo oprimkov sami v delavnici v Prestranku leta 2014, tako da poznamo proizvodni proces od njegove osnove. S povečevanjem povpraševanja smo pričeli z zaposlovanjem in ko je povpraševanje preraslo prostorske omejitve prostorov v Prestranku, smo se preselili v IC na Bač.

Kako trenutno deluje vaše podjetje? Koliko zaposlenih imate?

Kljub velikemu povpraševanju po naših izdelkih še vedno delujemo v enozmen-skem, dopoldanskem urniku. Zase in za naše zaposlene stremimo k uravnoteženosti poslovnega življenja z družinskim in k zadovoljstvu zaposlenih. Trenutno zaposluje oz. poslovno sodelujemo s skoraj 40 ljudmi. To številko smo v dobrem letu skoraj podvojili.

Kako se počutite tukaj na Baču in kaj za vaše podjetje pomeni ureditev Industrijske cone Bač?

Podjetje je na Baču dobro umeščeno tako logistično kot tudi za ljudi, ki jih zaposluje. Tukaj smo se ustalili in Bač ostaja sedež razvoja podjetja, tudi če in ko bomo razvijali proizvodne možnosti drugod po Sloveniji in svetu. Ureditev IC zelo pozdravljamo, saj bo izboljšala delovne pogoje za naše zaposlene in odprla nove priložnosti za nadaljnji razvoj podjetja, ki v obstoječem stanju niso bile uresničljive. Na obstoječi infrastrukturi IC, ki je še iz časov Javorjeve

stolarne, smo naše težnje h krožnemu gospodarstvu in sodobno opremljenim delovnim prostorom težko uresničevali.

Kako se povezujete z lokalnim okoljem?

Lokalni skupnosti se trudimo biti čim boljši sosed. Eden izmed načinov, ki se jih pri tem poslužujemo, je tudi vsakoletna akcija pogozdovanja bližnjih območij. Kupimo in z našimi zaposlenimi v okoliških gozdovih lastnoročno zasadimo toliko sadik dreves, kolikor setov makrojev blagovne znamke 360Holds smo prodali v lanskem letu. Tako se tru-

dimo vračati naravi in ljudem, ki so nas prijazno sprejeli v svoje okolje.

Kako ste se odločili za izpeljavo projekta 360Ascent na dimniku Trbovlje? S katerim projektom se trenutno ukvarjate?

Ideja je dozorevala in se razvijala v naših glavah dolgo časa, veliko let pred njeno izvedbo konec leta 2020. 360 m visok trboveljski dimnik, najvišji v Evropi, je predstavljal idealno kuliso za predstavitev naših oprimkov blagovne znamke 360Holds. Poleg imena jo z edinstvenim projektom na dimniku povezuje tudi njena osnovna vizija »Vsak dan nekaj novega, vsak dan nekaj 360«. V partnerski povezavi z Red Bullom, ki je v dimniku videl velik projektni potencial, smo tako postavili ne samo vizualno privlačno temveč tudi športno zanimivo plezalsko smer, ki je bila lahko v izziv vrhunskim športnim plezalcem kot sta Janja Garnbret in Domen Škofic. Tako je padel svetovni rekord najdaljše postavljene in preplezane umetne plezalske smeri na svetu.

Danes pa smo ponosni, da vam lahko predstavimo naš naslednji veliki projekt. V partnerstvu z Red Bullom smo poskrbeli za postavitev umetnih plezalnih smeri na švicarskem jezu Verzasca, visokem 220 m. Od 26. 10. do 29. 10. 2022 je tam potekal dogodek Red Bull Dual Ascent. Zopet smo soustvarili nove mejnike, saj gre za prvo večraztežno tekmovanje v plezanju po umetnih plezalskih smereh, na katerem so sodelovala najboljša imena profesionalnega športnega plezanja.

Kakšna je vaša vizija prihodnosti podjetja?

Naša vizija je biti edinstven in drugačen v svetu plezalnih oprimkov. Udejanjamo jo z našo osredotočenostjo na razvoj materialov, kakovost in sveže ideje. Slogan 360 »Vsak dan nekaj novega, vsak dan nekaj 360« pooseblja to vizijo. Zavezani smo k razvoju globalne zgodbe in premikanju meja, ki bodo navdihovale tako postavljavce smeri kot tudi plezalce po vsem svetu. Verjamemo, da ta vizija tlakuje pot nadaljnjemu uspešnemu razvoju in rasti podjetja. ●

OKROGLA OBLETNICA – 60 LET TRGOVSKE ŠOLE

Bilo je leto 1962, ko smo zaključili trgovsko šolo v Izoli. Razreda sta bila dva (razred A in razred B). En razred je bil tehnična panoga – tekstil, železnina, obutev in ostalo. V drugem razredu so bili živilci.

Ob 60. obletnici smo se srečali v lepi istrski vasici Hrastovlje. Veselili smo se druženja, čeprav nekaj sošolcev ni več med nami. Veliko smo si imeli povedati in se spominjali lepih ter tistih manj lepih šolskih dni.

V vseh teh letih smo se že nekajkrat srečali. Iz občine Ilirska Bistrica smo bili trije sošolci v razredu, ki smo se srečanja tudi udeležili.

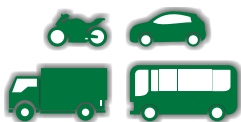
V upanju, da se dobimo spet čez eno leto smo se poslovili in se polni lepih vtisov, srečni ter veseli vrnil domov. ●

Marta Pugelj

ZA VAŠE VOZILO POSKRIBIMO NA ENEM MESTU

URNIK: PON, TOR, ČET, PET: 07:00–15:00 SRE: 07:00–17:00, SOB: 08:00–12:00

► **TEHNIČNI PREGLEDI VOZIL**

► **PREGLEDI GASILNIKOV**

► **KONTROLA TAHOGRAFA
IN OMEJEVALNIKA**

► **PRENOS TER OBDELAVA
PODATKOV IZ DIGITALNIH
TAHOGRAFOV IN
VOZNIKOVH KARTIC**

► **REGISTRACIJA VOZILA**

► **SPREMEMBA LASTNIŠTVA**

► **ODJAVA VOZILA IZ PROMETA**

► **REGISTRSKÉ TABLICE**

► **PLAČILO LETNE DAJATVE
ZA UPORABO CEST**

► **SKLENITEV AVTOMOBILSKIH
ZAVAROANJ**

modra številka

080 80 19

TIB STORITVE d.o.o., Šerčerjeva 17, 6250 Ilirska Bistrica

info@tib-storitve.si

www.tib-storitve.si

LESONIT (TOPOL) »POHIŠTVO«

NEKOČ

Po ukinitvi žage v 50. letih in prenosu proizvodnje galanterije iz Mikoze na Topol se je tam počasi začela proizvodnja pohištva. Nekaj let se je izdelovalo omari Bistrice in Astro.

V začetku 70. let je že začela proizvodnja spalnic v kooperaciji z Meblom za Kuvajt, Libijo in Libanon. Že v tem času se je občasno proizvodilo pohištvo za IKEO in uvajalo poskuse za program vgradnih omar z drsnimi vrati.

Po prenehanju kooperacije z Meblom se je začelo s proizvodnjo lastnih artiklov Polo, Sistem 7, Tonko, Duet itd. ter z zapopolnitvijo proizvodnje z opremo

hotelov po celotni Jugoslaviji, v 80. letih tudi v inozemstvu.

Nazadnje je proizvodnja slovela le po izdelavi opreme za hotelirstvo in izdelavi drsnih vgradnih omar Polo. V 70. letih je bilo zaposlenih skupaj s pomožnimi službami okoli 115 delavcev.

DANES

Po 25 letih smo se 8. 10. 2022 sodelavci Tozda Pohištvo zopet v velikem številu zbrali v Hiši Primc. Pred četrto stoletja smo se zbrali zadnjič pred slovesom v prostorih menze pod čuvajnico na Topolu.

V letih ko smo bili sodelavci v Tozdu Pohištvo, smo doživeli marsikaj lepega

pa tudi žalostnega. Nekateri sodelavci so bili v Pohištvu zaposleni le nekaj let, drugi so vztrajali vso delovno dobo.

Da ne bi pozabili na čas, ki smo ga preživeli skupaj, smo se ponovno srečali. Eni mlajši, drugi že v poznih letih življenja, a vsi smo z veseljem obujali stare spomine na vesele dogodke in na dogodke, ki so pustili tudi odprte rane ali neizpolnjene obljube. Celotno srečanje je bilo lepo pripravljeno, zato smo pozno v noč s težkim srcem odhajali na svoje domove. Ob slovesu smo sklenili, da na novo srečanje ne bomo čakali več tako dolgo, kot smo sedaj. Sklenili smo, da se snidemo že ob letu osorej, ker čas neusmiljeno beži.

Hvala organizatoricam in gostiteljem Hiše Primc.

»Smo veselega duha, smo veselega duha.«

V. V., S. T., S. V.

ZŠAM ILIRSKA BISTRICA NA EKSKURZIJI PO ŠALEŠKI IN SAVINJSKI DOLINI

Člani bistriškega združenja šoferjev in avtomekanikov so za tradicionalni jesenski izlet izbrali vzhodni del države. Ogledali so si velenjski rudnik in se seznanili z zgodovino pivovarstva v Sloveniji, obiskali pa so tudi usnjarski muzej.

Člani ZŠAM Ilirska Bistrica s predse-
dnikom Francem Pugljem na čelu so
se drugo soboto v oktobru odpravili na
zaslužen izlet. Tokrat jih je pot vodila v
Velenje, kjer so obiskali *Muzej premo-
govništva Slovenije*, prisluhnili zgodovi-
ni Premogovnika Velenje in si ogledali
razvoj premogovništva od prvih najdb
premoga do svetovno znane velenjske
odkopne metode, ki jo rudarji upo-
rabljajo še danes. Videli so, v kakšnih
skromnih bivanjskih razmerah so živeli
knapi pred sto leti, v garderobi pa so si

ogledali njihove uniforme. Zelo zani-
miva je bila kopalnica, kjer so se rudarji
umili in očedili po garaškem delu v sve-
tu pod zemljo. V rudniku so obiskoval-
ci spretno pozirali pred fotografskim
objektivom in si kupili suvenirje, ki jih
bodo spominjali na težko prislužen
kruh knapov.

Ljubitelji piva so prišli na svoj račun v
*Ekumuzeju hmeljarstva in pivovarstva
Slovenije*, edinem tovrstnem muzeju
med Alpami in Mediteranom, kjer so se
sprehodili po bogati hmeljarski zgodo-

vini in si ogledali staro sušilnico hmelja.
Hmeljarsko zgodbo so nadaljevali v prvi
fontani piv na svetu v Žalcu. *Fontana
piv Zeleno zlato*, ki je zasnovana v obli-
ki hmeljske kobule, jim je postregla z
raznovrstnimi pivi v ličnih vrčkah, ki jih
je zasnoval domači oblikovalec Oskar
Kogoj.

V Muzeju usnjarstva v Šoštanju so si
ogledali razvoj usnjarske obrti v velein-
dustriji in pomembno gospodarsko pa-
nogo. V zunanjem odprtem delu muzeja
so lahko videli še najpomembnejše stro-
je in naprave za predelavo kože v usnje.

Po izobraževalnem delu dneva je sledil
čas za druženje ob domači kulinariki in
tradicionalni zabavi s slovensko kraljico
inštrumentov harmoniko. Člani združe-
nja so se ob petju in plesu lepo zabavali
in po vrnitvi v domači kralj zadovoljno
sklenili, da je prav kombinacija ekskur-
zije in druženja dobitna kombinacija za
popestritev marljivega delovanja v dru-
štvu, kjer že snujejo nove načrte za de-
lovanje in tesno sodelovanje z bistriško
občino ter občankami in občani, ki bo
pripomoglo k še večji prometni varnosti
v tem delu Slovenije. ●

APITERAPIJA IN UPORABA ČEBELJIH PRIDELKOV ZA ZDRAVJE

UPORABA ČEBELJIH PRIDELKOV ZA ZDRAVJE

Človeštvo že tisočletja uporablja čebelarje pridelke za zdravljenje in preprečevanje bolezni. Apiterapija je alternativna veja medicine in nudi možnosti komplementarnega zdravljenja. Čebelarje pridelke uporabljamo tudi v zdravstvene namene, saj vsebujejo bioaktivne sestavine. Apiterapevtski pristopi se uporabljajo za zazdravljenje bolezni in bolezenskih simptomov ter za oskrbo ran in poškodb. V apiterapiji se uporabljajo vsi čebelji pridelki, kot so: med, cvetni prah, propolis, matični mleček, čebelji strup in čebelji vosek. Uporabljajo se lahko kot živila, sestavina v kozmetičnih izdelkih in sestavine v farmacevtskih izdelkih. Preden se odločimo za uporabo apiterapije, moramo preveriti ali smo alergični na čebelarje pridelke. Le tako lahko zagotovimo varno apiterapevtsko obravnavo.

Med je viskozno aromatično živilo. Sestavljajo ga voda, sladkorji, encimi, beljakovine, vitamini in minerali. Barva, okus, vonj in aroma medu so odvisni od vrste medu in botaničnega izvora. Med deluje antioksidativno, antitumorogeno, protimikrobno, protivnetno, protitumorsko, ščiti kardiovaskularni sistem in sodeluje pri celjenju tkiv. V preteklosti se je uporabljal za zdravljenje ekcemov, vnetega grla, kašlja, astme, splošne telesne oslabelosti in zaprtja. Danes so poznani pozitivni učinki tudi na področju nevroloških bolezni in pri zdravljenju raka.

Propolis uporabljajo čebele za zaščito panja pred vdori škodljivcev in mikroorganizmov. Propolis sestavljajo rastlinski izločki, pomešani z voskom in izločki slin čebel delavk. Čebele s propolisom prevlečejo stene panja in zamašijo morebitne razpoke. S tem preprečujejo vdor in širjenje bolezni. Propolis ima antioksidativno, antibakterijsko in pro-

tivnetno delovanje ter spodbuja imunski sistem. V apiterapiji je propolis uporaben tudi pri oskrbi ustne votline. Ker propolis deluje tudi protiglivično, se ga lahko uporablja lokalno za zatiranje glivičnih okužb nohtov.

Propolis

Čebelji strup nastaja v strupni žlezi čebel. Tudi čebelji strup ima protimikrobno učinkovitost. Uporabimo ga pri zatiranju bakterij, ki so odporne na antibiotike. Uporabo čebeljega strupa v medicini preverjajo tudi pri zdravljenju parkinsonove bolezni, kjer se nakazujejo ugodni učinki. Čebelji strup se uporablja pri lažšanju kroničnih bolečin in pri zdravljenju artritisa. Strup se implicira neposredno s kontroliranim čebeljim pikom ali prek akupunkturnih igel.

Cvetni prah čebelarjem predstavlja vir beljakovin. Nastane z zlepljanjem cvetnega prahu, nektarja in slin čebel delavk. V cvetnem prahu so ob beljakovinah prisotni tudi lipidi, vitamini, minerali in nekateri ogljikovi hidrati. Ker je prehranska sestava cvetnega prahu tako ugodna, ga pogosto uporabljamo kot prehranski dodatek. Cvetni prah deluje protibakterijsko in protiglivično. Lažša vnetja. Je uporaben dodatek za podhranjene paciente ali fizično oslabele starejše.

Matični mleček proizvajajo čebele delavke. Z njim kratek čas hranijo čebelje ličinke. Matica se prehranjuje izključno z matičnim mlečkom. Matični mleček je viskozna belo-rumena snov kislega in zbadajočega okusa. Sestavljen je iz vode, beljakovin, ogljikovih hidratov, vitaminov in mineralov. Ima močno imunomodulatorno in protivnetno delovanje. Ugodno deluje na nevrone ter do neke mere regulira metabolizem sladkorjev in maščob. Ima tudi estrogeno delovanje, ki je ugodno ob menopavzalnih hormonskih spremembah. Nudi dobro podporno zdravljenje pri onkoloških bolnikih, saj istočasno deluje protitumorsko in krepi kahektično/oslabiljeno telo.

Matični mleček

Vosek čebele uporabljajo kot gradbeni material. Uporaba voska je široka predvsem v kozmetični industriji, kjer uporabljajo njegove vlažilne učinkovine. Ko ga nanesemo na kožo, tvori film, ki kožo ščiti pred negativnimi dejavniki iz okolja. Vosek tudi vzpodbuja celjenje ran in opeklin.

Začenja se jesensko-zimsko obdobje, ko so prehladna obolenja pogostejša. Svoj imunski sistem lahko spodbudimo tudi z uporabo čebeljih pridelkov. Za ugodne rezultate nam čebelji pridelki služijo kot naravna podpora medicinskemu zdravljenju. ●

Ana Janžekovič,
svetovalka za varno hrano JSSČ,
Čebelarstva zveza Slovenije

SREČANJE POSEBNE VRSTE

Novakov mlin, lepa in priljubljena lokacija za veselice, je bil v soboto, 3. septembra, prizorišče srečanja klubov in društev zdravljenih alkoholikov (DZA), na katerem se je zbralo okrog 90 članov in gostov iz klubov Tolmin, Nova Gorica, Ajdovščina, Obala, Idrija, Postojna, Cerknica in celo Matulji. Srečanje je pripravil DZA Ilirska Bistrica.

Na začetku je predsednik bistrškega društva pozdravil vse udeležence in na kratko poročal o delovanju društva, ki je kot eno redkih delovalo tudi v poletnem času. Nato je prisotne nagovorila terapevtka Jasmin Tomažič, ki v okviru DZA že 15 let izjemno zavzeto, neumorno in uspešno vodi ter podpira zdravljenih alkoholikov in njihove svojce iz naše občine, njenim individualnim in skupinskim terapijam pa se pridružuje tudi nekaj zdravljenecov iz sosednjih občin. Predstavila je, kako je potekalo

delovanje bistrškega društva med pandemijo in po njej. Prisotne je nagovorila in program povezovala ena od članic domačega društva. Srečanja se je udeležila tudi tajnica Zveze klubov zdravljenih alkoholikov Slovenije, ki je prisotne pozdravila in spodbudila k vztrajnemu delovanju še naprej. Gost srečanja je bil dr. Anton Prosen, domačin iz Jasena, ki je v svojem predavanju poslušalce spodbudil k razmišljanju s svojimi izkušnjami in življenjskimi spoznanji.

Sledil je kulturno-zabavni del, v katerem so zbrane sprostili najprej jasenski *Kerglci* z narodnimi vižami, potem pa je mikrofonski prevzel član DZA Ilirska Bistrica, ki je zapel dve svoji skladbi s preprostim, a pomenljivim besedilom v narečju.

Seveda je bila pomemben del srečanja tudi pogostitev, ko so zablestele kulinarne sposobnosti člana domačega

DZA, ki je pripravil odlične jedi na žaru z različnimi zelenjavnimi prilogami. Za pecivo so poskrbele članice domačinke, ves čas pa sta bili na voljo tudi kava in brezalkoholna pijača.

Domači DZA je poskrbel tudi za srečlov in udeležence so presenetili bolj ali manj uporabni in vmes tudi zabavni dobitki. Ko je mikrofonski prevzel povabljeni muzikant, so se prisotni veselo zavrteli ob priljubljenih popevkih, ki so jim tudi sami pritegnili. Vzdušje je bilo res veselo in popoldne se je ob sproščenem kramljanju hitro prevesilo v večer, ko so se povabljeni poslovili s pohvalami za pester program in obljubami o snidenju naslednje leto.

Prijetno srečanje, ki je angažiralo vse člane domačega društva in jih tako še bolj povezovalo med seboj, je še en dokaz, da ljudje za pristno veselje ne potrebujejo alkohola. ●

DZA

NA PREMSKIH SREČANJIH O IZKUŠNJI BREZDOMOVINSKOSTI

Literarno društvo Ilirska Bistrica je 24. septembra priredilo 33. Premska srečanja. Tokrat je bil gost in predavatelj dr. Eugen Kinkela, priseljen Bistričan, ki ga je k nam privedla ljubezen. Tu živi s svojo mlado družino in pravi, da se počuti prijetno, da kot priseljenec nima nobene slabe izkušnje. Poteka iz dvojezične, italijansko-hrvaške družine, na Reki je končal študij kroatistike in zgodovine. Za doktorski študij je izbral Filozofsko fakulteto v Ljubljani, posvetil se je raziskovanju fenomenov mej, identitet,

pripadnosti in migracijam na področju, ki mu je blizu – v sodobni književnosti in zgodovini. Študij je uspešno zaključil pred enim letom, zanimivo pa je, da se z literaturo še ni ukvarjal poklicno. V svoji doktorski disertaciji izčrpno in poglobljeno predstavi osem avtorjev različnih narodnosti z območja nekdanje Jugoslavije, v predavanju na Premskih srečanjih pa se je osredotočil na štiri izmed njih, in sicer so bili to Lojze Kovačič, Fulvio Tomizza, Bekim Sejranović in Daša Drndić.

Dr. Kinkela se je izkazal kot odličen predavatelj, saj je poljudno in zanimivo predstavil kompleksno problematiko brezdomovinskosti, kakor se kaže v usodah literarnih likov, ki so bili zaradi različnih okoliščin prisiljeni zapustiti svoj dom in rojstno deželo ali pa so se znašli izven domovine zaradi premikov meja. Predavatelj je posebno pozornost posvetil problemu jezika, ki je izjemno pomemben vidik človekove identitete. Poslušalce je razvedril nekaj humornih anekdot o zadregah, povezanih z jezikovnimi »vozli«.

Po predavanju se je razvil zanimiv, tehnen pogovor s poslušalci. Dogodek pa je z univerzalnim jezikom glasbe dopolnila odlična violinistka Tjaša Klanac, ki študira glasbo na univerzi v Gradcu. ●

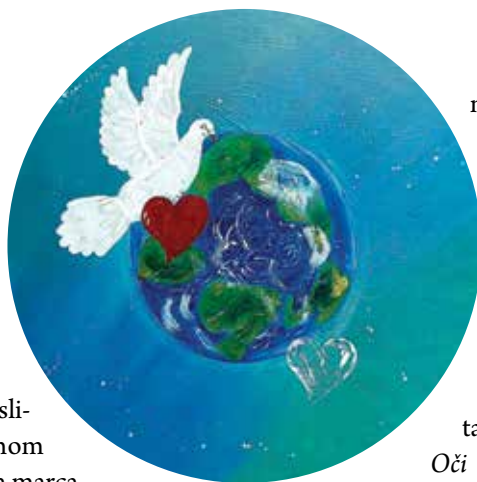
Helena Pirih Rosa

ČE LAHKO SANJAŠ O NEČEM, LAHKO TO TUDI URESNIČIŠ

Dokaz, da zgornja misel velja, je Blanka Dovgan, slikarka z Dolnjega Zemona, ki ustvarja pod imenom Blanš D Art. Svojo prvo razstavo slik je pripravila marca 2020 v Knjižnici Makse Samsa Ilirska Bistrica, vendar je ta razstava zaradi epidemije koronavirusa potekala v nekoliko drugačni obliki, saj je bila knjižnica zaprta. Te razmere so slikarko spodbudile, da je iz domačega kraja svoje slike ponesla v svet. Povezala se je z drugimi umetniki in umetnicami z vsega sveta in sedaj se lahko pohvali, da so bile njene slike razstavljene na večjih skupinskih razstavah v tujih državah, tako na evropskih tleh kot tudi na ostalih celinah sveta.

V Evropi so njene slike gostili v Turčiji, Ukrajini, Nemčiji, Španiji, Avstriji, na Madžarskem, Danskem in Norveškem. V Italiji so bile njene slike razstavljene v Gallerii d'arte v Ferrari, na Hrvaškem pa so bile del razstave z naslovom *Kroz gradove/Skozi mesta* v Galeriji Zvonimir v Zagrebu. V Aziji so njene slike krasile skupinske razstave v Iraku, Indiji, na Šrilanki in v Indoneziji, Ameriki, Peruju, Kolumbiji, Gvatemali, Braziliji, Ekvadorju, Kostariki, Argentini in na Kubi. Razstavljene so bile tudi na afriški celini, in sicer v Maroku in Egiptu – v slednjem je razstava potekala kar na potujoči ladji. Nekatere iz-

med teh razstav so tudi tematske, kar pomeni, da morajo avtorji prispevati slike na določeno temo. Sodelovala je na razstavi na sedaj aktualno temo *Mir na svetu*, za katero je naslikala spodnjo sliko z golobom. Slovenijo je predstavljala tudi na največji razstavi v zgodovini sveta z naslovom *Los Ojos del Mundo/Oči sveta* in si s tem zaslužila svojo zvezdo slavnih v Hiši slavnih umetnikov.

Za vsako razstavo, na kateri je sodelovala, je prejela certifikat. V dobrem letu, od kar se predstavlja svetovni javnosti, njena zbirka šteje že več kot 200 certifikatov z vsega sveta. Prvi certifikat, ki ga je Blanka prejela 4. junija 2021, je iz mesta Meknes v Maroku.

Dodatno spodbudo za slikanje ji je vlilo prejeto sporočilo evropske kritičarke Marte Lock, ki je želela oceniti nekaj njenih slik. Izjemno jih je pohvalila in Blanko označila kot figurativno abstraktno umetnico.

Za vnaprej si želi še več sodelovanja tako na mednarodnih kot na domačih razstavah in imeti kakšno samostojno razstavo, saj je v teh dveh letih nastalo veliko lepih slik in bi bilo škoda, če bi ostale le znotraj njenega ateljeja. Nekaj njenih umetnin lahko vidite na spletni strani: <https://paginadearte.com/en/artistas/DovganBlanka/28291>.

Ob tej priložnosti se iz srca zahvaljuje Aniti in Kaji Boštjančič, ki sta pripravili prvo razstavo, ter Marijani Vuković, avstrijski umetnici, ki je njenim slikam odprla vrata v širni svet. ●

ANSAMBEL SNEŽNIK ŽE 40 LET

Leta 1982, natančneje 9. oktobra, so takratni trije člani ansambla Jože Jenko, Ivan Kompan in Franc Maljevac nastopili na ohceti na Hrvaškem (poročila sta se nevesta Danijela in ženin Janez Rojc). Igral je *Trio Jožeta Jenka*. V *Ansambel Snežnik* so se preimenovali leta 1994. Na ta način so se tudi geografsko postavili. Svoji ljubezni do narave so dodali glasbeni pridih in gradili svojevrsten spomenik bistriški kulturi in narodno-zabavni glasbi.

Ivan Kompan, Jože Jenko, Franc Maljevac

JOŽE JENKO

Prvi steber ansambla je Jože Jenko, ki se je igranja diatonične harmonike učil od petega leta starosti naprej. Na glasbene odre se je postavil sam, brez prave glasbene izobrazbe. Kalil se je ob poslušanju godcev prek radia in starejših mojstrov, ki so igrali na vaških veseljah (Ludve Logar in fanti iz Podtabora). Gramofonske plošče so bile na začetku nosilec zvoka, ki mu je omogočal večkratno poslušanje in na ta način dodatne glasbene vaje igranja ter petja. Jože je naravni talent ne le v igranju diatonične harmonike, temveč je ob igranju razvil tudi zelo prefinjen, stabilen tenor. Je muzikant, veseljak, ki je v stanju sam opraviti s celo veselico. Uživa ob igranju v večji zasedbi ali kot samostojni godec. Je glasbeni romantik, ki obožuje mehkejšo podobo glasbenega ustvarjanja in ubranega prepevanja. Osnovnemu sestavu je občasno dodal tudi igranje saksofona, kar samo potrjuje mojo prejšnjo trditev. Jože si je harmoniko na rame na oprtal s petimi leti in začel s prvimi prijemi. Od harmonike se od takrat skoraj ni več ločil. Spomnim se njegovega nastopa za dan žena v trirazredni osnovni šoli v Šembijah leta 1969. Ansambel Toneta Kmetca je s svojo skladbo (*Ko sem še majhen bil*) kraljeval na vseh slovenskih radijskih postajah. Jože je s svojim igranjem in petjem te skladbe že takrat nakazal, da je iz pravega testa. Mi, nekoliko mlajši mulci, smo občudo-

vali njega in njegovo, čeprav staro diatonično harmoniko Lubas. Naše mame so potočile tu in tam kakšno solzo. Trdo delo in nešteto glasbenih vaj ob odprtih ušesih ga je z leti prelevilo v pravega glasbenega mojstra. Brusil se je v pravi glasbeni diamant. Stara harmonika Lubas ga je pred tem za nekaj let ustavila in odvrnila od igranja. Na eni od pustnih veselic, kjer sta nastopila Ludve Logar (Logarjev iz Podtabora) in stric Rickotov (iz Šembij), je ponovno začutil, da mu glasba greje kosti in dviguje dlake na rokah. Nakup druge harmonike Mervar je pri njem dvignil pravi glasbeni vihar (kasneje nakup harmonik Železnik in Rutar). Pred nastankom ansambla je nastopal samostojno na vseh mogočih veseljah. Takrat se ga je prijel tudi nadimek Šembic, pod katerim ga poznamo še danes.

IVAN KOMPAN, FRANC MALJEVAC, DANILO ČEKADA, STOJAN DUJMOVIČ

Srečno naključje za nastanek ansambla je bilo igranje Jožeta Jenka v Zabičah, kjer ga je poslušal Ivan Kompan. Ivan je bil več igranja na bas kitaro in bariton. S svojim glasom je lahko povezal večglasno petje v glasbeno perfekcijo. Z Jožetom sta se dogovorila, da bi lahko zaigrala in zapela skupaj. Od takrat naprej sta glasbeno neločljiva. Predstavljata temelj, na katerem se je gradil *Ansambel Snežnik* skozi štiri desetletja. Ivan ni bil nek naključni muzikant. Glasbeno se je kalil že prej. Poznamo ga predvsem kot člana ansambla Metronomi (pri ansamblu Jazz Podgora, nadaljeval pri Fantih izpod Snežnika, Primorcih, Realih). Metronomi so bili poznani in popularni na področju Postojne, Cerknice, Ilirske Bistrice in širše okolice. Pridružil se jima je še kitarist Franc Maljevac. Nastal je *Trio Jožeta Jenka*, iz katerega se je razvil *Ansambel Snežnik*. Štirideset let je dolga doba. V desetletjih je možno marsikaj narediti in marsikaj spremeniti. Tako se je ansambel po potrebi in v skladu s časom širil ali krčil. Osnovna dva člana Jože Jenko in Ivan Kompan sta z leti igrala in prepevala s sledečimi muzikanti, pevkami in pevci:

Franc Maljevac, Vladimir Žnidaršič, Borut Jenko,

Jože Jenko, Ivan Kompan, Stojan Dujmovič

Klavdijo Šlosel, Nataša Šorc, Ivan Kompan, Jože Jenko, Franjo Penko

Anton Batista, Miroslav Paškvan, Nada Lozar, Franjo Penko, Klavdijo Šlosel, Barbara Cerkovnik, Nataša Šorc in odlični kitarist ter pevec Stojan Dujmovič (Hot dog), ki je v ansamblu deloval več let in sodeloval pri zadnjih treh nosilcih zvoka.

SedANJI sestav (trio): Jože Jenko diatonična harmonika in vokal, Ivan Kompan bas kitara, bariton in vokal, Danilo Čekada ritem kitara in vokal (občasno član Tria Jožeta Jenka, član ansamblov Andželi, Primorci, Cokteil, Venera). Danilo je po mojem mnenju *Ansambel Snežnik* pomagal dvigniti na višji nivo in mu dal močan veter v jadra.

Snežnik v ZDA leta 2017 (Ivan Kompan, Jože Jenko, Danilo Čekada)

NOSILCI ZVOKA

V 40. letih so Snežnikovci izdali 5 nosilcev zvoka. Glasbo in besedila so izbirali v sozvočju z naravo, kulturo ter običaji pod hribom, po katerem se imenujejo. Prav skladba *Snežnik*, na katerega se vzpnejo tradicionalno ob obletnici vsako leto, je ena od vrhov njihovega ustvarjanja. Besedilo *Snežnik* je napisal Jože Jenko in prav zaradi te pesmi so se preimenovali v *Ansambel Snežnik*. Brkinska slivovka kot garant za zdravje daje pridih kmetijstva in sadjarstva v okolici, iz katerega izvirajo. Ta skladba je postala prava Bistriška pivska himna. S skladbo *Mašun* so obeležili všečen prireditveni prostor, kjer so med nešteti nastopi dihali čist gorski zrak in razveseljevali poslušalstvo na mnogih prireditvah, tudi jubilejnih.

Njihovi nosilci zvoka so:

- 1995 **Trije muzikantje** (Ivan Kompan, Jože Jenko, Danilo Čekada)
- 1998 **Brkinska slivovka** (Ivan Kompan, Jože Jenko, Franjo Penko, Klavdijo Šlosel, Barbara Cerkovnik)
- 2002 **Moji gozdovi** (Ivan Kompan, Jože Jenko, Stojan Dujmovič)
- 2007 **Darilo nevesti** (Ivan Kompan, Jože Jenko, Stojan Dujmovič)
- 2012 **Naj pesem odmeva** (Ivan Kompan, Jože Jenko, Stojan Dujmovič)

PRODUCENT, AVTORJI GLASBE IN BESEDIL

Vseh pet nosilcev zvoka so posneli pri Igorju Podpečanu, multiinstrumentalistu, avtorju melodij in priredb, glasbenemu mentorju in producentu v studiu Zlati zvoki. Ansambel je pri izbiri glasbe in besedil uporabil široko paleto samih prekaljenih mojstrov: Ivan Sivec, Ivan Malavašič, Franci Lipičnik, Igor Podpečan, Franc Šegovc, Brane Klavžar, Fanika Požek, Bernard Miklavc, Franc Ankerst, Danica Pardo. Poleg Igorja Podpečana so bili in so še vedno garancija za pravo kvaliteto besedil in melodij ter visoko kvaliteto posnetih materialov. Nove melodije in besedila so dodale izvirnost in svežino na glasbenem trgu, ki jo je poslušalstvo vselej nagradilo z množičnim obiskom prireditev. Dvignila se je popularnost in prepoznavnost ansambla. To pa je odprlo vrata neštetim nastopom in gostovanjem doma in v tujini.

NASTOPI IN GOSTOVANJA

Poleg igranja na nešteto ohceti doma in na Hrvaškem (več kot 400), raznih vrstah veselja, na oddajah *Prijatelji ostani*mo prijatelji, udeležbe na festivalu v Števerjanu in Vurberku, praznovanju dneva Slovenske vojske v vojaški bazi Butmir v Sarajevu so bili tudi gostje radijskih in TV-hiš v Sloveniji in tujini. Posebno čast so jim pomenila povabila naših izseljen-

Gostovanje v ZDA leta 1996 (Jože Jenko, Danilo Čekada, Miroslav Paškvan, Nada Paškvan, Ivan Kompan)

Ansambel Snežnik v Avstraliji 2008 (Ivan Kompan, Jože Jenko, Danilo Čekada, Miroslav Paškvan)

cev. Nastopili so leta 1996 in 2017 v ZDA ter leta 2008 v Avstraliji. V Avstraliji so se srečali s prvo generacijo slovenskih izseljencev, ki sprejemajo slovensko narodno-zabavno glasbo še vedno kot nekaj naravnega. Ta vrsta glasbe jih popelje nazaj domov in izvabi solze v oči. V ZDA so srečali drugo ali tretjo generacijo, ki na svojih srečanjih še preigrava slovensko narodno-zabavno glasbo. Povezuje jih zgodovinski spomin, navezanost na slovensko kulturo in folkloro, ki jo zaznamujejo številna srečanja, kjer pogosto gostijo tudi narodno-zabavne ansamble iz Slovenije. Posamezniki še obvladajo slovenski jezik. Drugi še spregovorijo par besed v maternem jeziku. Vsaka naslednja generacija vztrajno izgublja stik s tako imenovanim starim krajem. V Avstraliji je opazno tudi to, da druga generacija ne čuti več potrebe po obiskovanju slovenskih domov in prireditvev. To daje slutiti, da stavbe, ki so bile zgrajene za lastnimi rokami in samoprispevki naših zdomcev, čaka zaskrbljujoča prihodnost. *Ansambel Snežnik* so povsod sprejeli z velikim veseljem, odprtimi rokami kot nevidno vez z domačo, rodno Slovenijo. Na tem mestu moram omeniti tudi družine vseh muzikantov, ki so nastopali v in z *Ansablom Snežnik*. Potrebna je bila silna strpnost in disciplina. Žene in otroci so ostajali sami doma med tednom zaradi vaj, konec tedna zaradi nastopov in cele mesece zaradi gostovanj. Dolga gostovanja v

tujini so trajala tudi več kot mesec dni. Omeniti je potrebno tudi to, da so vsi člani ansambla nastopali kot glasbeni amaterji. Poleg glasbenega ustvarjanja so si kruh služili na svojih običajnih delovnih mestih. To je pomenilo dodaten napor in obilico usklajevanja z delodajalci. Glasba je premagala vse ovire. Še vedno so polni energije in željni nove glasbene mane.

PRAZNOVANJE 40. OBLETNICE DELOVANJA ANSAMBLA SNEŽNIK

Ansambel Snežnik se je odločil, da bo 40. obletnico delovanja praznoval v dvorani na Vidmu v soboto, 8. oktobra. Na jubilejni koncert so povabili ansamble iz okolice Ilirske Bistrice, tiste s katerimi sodelujejo in prijateljujejo. Nastopili so: Ansambel Primorski fantje, Lojze Bajc s prijatelji, Ansambel Osminka, Ansambel Direkt, Skupina Vasovalci, Fantje spod Šilentabra in Trio Teci teci.

Primorski Fantje so glasna institucija Primorske, Fantje spod Šilentabra in Ansambel Direkt pa se vzpenjata na glasbene odre s svetlobno hitrostjo, Slakov zven, petglasno petje, s študijem podprti suhi mladci z latinomehiško verzijo trobil. Tudi ostali so dokazali, da kilometrini naredi svoje in da vaja dela mojstra (Lojze Bajc s prijatelji). Fantovsko petje malo starejših fantov Vasovalcev. Izkazali so se mladi instrumentalisti in pevci. Osminke so ponovno natočene. To je garancija, da bo naša bistriška in slovenska narodno-zabavna glasba živela še naprej. Iskali bodo nove poti, nova spoznanja. Ohranili bodo staro štimo za temelj. To so na zaključku koncerta ob igranju Avsenikove Golice tudi jasno potrdili. Kar trije baritonisti, več kitaristov, bas kitaristov, klavirske in diatonične harmonike z dodanim humorjem (Trio Teci teci). Sedanji člani *Ansambla Snežnik* so ob preigravanju lastnih skladb na oder povabili tudi nekdanje člane in sodelavce: (Miroslav Paškvan, saksofon in klarinet, Franc Maljevac, kitara, Franjo Penko, kitara, vokal. Prireditvev je vodil in povezoval Andrej Bratož, dolgoletni voditelj oddaje in srečanj Prijatelji ostanimo prijatelji (Radio 94). Tudi za Radio 94 iz Postojne, ki je bil medijski pokrovitelj koncerta, lahko rečemo, da je dolgoletni prijatelj *Ansambla Snežnik* z vselej odprtimi vrati za predstavitev novih skladb in s poslušom za predvajanje njihovih skladb v programu.

Pogostitve in družabnega srečanja po koncertu se nisem udeležil, tako da o tistem, kar imamo gurmani običajno najraje, ne morem napisati nič drugega kot to, da se je jubilej zaključil kot pravi likof.

ZAHVALA

Ansambel Snežnik,

hvala za vsako noto, ki ste jo odigrali ali odpeli. Vaše melodije so v naših srcih. Želimo si, da vas spremljata zdravje in dobra volja. Del te podarite tudi nam.

Se vidimo čez deset let! ●

Milivoj Kaluža

Viri: lastni viri, Jože Jenko, Marija Jenko, uradna internetna stran Ansambla Snežnik

NAŠ BRALNI ČRV SE JE PREOBRAZIL V BRALNEGA METULJA

Prav po tiho je prišla pomlad – čas, ko se vse začne prebujati in prav s čarobnostjo narave ter pridnih mladih bralcev, ki že vrsto let opravljajo počitniško bralno značko, se je naš bralni črv preobrazil v čudovitega bralnega metulja. Sedaj bo on pridno letal med knjižnimi policami in otrokom pomagal izbirati najboljše knjige.

Naš metulj je svoja krila razprl ravno takrat, ko se je šolsko leto bližalo koncu. Da mu poleti ne bi bilo dolgčas v knjižnici, je k počitniškemu branju povabil vse otroke in mladostnike.

Počitniška bralna značka poteka med poletnimi počitnicami in je namenjena predvsem spodbujanju branja. Vsak udeleženec mora prebrati najmanj 5 knjig in zbrati 5 bralnih metuljev v obliki štampiljk. Te pridobi z obnovo knjige, ilustracijo, izdelkom in drugim, vezanim na prebrano knjigo.

Naš metulj je za opravljeno bralno značko otrokom obljubil čudovite nagrade.

Čeprav vsi vemo, da je največja nagrada, ki jo otrok dobi s prebiranjem knjig mnogo globljega pomena za otrokov nadaljnji razvoj, njegovo besedišče, izražanje, pisanje in še mnogo več.

Ko je sonce že pokazalo svojo moč in so se mnogi odpravili na morje, se je naš

bralni metulj razveselil prvih bralcev in prišli so novi in novi. Od ponosa so se mu zasvetila krila in prav ponosen je postal, ko je videl, koliko otrok bere in kako doživeto znajo pripovedovati obnove prebranih knjig.

Poletje se je bližalo koncu in naš metulj je bil obkrožen s številnimi malimi metuljčki, ki so jih otroci z veseljem porbarvali ter prilepili k ostalim metuljem. S koncem poletja se je zaključila tudi počitniška bralna značka.

27. septembra 2022 smo na prireditvi, ki jo je s svojim glasbenim vložkom popestrila Polona Zadnik, podelili priznanja in nagrade. Direktorica mag. Damijana Hrabar je s prisrčnim uvodom

nagovorila otroke in starše. Pohvalila je vse sodelujoče in z veseljem povedala, da je letošnje počitniško bralno značko opravilo kar 87 otrok. Sledilo je še eno presenečenje. Kdor je opravil počitniško bralno značko v naši knjižnici, se mu v šoli šteje kot ena prebrana knjiga pri šolski bralni znački.

Otroci so bili nagrad priznanj zelo veseli. Vesele pa smo bile tudi knjižničarke, saj vidimo, da se otroci in starši zavedate, kako zelo pomembno je branje.

Predvsem pa je bil velikega odziva mladih bralcev vesel naš metulj, saj je sedaj prepričan, da ne bo nikoli sameval v knjižnici in mu bodo otroci še naprej krajšali dneve med knjižnimi policami.

Otroci, dobrodošli v knjižnici! ●

Sandra Kastelic

POGOVOR Z ZNANIM BISTRIČANOM GENERAL MAJORJEM ROBERTOM GLAVAŠEM

V Knjižnici Makse Samsa smo pričeli z novimi pogovornimi večeri, ki smo jih poimenovali »Znani Bistričani«. Z namenom, da bi se občanom predstavilo ljudi, ki so znani izven občinskih in nekateri tudi izven državnih meja, smo se odločili, da enkrat do dvakrat letno pripravimo srečanja z njimi.

Za prvo predstavitev sploh ni bilo dileme, kdo bo naš gost – človek, čigar ime se je v dveh letih največkrat pojavljalo v vseh slovenskih in tujih medijih – general major Robert Glavaš, načelnik generalštaba Slovenske vojske.

V zanimivem pogovoru, ki ga je vodila direktorica knjižnice Damijana Hrabar, smo se z Robertom sprehodili vse od njegove rane mladosti, ki jo je preživel kot živahen otrok v Ilirski Bistrici, do šolanja v Kopru in prve zaposlitve v Galvanski opremi v Podgradu. Izvedeli smo, da si še sam ni predstavljal, da bo postal poklicni vojak. Stečaj podjetja pa je bil razlog, da se je leta 1991 zaposlil v Slovenski vojski.

Glavaš je s številno publiko delil svoje osebne izkušnje tako z misij na Kosovu in Afganistanu. Spregovoril je tudi o svojem delu v poveljstvu skupnih sil Nata v Neaplju v Italiji, kjer je bil načelnik sektorja za izobraževanje, usposabljanje in vaje. Poudaril je, da je po njegovem mnenju in izkušnjah vojska v Sloveniji premalo cenjena in spoštovana. Kot primer je navedel, da so vojaki prisotni pri vseh naravnih nesrečah in je njihova pomoč takrat neprecenljiva. Ko

se jih ne potrebuje, pa je na udaru njihovo financiranje, ki bi ga marsikdo znižal.

Pogovor smo zaključili v prijetnem klepetu, kjer nam je zaupal še, da fizično kondicijo pridno nabira v fitnesu in na kolesu, ko mu čas to dopušča. Marsikoga pa je presenetil z odgovorom, da je bila njegova zadnja prebrana knjiga *Slovenski razkoli in slovenska sprava*, ki sta jo napisala Spomenka in Tine Hribar.

Glavaš je bil počaščen, da je bil prvi gost novih večerov, je pa ob zaključku pogovora navedel kar nekaj imen znanih Bistričanov, ki si tudi zaslužijo, da jih spozna širša javnost. Nekateri med njimi so že na seznamu gostov, ki jih knjižnica želi predstaviti.

Večer so z ubranim petjem obogatili pevci iz skupine Vasovalec. ●

Mag. Damijana Hrabar

NACIONALNI PROJEKT SKUPNEGA BRANJA V KNJIŽNICI MAKSE SAMSA

V okviru letošnjega nacionalnega projekta skupnega branja, ki je potekal od 8. 9. do 9. 10. 2022, smo v knjižnici Makse Samsa organizirali številne dogodke in dejavnosti. Kot je že v naslovu projekta omenjeno, smo na srečanjih posebno pozornost namenili branju in gibanju. Projekt je letos potekal pod sloganom »Branje je za duha to, kar je telovadba za telo« pod vodstvom knjižničarke Vlaste.

Na prva druženja je knjižničarka k sodelovanju povabila domačo pisateljico gospo Neto Vergan. Zaključenim skupinam v Domu starejših občanov, Društvu VEZI in VDC-ju sta knjižničarka in avtorica knjige *Bistriški plac* Neta Vergan prebrali vnaprej izbrane zgodbe in pripovedi bistriških placarjev. Med njimi je bila izbrana tudi zgodba o smučanju. Na takšen način smo izpolnili slogan branje – gibanje s tistimi poslušalci, ki niso mobilni.

Z udeleženci srečanj iz Društva VEZI smo se po branju podali na sprehod po bistriškem placu z dobro poznavalko domačega kraja Neto Vergan, ki nam je s svojim živim opisovanjem naslikala, kako je bil bistriški plac videti nekoč.

Z Dnevnim centrom SONČEK smo ta projekt obeležili tako, da so učenci na srečanju prebrali vnaprej določene zgodbe v različnih jezikih, in sicer v

bosanskem, albanskem in italijanskem jeziku. Vse zgodbe so otroci prebrali tudi v slovenskem jeziku. Na takšen način smo spoznali, kako so jeziki med seboj različni.

Drugi del srečanja so otroci po vnaprej pripravljenih listkih oz. slikicah sodelavcem s pantomimo prikazovali različne oblike športov. Na listku je bila zapisana oblika športa v vseh treh prej omenjenih jezikih, da so otroci spoznali tudi nove besede. Na takšen način smo ujeli rdečo nit branje – gibanje. Mladi nadobudneži so z vidnim veseljem sodelovali pri pantomimi in branju zgodbe.

V okviru tega projekta smo k sodelovanju povabili tudi knjižničarko Osnovne šole Dragotina Ketteja Meto Frank. Skupaj smo pripravili druženje z domačo pisateljico Janjo Penko Milostnik, avtorico knjige *Glava med ušesi*, v kateri

so zapisane zgodbe njenega otroštva. Srečanja se je udeležilo več kot 40 učencev OŠ Dragotina Ketteja. Na začetku druženja se je naša gostja najprej predstavila učencem, v nadaljevanju pa je vsak izmed sodelujočih učencev prebral en odlomek iz zgodbe, ki nosi isti naslov kot knjiga. Nato je gostja sama zelo doživeto prebrala nekaj svojih zgodbic. Otroci so ves čas srečanja pridno sodelovali in imeli veliko vprašanj za gospo Janjo. Avtorica jim je z velikim veseljem in zadovoljstvom v očeh odgovarjala. Druženje je potekalo v sproščenem vzdušju, kar dokazuje, da je bilo učencem srečanje zanimivo. Zaradi slabega vremena je bil del programa spremenjen, kljub vsemu pa je bila rdeča nit projekta *Branje je za duha to, kar je telovadba za telo* dosežena s sprehodom učencev od šole do knjižnice.

Projekt Nacionalnega meseca skupnega branja se začne na mednarodni dan pismenosti in prispeva k boljšemu prepoznavanju pomena bralne pismenosti ter bralne kulture na nacionalni ravni. ●

Vlasta Kirn, Knjižnica Makse Samsa

JEZIKOVNI NASVETI 1

REFORMACIJA IN SLOVNIČNA PRAVILA

Ob dnevu reformacije, 31. oktobru, marsikdo v roke vzame Biblijo. Spet drugi namesto Biblije raje prelistajo biblijo.

V današnji jezikovni svetovalnici si bomo pogledali, kakšna je razlika med Biblijo in biblijo ter kako zapisujemo lastna imena znanih protestantov – pišemo Luter ali Luther?

VELIKA ZAČETNICA

Osebna lastna imena pišemo z veliko začetnico.

Martin Luter, Primož Trubar, Jean Calvin, Huldreich Cvingli ...

Prav tako z veliko začetnico pišemo prvo besedo v naslovih literarnih del.

Abecednik, Katekizem, Cerkovna ordninga, Arcticae horulae (Zimske urice), Otročja biblija, Biblija, Postila slovenska ...

MALA ZAČETNICA

Najbrž ste opazili, da smo izraz **biblija** enkrat zapisali z malo začetnico, in sicer **Otročja biblija** (učbenik Sebastjana Krejla). Drugič pa smo ga napisali z veliko začetnico, in sicer **Biblija** (prvo v slovenščino prevedeno Sveto pismo v celoti, delo Jurija Dalmatina).

Razlog za malo začetnico je dvojen:

- biblija v splošnem pomenu ne pomeni točno določene svete knjige s takšnim naslovom,

- kot neprva sestavina naslova literarnega dela.

Primož je bral biblijo.

Jurij je bral Biblijo.

Primož je bral temeljno knjigo krščanske vere, vendar njen naslov ni bil Biblija ampak **Sveto pismo Stare in Nove zaveze**, medtem ko je Jurij bral knjigo z zelo podobno vsebino in naslovom **Biblija**.

Izraz **biblija** izhaja iz grške besede *býblos* in pomeni *papirusovo lubje* oz. *papirusov zvitek*, *knjiga*.

BIBLIJA IN MALA ZAČETNICA

Prek temeljne knjige krščanske vere se je njen pomen prenesel tudi na temeljne knjige na različnih področjih: *modna biblija*, *popotniška biblija*, *kuharska biblija*, *biblija delavskega razreda*, *biblija za bistroumne*.

PODOMAČITEV IMEN

Vrnimo se k tistemu, ki je reformacijo »zakuhal«, Martinu Lutru ali izvirno Martinu Luthru.

Pisno podobo prevzetih osebnih lastnih imen načeloma ohranjamo, vendar so med izjemami tudi nekatera imena znanih zgodovinskih oseb, med drugim tudi: *Luter*, *Calvin*, *Cvingli* in *Kristus* (orig. *Luther*, *Calvin*, *Zwingli*, *Khristós*).

VEROIZPOVEDI IN ZAČETNICA

Prav tako veroizpovedi in njihove smeri, ki se imenujejo po svojih utemeljiteljih, pišemo z malo začetnico in podomačeno. Tako so se razvili: luteranstvo, kalvinizem, cvinljanstvo.

JEZIKOVNI NASVETI 2

ORODJE ZA POSTAVLJANJE VEJIC

Ste si predstavljali, da bodo jezikovne tehnologije nekoč omogočale strojno preverjanje (ne)pravilno postavljenih vejic? Zdaj je to mogoče. Področje računalništva in informatike igra izjemno pomembno vlogo pri razvijanju aplikacij in orodij za proučevanje jezika.

Center za jezikovne vire in tehnologije (CJVT) UL je nedavno predstavil orodje Vejice 1.0. Kje to orodje najti in kako ga uporabiti lahko preberete v današnji jezikovni svetovalnici.

JEZIKOVNE TEHNOLOGIJE

Pod pojmom jezikovne tehnologije razumemo različna računalniška orodja in aplikacije, ki s pomočjo obstoječih jezikovnih znanj razrešujejo jezikovne dileme uporabnikov in pomagajo pri nastajanju digitalnih jezikovnih priročnikov ter virov.

Dober primer jezikovnih tehnologij so besedilni korpusi, ki so nam v pomoč pri raziskovanju in napovedovanju sprememb v jeziku, pa tudi Amebisova avtomatska lektorica in spletni prevajalnik ter vsi spletni slovarji.

VEJICE 1.0

Zamisel za razvoj orodja, ki bi pomagalo pri postavljanju vejic v slovenskem jeziku, je zrasla na »zelniku računalničarja«, Center za jezikovne vire in tehnologije Univerze v Ljubljani pa je orodje dokončno razvil in ga postavil na splet.

Orodje je pri prepoznavanju odvečnih in manjkajočih vejic 94-odstotno uspešno. Pri tem snovalci opozarjajo, da je zasnovano kot pomoč pri postavljanju vejic in ne more nadomestiti lektorskega pregleda.

Ne pozabimo namreč, da je postavitve vejice velikokrat odvisna od pomena povedi, npr.:

Deklica, ne deček.

Deklica ne, deček.

KAKO UPORABLJATI ORODJE VEJICE 1.0?

1. V iskalno okno brskalnika vpišemo Vejice 1.0 in kliknemo prvi zadetek. Odpre se spletna stran CJVT.
2. Kliknemo rdeč okvirček z napisom Vejice 1.0.
3. V nadaljevanju je uporaba orodja res preprosta. V levo okence vstavimo besedilo, ki ni daljše od 3000 znakov, v katerem želimo preveriti postavitve vejice.
4. Nato pritismo rdečo puščico. Orodje manjkajoče vejice označi s sivo, odvečne pa z modro barvo.

Pri manjkajočih vejicah lahko opazimo, da ima orodje nekaj težav z večbesednimi vezniki. V primeru večbesednih veznikov nas Pravopis uči, da vejico postavimo samo pred prvim veznikom v nizu.

To orodje bo zagotovo rešilo marsikatero »vejičarsko« zaganje, ampak vam vseeno svetujem, da ga uporabljate z določeno mero kritičnosti in zdrave jezikovne pameti.

Še naprej mi lahko pišete na troj3@gmail.com. ●

Tamara Rojc, prof. slovenščine

VESELE MELODIJE DOBRODELNEGA SREČELOVA

V simpatičnem IDEja baru v Trnovem, kjer že ob 6. uri zjutraj zadiši po močni kavi, slastnih rogljičkih in okusnih svežih torticah, sta nas Helena in Igor Dekleva prijetno presenetila z novo idejo.

Zbrala sta številne domače kmete, čebelarje, podjetnike in prijazne ljudi iz okolice, ki so skupaj donirali več kot 250 nagrad za dobrodelni srečelov, med katerimi so se znašli: sladki domači medovi in propolis, fini kozji siri, zapakirane mesne dobrote, kantice kislega zelja, domača kokošja jajca, žaklji finega krompirja, prava domača slivovka, domače testenine, sobne rože, ogromne buče, repa in še in še. Prav vsaka od 250 srečk je bila dobitna.

Odziv je bil neverjeten, saj so srečke pošle že v dveh dneh. Celotni izkupiček od srečelova so podarili Pihalnemu orkestru Ilirska Bistrica, ki je v zahvalo ob prevzemu darila v petek, 21. oktobra, z veselimi melodijami ogrel številna srca prisotnih.

V IDEja baru pa že nastajajo nove ideje. Naj vam samo namignemo, da želijo podpreti lokalne kmete, pridelovalce zdrave hrane in druge obrtnike, zato bodo v prihodnosti organizirali prodajo lokalnih pridelkov na eni od bolj frekventnih lokacij v Trnovem.

Veseli nas, da v Ilirski Bistrici še obstajajo dobri ljudje in iskrene ideje.

*Pihalni Orkester
Ilirska Bistrica*

P.S.

Pri nas pa že potekajo vaje za tradicionalni božično-novoletni koncert, ki bo 16. decembra v Domu na Vidmu.

Veselo bo! Se vidimo! ●

BISTRIŠKI ODMEVI – OKTOBER 2022

*Danes se mi zdijo zvezde ...
Na prste stopim in so tu.
Polne žepe jih prinesem!
Verjame sreča vitezu?*

*Mislim samo tiste misli,
ki jih seveda ne bi smel.
In ko se vrnem, bom še vedno tisti,
ki na postaji prosi, čakaj me!*

Lačni Franc

V SPOMIN

ALAN BEVČIČ - REFFO

6. 3. 1972 – 8. 7. 2015

Ti si med zvezdami, a mi te še vedno čakamo, se te vsak dan spominjamo in te neizmerno pogrešamo.

Tvoji domači & prijatelji

Ilirska Bistrica, 2022

ZAKLJUČEK PROJEKTA »Z IGRO DO PRVIH TURISTIČNIH KORAKOV« NA TEMO »VODA IN ZDRAVILNI TURIZEM«

V vrtcu Jožefe Maslo sodelujemo v različnih projektih, med njimi je tudi projekt *Z igro do prvih turističnih korakov*, ki ga razpiše Turistična zveza Slovenije. Letošnja rdeča nit projekta je bila *Voda in zdravilni turizem*. V okviru letošnje teme smo se osredotočale na izvire, potoke, reke, jezera in pitnike, ki so v naši občini neprecenljiv vir.

Zavedamo se, da je za naša življenja voda nepogrešljiva, pa vendar se včasih obnašamo, kot da jo imamo na pretek. Jemljemo jo kot nekaj samoumevnega, na nekaterih kontinentih pa jo že sedaj primanjkuje.

Namen našega projekta je bil, da otroke ozaveščamo o pomenu vode za življenje in da spoznajo vodne vire našega kraja. Največji poudarek je bil na reki Reki, ki

teče skozi naše mesto. V projekt je bilo vključenih pet skupin (Srnice, Piščančki, Krtki, Muce in Veverice).

Otroci in vzgojiteljici iz skupine Srnice so se večkrat odpravili na raziskovanje voda in narave v našem kraju. Spoznali so avtorsko zgodbo o škrtu Sibirčku, ki jih je popeljal v svoje domovanje pod slapom Sušec. Tam so odkrili več slapov Sušca, jih preštevali, opazovali naravo in živali, ki tam živijo. Na gregorjevo so izdelali ladjice iz naravnega in odpadnega materiala in jih spustili po strugi. Večkrat so opazovali življenje postrvi v vodi, jih preštevali in primerjali po velikosti. Ko je deževalo, smo si oblekli dežne plašče, obuli škornje in čofotali po lužah. Na vrtčevski terasi so si otroci v bazenčkih, napolnjenih z rečnimi ka-

menčki in toplo ter mrzlo vodo privoščili pravo »knaipanje«.

V skupini Piščančki sta vzgojiteljici pripravili otrokom dve gledališki predstavi z naslovoma *Potoček* in *Dva dežnika*. Skozi celo leto so opazovali spreminjanje pretoka vode skozi letne čase, risali dež in opazovali, kaj se zgodi, če risbice dajo na dež. Naredili so tudi razstavo za starše na temo voda. Pred skupino so posadili paradižnike in jih skrbno zalivali. Sproščali so se ob zvokih himalajskih posod, igrali nanje, poslušali njihov zvok tudi, kadar damo v posode vodo in začutili vibracije zvoka skozi vodo.

V skupini Veveričke so spoznavali različne oblike vode, sodelovali pri poskusih z vodo, poslušali naravoslovne zgodbe o vodnih kapljicah. Dežne skladbe so slikali s prsti ob instrumentalni skladbi *Dež*. Vsak otrok si je izdelal pihanko svoje kapljice. Naredili so si tudi vodno čutno pot in tako spoznali, kaj je »knaipanje«. Prav posebno doživetje pa je bila ekskurzija v Sečoveljske soline, kjer so spoznali postopek pridelave soli, soline in njihove zdravilne učinke. Projekt so zaključili z izdelavo makete iz odpadnega papirja, ki prikazuje pot od izvira do morja. Postavili so jo na razstavo pred svojo skupino.

V skupini Krtki in Muce so si ogledali projekcijo na temo voda in iskali odgovore na vprašanja: kakšna je voda; zakaj rabimo vodo; kako varčujemo z njo itd. Ob spremljavi harmonike so se naučili novo pesem z naslovom *Tječe, tječe bistra uoda*, ki je tudi bistriška himna. Naredili so kar nekaj naravoslovnih poskusov z vodo (ugotavljanje plovnosti predmetov, prelivanje in merjenje vode, filtriranje) in se sprehodili do izvira Bistrice, Kovačevca ter Sušca. Pri izviru Bistrice so si vse tri skupine (Veveričke, Krtki in Muce) ogledale vodovodni sistem, ki

naše mesto in širšo okolico oskrbuje s pitno vodo. Prek pogovorov in slik so spoznavali potok Bistrica, ki je s svojimi pritoki dajal kruh mlinarjem in žagarjem. V ta namen so vse skupine v projektu obiskale Hodnikov mlin in si ogledale vodno kolo. Skupini Krtki in Muce sta projekt zaključili z ekskurzijo v Park Škocjanske jame, kjer ponikne reka Reka.

Projekt ponuja veliko možnosti za bogatitev trajnostnega razvoja, saj je koristen in poučen. Otroke uči lepega in spoštljivega odnosa do narave in njenih lepot. Tako se otrok že zelo zgodaj nauči sobivati z naravo. ●

Strokovne delavke projekta

START UP VIKEND – OD IDEJE DO PODJETNIŠKE PREDSTAVITVE

Aktivnosti financira SPIRIT Slovenija, javna agencija ob finančni podpori Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. ●

Mentorska ekipa projekta

V petek, 7. 10. in soboto, 8. 10. 2022, smo na naši šoli izvedli *Start up vikend*, v katerega je bilo vključenih 31 učencev in učenk. Podjetniške aktivnosti so potekale pod vodstvom izvajalke Urše Žorž. Namen Start up vikenda je bil, da učenci prek timskega dela, sodelovanja in komuniciranja spoznajo osnove poslovnega modela.

Učenci so sestavili 7 podjetniških skupin, v katerih so dva dni razvijali svojo poslovno idejo. V okviru aktivnosti so izdelali prototip, raziskali trg in konkurenco ter pripravili izračun finančnega modela. Oba dneva so jih spremljale mentorice Damjana Benigar Kaluža, Tanja Jenko Bratović in Doris Brne Vodopivec. Učencem je bil Start up vikend všeč, ker so se naučili razvijati nove ideje, izvedeli veliko novih stvari o podjetništvu in spoznali, da je pouk lahko lep ter zabaven. Predvsem pa so uživali v medsebojnem druženju in spanju v šolskih prostorih. Izrazili so željo, da bi še prišli na tako aktivnost, ker si želijo izvedeti še več stvari o podjetništvu in nadgraditi svoje podjetniške ideje.

Start up vikend se je končal v soboto popoldan, ko so skupine predstavile

svoje poslovne modele s pitchem pred komisijo. To so sestavljale ravnateljica naše šole mag. Ines Piljić, podjetnica Metka Mikuletič in predstavnica Podjetniškega inkubatorja Dolores Keš. Komisija je izbrala tri nagrajence. Za naj predstavitev (pitch) je bila izbrana skupina UNTAMED (nova šolska torba s termo žepom). Za idejo, ki je za družbo najbolj koristna, je bila izbrana skupina BRACES AND FOOD (hrana za uporabnike zobnih aparatov). Skupina SMART GROW pa je bila izbrana za naj idejo (ročka za zalivanje rastlin). Ostale ideje so še bile: kaj storiti z odpadnimi gumami; budilka, ki te zbudi na prijazen način; majica, ki te hladi ali greje in pametni lonček za tople napitke.

Vsem udeležencem Start up vikenda čestitamo!

Svoje vtise je strnila tudi udeleženka – sedmošolka Dana Ličan:

»V petek in soboto so se nekateri učenci udeležili Start up vikenda, kjer so pripravili predstavitev ideje, ki bi rešila težavo ali spremenila svet. Zmagovalne ideje so bile: SMART GROW, UNTAMED IN BRACES AND FOOD. Učenci so iz petka na soboto prespali v šoli v različnih učilnicah, vendar so večino časa preživel v jedilnici. Bilo je poskrbljeno za vse obroke in malice. Zmagovalci so dobili darilo, ki je vsebovalo: power bank, čokoladice, bon za kos družinske pice in itd. Učenci so se tudi zvečer zabavali zunaj in v učilnicah, kjer so se igrali različne igrice in pred spanjem gledali filme ter se med seboj pogovarjali in peli karaoke. Na Start up vikendu so se imeli zelo lepo.«

PODJETNIŠKI INKUBATOR »PERSPEKTIVA« KREPI RAZVOJ PODJETNIŠTVA TUDI MED MLADIMI

Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva si s sistematičnim in vsebinsko kakovostnim programom, predvsem pa celovitim pristopom in podporo, prizadeva za udejstvovanje mladih na področju podjetništva.

V lanskem letu so sodelovali z enajstimi osnovnošolskimi ekipami iz Pivke, Knežaka, Postojne, Loške doline in Rakeka. Mladi so svoje poslovne ideje zagnali na start up vikendih, razvijali pa so jih z mentorji pod okriljem *Podjetniškega inkubatorja Perspektiva*. Raznolike in zelo perspektivne poslovne ideje so bile v programu rednih srečanj z mladimi skrbno zastavljene. Mladi so bili vodeni skozi proces priprave poslovnega načrta; aktivnosti so bile usmerjene v razvoj uporabnih in poglobljenih podjetniških kompetenc. S svojimi poslovnimi modeli so nekatere skupine mladih podjetnikov sodelovale tudi na državnem tekmovanju POPRI. Osnovnošolski ekipe Color Basket (OŠ Toneta Tomšiča Knežak) in E-Fairytales (OŠ Miroslava Vilharja Postojna) sta se s svojima poslovnima idejama uvrstili na polfinalno tekmovanje POPRI, skupina E-Fairytales pa je v finalu zmagala. Njihova poslovna ideja je deležna veliko pozornosti. Osnovnošolci so v fazi ustanavljanja svojega podjetja.

Mladi podjetniki s svojo prizadevnostjo in željo po razvoju svojih poslovnih idej izkazujejo visoko mero samostojnosti, ustvarjalnosti in podjetnosti. S svojo suverenostjo, zrelostjo in delovno vnemo so lahko v navdih marsikomu in teh vrednot ter sposobnosti se zavedajo v Podjetniškem inkubatorju Perspektiva, ki k tovrstnim aktivnostim in sodelovanju spodbujajo šole tudi v letošnjem šolskem letu. V septembru in oktobru so se ponovno začele podjetniške aktivnosti na šolah v naši regiji. V letošnjem šolskem letu so v start up aktivnosti vključeni:

obe šoli iz Postojne, OŠ v Prestranku, Pivki, Košani, Knežaku in OŠ Antona Žnidaršiča iz Ilirske Bistrice. Podjetništvo intenzivno spodbujajo tudi na obeh srednjih šolah in na višji šoli.

»Velika odzivnost šol nas veseli, predvsem, ker so za to pridobili dodatna sredstva na razpisu in prinašajo svež denar v regijo. Poleg tega pa prepoznavajo šole pa tudi starši kompetence podjetnosti kot čedalje bolj potrebne v vsakdanjem življenju. V Podjetniškem inkubatorju Perspektiva bomo učitelje, ki so sprejeli vlogo mentorjev, dodatno strokovno podprli, nadobudnim mladim pa z veseljem pomagali pri razvoju idej in udeležbi na nacionalnem tekmovanju POPRI, ki ga vodi Primorski tehnološki park,« je začetek aktivnosti z mladimi v letošnjem šolskem letu povzela vodja programov za mlade v Podjetniškem inkubatorju Perspektiva Dolores Keš.

Podjetniške aktivnosti za mlade, za katere si prizadeva mrežni podjetniški inkubator, ki te širi med vse šole v Primorsko-notranjski regiji, so bile kot smiselne in kakovostno zastavljene, prepoznane tudi v okviru projekta *Podjetnost in podeželje*. Gre za projekt, financiran s strani Republike Slovenije, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, ki je bil izbran na javnem pozivu LAS za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom, v njem pa sodelujejo: Podjetniški inkubator Perspektiva, Zavod Znanje Postojna kot vodilni partner in Osnovna šola Toneta Tomšiča Knežak, Osnovna šola Pivka, Kreaktiva – multimedijško ustvarjanje – ter Mladinski

center Postojna. Cilj projekta, ki ga bodo partnerji izvajali do konca junija 2023, je vzpostaviti sistemski pristop k spodbujanju podjetnosti osnovnošolcev in brezposelnih mlajših odraslih. Pri tem bodo aktivnosti usmerjene v usposabljanje teh ciljnih skupin in učiteljev ter svetovalcev do te mere, da bodo osvojili vse potrebne korake za razvoj svoje podjetniške ideje, njeno udejanjenje na trgu in morebitno samostojno podjetniško pot. Podjetniški inkubator Perspektiva si želi s projektnimi aktivnostmi spodbujati in razvijati podjetništvo v regiji, z dostopnostjo in strokovnim vodenjem pa na področju podjetništva vzpostaviti sistem, ki bi povečeval zaposlitvene možnosti mladih.

Podjetniški inkubator Perspektiva (PIP) je podporni institucija, ki vam pomaga na poti razvoja podjetniške ideje. Skozi program SIO, ki ga financira agencija SPIRIT, vas podpirajo z individualnim mentoriranjem, različnimi strokovnimi in motivacijskimi delavnicami in znanji ter izkušnjami ekspertov, ki sodelujejo z njimi. Predstavljajo skupnost podjetnikov in podjetnic, ki so začeli z idejo, in tistih, ki so vstopili že z oblikovanimi produkti oz. storitvami, z njihovo pomočjo pa so ideje uspeli razviti in izpopolniti. Z mrežami partnerjev v tujini vam pomagajo pri raziskavi in vstopu na tuja tržišča. Zavedajo se, da je začetek poslovanja vedno zahteven tudi finančno, zato delujejo kot mrežni inkubator in skupaj z občinami Bloke, Ilirska Bistrica, Cerknica, Loška dolina, Pivka in Postojna pod ugodnimi pogoji omogočajo najem pisarniških ali proizvodnih prostorov s sodobno opremljenimi skupnimi prostori, v katerih spodbujajo mreženje med podjetji in njihov hitrejši razvoj.

PIP, Kreaktiva

»Naložbe sofinancirajo Republika Slovenija, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Veseli DECEMBER

V PARKU NADE ŽAGAR

3.

16.00 **MIKLAVŽEV
SEJEM** (DO 20.00)

17.00 **OTVORITEV
DRŠALIŠČA**
S PRIHODOM MIKLAVŽA

17.

17.00 **ORKESTER
NIKA POLESA**
(DO 20.00)

10.

17.00 **GLASBENI
VEČER**
(DO 20.00)

31.

17.00 **OTROŠKA
PREDSTAVA Z
DEDKOM MRAZOM**
V DOMU NA VIĐMU

PO PREDSTAVI NAŠ DEDEK MRAZ
OBIŠČE TUDI NA DRŠALIŠČU!

Vsako nedeljo: **ŠAHOVSKI POPOLDNEVI.**

Več objavimo kmalu, zato nas spremljajte na naših družbenih omrežjih!

Visit Ilirska Bistrica

www.visitilirskabistrica.si

Potrošniški kredit.

Uresničite želje tu in zdaj.

**Prednosti pri najemu potrošniškega
kredita Primorske hranilnice:**

- Ugodne obrestne mere
- Hitra odobritev
- Brez stroškov odobritve
- Brez stroškov vodenja
- Doba odplačevanja do 7 let

Bančništvo. Tukaj. Zdaj.

www.phv.si

**Primorska
hranilnica**

1

SDS KANDIDAT ZA ŽUPANA OBČINE ILIRSKA BISTRICA

DUŠAN GRBEC

zate | OBČINA ILIRSKA BISTRICA

LISTA ZA OBČINSKI SVET 2022

1 Dušan Grbec	13 Robert Šircelj
2 Adriana Gombač	14 Dalija Baša
3 Dejan Baša	15 Robert Novak
4 Vida Bilc	16 Silva Abram
5 Robert Ujčič	17 Marjan Ivan Stopar
6 Tamara Frank Česnik	18 Mojca Dobrovoljc
7 Igor Karlič	19 Franc Tomšič
8 Adrijana Kocjančič	20 Vladimir Fidel
9 Stanislav Boštjančič	21 Zvonimira Grbec
10 Antonija Valenčič	22 Janko Hrvatini
11 Kovačič Alojz	23 Boris Prosen
12 Majda Stopar	

3

SDS razvoj infrastrukture
razvoj gospodarstva
razvoj turizma
razvoj kulture in športa

zate | OBČINA ILIRSKA BISTRICA

PLER

LISTA SVETNIC IN SVETNIKOV POVEZOVALNE LISTE EMILA ROJCA

1. Borut ROJC	13. Vojko JENKO
2. Sonja ČOŠIČ	14. Tanja ŠIRCELJ
3. Igor JANIČJEVIČ	15. Dušan STANČEV
4. Lilijana VALENČIČ	16. Mirjam VRH
5. Stanislav ZVER	17. Emir MUHIČ
6. Karmen LIČAN	18. Mojca ZUCCONI
7. Marjan TAVČAR	19. Igor SLUGA
8. Jožica KALUŽA	20. Adriana GRILJ
9. Milivoj KALUŽA	21. Peter ŠTAVAR
10. Maja ULJAN	22. Dragica KASTELIC BOŠTJANČIČ
11. Renato ŠIRCELJ	23. Grega MAHNE
12. Sonja JENKO	

4

Cenjene občanke, spoštovani občani!

Vaša podpora moji kandidaturi za župana in svetnicam in svetnikom naše neodvisne liste PLER bo naša obveza, da uresničimo pripravljene projekte za višjo kakovost življenja v naši občini!

3

Emil Rojc,
kandidat neodvisne liste PLER
za župana Občine Ilirska Bistrica

LISTA SVEŽI

2

Naročnik oglasa: Andrej Batista

4.

ILIRSKA BISTRICA
Odločna.
Povezana.
Z vizijo.

»Kandidiram, ker želim pomagati domačim krajem in ljudem. Čas je, da vajeti upravljanja občine prevzame nekdo mlajši, z jasno vizijo po razvojno uspešni, prodorni, povezani in solidarni občini, ki bo to občino z odločnimi koraki popeljal naprej.«

dr. GREGOR KOVAČIČ
 GreMo, Ilirska Bistrica!
www.gremoilirskabistrica.si

Naročnik: dr. Gregor Kovačič

GREMO!

Neodvisna lista dr. Gregorja Kovačiča

1.

ILIRSKA BISTRICA
Odločna.
Povezana.
Z vizijo.

»Smo z vseh koncev, različnih poklicev, starosti, različnih interesov. Družijo nas ljubezen do naših krajev in pozitivne vrednote. Želimo si svežega vetra, novih idej in pristopov. Složni premoremo energijo, znanje, izkušnje ter voljo in željo, da skupaj naredimo nekaj dobrega za naše občanke in občane. Pridruži se nam, skupaj bomo našli najboljše rešitve.«

Naročnik: dr. Gregor Kovačič

VERJAMEM
 v občino **Ilirska Bistrica**

Andrej Černigoj
 ZA ŽUPANA

N.Si

2

VERJAMEMO
 v občino **Ilirska Bistrica**

Lista kandidatov NSi

1. Andrej Černigoj, Smrje	16. Klavdija Primc, Dolnji Zemon
2. Teja Iskra, Ilirska Bistrica Trnovo	17. Josip Šuštar, Sušak
3. Domen Vodopivec, Podgrad	18. Barbara Hrvatini, Ilirska Bistrica
4. Petra Grič, Dolenje	19. Valter Mahne, Topolc
5. Aljaž Zadnik, Pregarje	20. Marjetka Vodopivec, Podgrad
6. Barbara Tomšič Delost, Knežak	21. Zlatko Brožič, Hrušica
7. Peter Kresevič, Jasen	22. Joško Tomažič, Jablanica
8. Doris Pirih, Ilirska Bistrica Trnovo	23. Stojan Tomažič, Dobropolje
9. Goran Boštjančič, Velika Bukovica	
10. Tamara Urbančič, Topolc	
11. Janez Primc, Dolnji Zemon	
12. Alojzija Rutar, Dobropolje	
13. Vilijem Gombač, Ilirska Bistrica Trnovo	
14. Majda Škok, Mereče	
15. Marko Zadnik, Ilirska Bistrica	

8

N.Si

Lista Zveze za Primorsko

1. DENIS ZADNIK, Pregarje
2. TONČKA ŠLOSAR, Dolenje
3. SAŠA TERNOVEC, Ilirska Bistrica
4. DORA KALČIČ, Ilirska Bistrica
5. ALOJZ BUBNIČ, Pregarje
6. MAJA SLOSAR JUREČIČ, Jelšane
7. PRIMOŽ BAŠA, Dobropolje
8. ANTONIJA ŠIRCELJ, Ilirska Bistrica
9. JOŽEF ŠIRCELJ, Dolnji Zemon
10. IRENA BUBNIČ, Pregarje
11. JADRAN STANKO MUHA, Ilirska Bistrica
12. ERNESTA VOLK, Ilirska Bistrica

Edina prava primorska stranka!

Naročnik oglasa: OO ZZP

Lista Socialnih demokratov za boljšo Ilirsko Bistrico:

1. Martin Prosen
2. Iris Skrt
3. David Šavron
4. Bernarda Dodič
5. Jan Rosa
6. Ines Šestan

Želimo vključujočo
občino, ki bo
delala za **vsakega**
občana, tako v
mestu, kot na
vasi. Nikamor ne
odhajamo. Delali
bomo doma.

Tukaj smo!

voli.sd

SVOBODA!
za Ilirsko Bistrico

Glasujte za!
**Prihodnost se
začne v vašem
kraju.**

S svojim delom
bomo skrbeli za
vsa ključna razvojna
področja naše
občine.

**Boštjan
Kerma**
nosilec liste

gibanjesvoboda.si

Naročnik:
Gibanje Svoboda
Blewarsova 32, 1000 Ljubljana

Pirati se zavzemamo za progresivno in transparentno politiko brez destruktivnih ideoloških razprtij v kombinaciji z neposredno demokracijo. Spodbujamo pravično, solidarno in vključujočo družbo, ki vsakomur nudi priložnost. Politika mora namreč služiti družbi in ne obratno.

Za občino Ilirska Bistrica smo pripravili sledeč okvirni program:

- pospešitev realizacije projekta hitre ceste do Hrvaške
- podpora lokalni ekonomiji, blagovni menjavi in vzpostavitev spletne tržnice
- skrb za mlade, njihovo aktivno delovanje v družbi in nadaljevanje tradicije Mladinskega kluba Nade Žagar
- financiranje in ohranitev gimnazije brez reduciranja kapacitet
- okrepitev participativnega proračuna
- optimiziranje elektronskega portala občine
- zavzemanje za transparentno delovanje občine

Na naši listi kandidira za mesto občinskega svetnika Jernej Ekar, magister kemije iz Čelj. V preteklosti je poučeval kemijo na gimnaziji, sedaj pa kot mladi raziskovalec opravlja doktorat na Inštitutu Jožef Stefan.

Naročnik oglasa je Piratska stranka Slovenije.

*Vsa toplina tvojega srca
in vsa tvoja ljubezen
ostajata za vedno z nami.*

ZAHVALA

Od nas se je poslovil naš dragi mož, oče in nono

FRANKO RASPOR

(17. 10. 1942 – 10. 9. 2022)

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem, sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, z nami delili bolečino izgube in nam namenili tople besede sožalja in tolažbe. Posebno zahvalo namenjamo osebni zdravnici dr. Sonji Lovrić Kiselić in medicinski sestri Janji Benigar za predano skrb in strokovno pomoč. Zahvaljujemo se gospodu kaplanu Gašperju Naglostu za poslovilno sv. mašo, pevcem skupine Prijatelji in trobentaču za sodelovanje pri obredu slovesa in pogrebni službi JP Komunala Ilirska Bistrica. Hvala vsem, ki ste bili z nami na poti k zadnjemu počitku našega dragega Franka.

**Žalujoci: žena Mirka, sinova Gregor
in Primož ter vnukinja Veronika**

*Kogar imaš rad, nikoli ne umre,
samo daleč, daleč je ...*

ZAHVALA

Nenadoma nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat, tast in stric

JADRAN VIČIČ

(17. 7. 1941 – 21. 9. 2022)
iz Harij

Iskreno se zahvaljujemo za ustne in pisne izraze sožalja, za darovano cvetje in sveče. Hvala gospe zdravnici z urgentne službe, reševalcema in gasilcema za hiter odziv, harijskemu cerkvenemu pevskeму zboru, pevcem kvarteta Utrip iz Hrušice ter gospodu kaplanu Gašperju. Še posebej se zahvaljujemo za nesebično pomoč gospem Mirandi, Pavli in Milici.

Hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali in stali ob strani ter ga pospremili v njegov zadnji dom.

Žalujoci: vsi njegovi

*Zdaj ne trpiš več ...
Kajne, sedaj te nič več ne boli.
A svet je mrzel, prazen, opustošen
za nas, odkar te več med nami ni.*

S. Makarovič

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je mnogo prezgodaj zapustil dragi mož,
brat in stric

BORIS BUBNIČ

(27. 3. 1961 – 25. 9. 2022)

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem vaščanom in še posebej vaščanki Antoniji Boštjančič za vso pomoč. Hvala sorodnikom, sodelavcem, prijateljem in znancem za darovano cvetje, sveče in tople besede ter objeme.

Iskrena hvala osebju ZD Ilirska Bistrica, osebni zdravnici dr. Sonji Lovrić Kiselić, patronažni službi, vsem reševalcem in dr. Dekleva iz Doma starejših občanov. Hvala Onkološkemu inštitutu Ljubljana in Splošni bolnišnici Izola.

Hvala kaplanu Gašperju za zakrament bolniškega maziljenja in pogrebni obred, uslužbencem JP Komunala Ilirska Bistrica in pevski skupini Prijatelji, ki so ga s pesmijo pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: žena Darja in sestra Jadranka z družino

*Kogar imaš rad, nikoli ne umre ...
Le daleč, daleč je ...*

(T. Pavček)

ZAHVALA

FRANC TOMŠIČ

(24. 4. 1937 – 28. 9. 2022)

V ponedeljek, 3. 10. 2022, smo se na pokopališču v Ilirski Bistrici poslovili od našega dragega moža, očeta, nonota, brata, strica in tasta Franca Tomšiča.

Iskrena hvala vsem za izrečeno sožalje in tople besede podpore. Hvala kolektivu pogrebne službe Ilirska Bistrica, kaplanu Gašperju za opravljen obred in pevcem Utrip za zapete pesmi. Iskrena hvala osebni zdravnici dr. Vinšek Grilj Andreji in ZD Ilirska Bistrica. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

		AVTOR: MATJAŽ HLADNIK		PO NJEM PISEMO	ANGLEŠKI GLASBENIK (BRIAN)	SKRIL	VEČJA SKUPINA PTIC ALI RIB	STARO- GRŠKI FILOZOF, PLATONOV UČENEC	TOVARNA KARTONSKE EMBALAŽE
		ZAPRT, OGRAJEN PROSTOR ZA PSE							
		GLAVNO MESTO TURČIJE							
		VRATAR AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC CRUISE							
							LASTNINA, IMETJE ATOMSKA SKUPINA NH4		
MULTINACIONALNO TRGOVSKO PODJETJE, NAJVEČJA SPLETNA TRGOVINA NA SVETU	GLAVNO MESTO BAHRAJNA	ŠTEVILO 100	BARVA KOŽE, POLT	TV VODI- TELJICA ŽNIDARŠIČ	PESNIK, RIMAR	PRITOK SAVE V MEDVODAH DENIS AVDIČ		ALJAŽ PEGAN	TATUM O'NEAL RUDNIK
GLAVNO MESTO NIZOZEMSKA							SREDO- ZEMSKI KOSTANJ LEONHARD EULER		
SNOV, GRADIVO							ZAPIRALO ODPRTINE, ZAKLOP SANITETNI MATERIAL		
ANONIMEN PISEC						OVČJI SAMEC BIVALIŠČE ČEBEL		POGOSTA PADAVINA GMOTNI PODPORNIK UMETNOSTI	
ZVONE AGREŽ		MAKE- DONSKA PEVKA REDŽE- POVA	PREVLEKA PREŠITE ODEJE TEŽKA KOVINA (Ta)				DIRKALI- ŠČE F1 V ITALIJI VEČJI KRA- ŠKI POJAV		
OMELO						MOTEČ KOŠČEK V TELESU ŽIVALSKI IZRASTEK			SKRBNIK, UPRAVNIK POLOTOK NA RUSKEM DALJNEM VZHODU
AMERIŠKA VESOLJSKA AGENCIJA				VZKLIK PRI BIKOBORBI	ČUD, NRAVI DELAVEC, KI ŽARI KOVINSKE IZDELKE		ANGLEŠKI POMORŠČAK (JAMES) PRIPADNIK SIKHOV		
POMOČ: AKAD AMONIJ EPAKTA MANAMA	ZID ZA PREPRE- ČEVANJE DRSENJA ZEMLJE	MNOŽICA KLJUKA, KVAKA					BREZ- KUŽNOST LUNINO ŠTEVILO		
EMBALAŽA IZ KARTONA						GRENKA ZDRAVILNA RASTLINA GARANJE TLAČANOV		KATE MOSS DELEC ENERGIJE V JEDRSKI FIZIKI	
KIRSTIE ALLEY		NIZOZEM. SLIKAR VAN DER NEER STARODAV- NO MESTO				HOKEJSKI PLOŠČEK, PUCK KAREL ČAPEK		BOLEČE KRČENJE MIŠIČ IZPUŠČAJI V USTIH	
MENIČNO POROŠTVO				SMUČARKA ŠTUHEC HČERKA			SUŠILNA KAPA ZVIŠAN TON E		
PREGOVOR			SPODNJE HLAČE, HLAČICE ŠTEFAN NEMANJA				POB, DEČEK NATAŠA KEJŽAR		
MANJŠI PLAŠČ						ČRNLNIK			
AJDOVA SLAMA, AJDOVICA						SPOKOR- NICA			

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: **Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica** s pripisom »Nagradna križanka«, najkasneje do 30. novembra 2022 ali na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

»Ti salon« poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: masaža z vročimi vulkanskimi kamni | **2. nagrada:** klasična masaža | **3. nagrada:** masaža hrbta

Geslo prejšnje križanke: »Ujemi trenutke. Ustvarjaj spomine.« Izžrebali smo tri nagrajence:

1. igralne kartice za štetje do 20 prejme **ADRIANA BAN**, Vrbovo 2a, Ilirska Bistrica, 6250 Ilirska Bistrica,
2. kartice za učenje abecede prejme **KRISTINA BRENČIČ**, Vrbica 26, 6250 Ilirska Bistrica,
3. kartice mejnikov za fotografiranje najmlajših prejme **IZA LIČAN**, Trnovska 13, 6250 Ilirska Bistrica.